

CEL DE-AL DOILEA CONGRES UNIONAL AL ARHITECȚILOR SOVIETICI

SCRISOAREA ADRESATĂ COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST AL UNIUNII SOVIETICE ȘI CONSILIULUI DE MINISTRI AL U.R.S.S. DE CĂTRE CEL DE-AL II-LEA CONGRES UNIONAL AL ARHITECȚILOR SOVIETICI

Cel de-al II-lea Congres unional al arhitecților sovietici trimite salutul său fierbinte Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., inspiratorii și organizatorii victoriilor poporului sovietic în lupta pentru construirea comunismului în țara noastră.

Arhitecții sovietici delegați la congres, reprezentând toate republicile unionale frățești care fac parte din marele nostru stat multinational, exprimă Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. mulțumirile și recunoștința lor profundă pentru înțeleapta lor conducere în ceea ce privește dezvoltarea arhitecturii sovietice.

În toate documentele Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și ale guvernului sovietic cu privire la problemele construcțiilor și arhitecturii, inclusiv Hotărârea C.C. al P.C.U.S. și a Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. din 4 noiembrie 1955 «Cu privire la înlăturarea exagerărilor în proiectarea și executarea construcțiilor», este exprimată în mod consecvent și profund linia partidului și guvernului în problemele arhitecturii și construcțiilor.

Salutul adresat de C.C. al P.C.U.S. și de Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. celui de-al II-lea Congres al arhitecților sovietici este un document de mare însemnătate istorică, care va uni și mai strâns colectivul arhitecților sovietici și îl va mobiliza la îndeplinirea sarcinilor pentru îmbunătățirea radicală a arhitecturii și construcțiilor în țara noastră.

Urmind indicațiile marelui Lenin, poporul sovietic, sub conducerea Partidului Comunist și guvernului sovietic, dezvoltă o puternică industrie grea — baza forței și bunăstării noastre — întărește și dezvoltă celelalte ramuri ale producției industriale, întărește agricultura și îi ridică nivelul, desfășoară uriașe lucrări de construcție de locuințe și social-culturale, care oglindesc preocuparea partidului și guvernului nostru pentru satisfacerea nevoilor materiale și culturale mereu crescînde ale poporului sovietic.

Sub conducerea Partidului Comunist și a guvernului sovietic, poporul nostru a îndeplinit cu succes cel de-al cincilea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale și îl depășește la toți indicii, desfășurînd întrecerea socialistă în cinstea celui de al XX-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice care va avea loc în curînd.

În perioada de după război, constructorii sovietici au desfășurat o vastă activitate. Întreprinderile industriale, orașele și satele distruse de fasciști au fost reconstruite într-un timp nemaîntîlnit de scurt.

Grandioasa activitate de construcție pentru refacerea și dezvoltarea continuă a orașelor și satelor noastre a fost legată de un volum uriaș de construcții capitale. Un rol important în succesul acestor lucrări revine arhitecților sovietici care au lucrat, plini de abnegație, împreună cu toți constructorii.

După cum au arătat însă C.C. al P.C.U.S. și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S., în arhitectura sovietică, în munca multor arhitecți și organizații de proiectare au existat mari lipsuri și greșeli care s-au manifestat printr-o preocupare exagerată pentru aspectul exterior al arhitecturii, în detrimentul realizării confortului pentru populație, în detrimentul cerințelor economice și exploatații normale a clădirilor, prin disprețul față de arhitectura industrială, agricolă și a locuințelor.

Aceste greșeli din arhitectură s-au datorat falsei orientări în munca multor arhitecți, înțelegerii unilaterale de către aceștia a problemelor arhitecturii, exagerării și denaturării rolului moștenirii clasice, disprețului față de cerințele industrializării construcției.

Examinarea în spirit critic la congresele republicane, conferințele orașenești și la cel de-al doilea Congres unional al arhitecților a problemelor de creație ale arhitecturii sovietice și a greșelilor comise de noi a arătat că aceste abateri de la linia partidului și guvernului în arhitectură și construcții au avut o largă răspindire în activitatea arhitecților.

La construirea orașelor, crearea celor mai favorabile condiții pentru viața oamenilor muncii, prin ridicarea unor cvartale bine

amenajate și cu spații verzi, a fost adeseori înlocuită prin ornamentarea exterioară a străzilor și piețelor; de dragul esteticii s-au neglijat interesele economiei construcției urbane, lucrările edilitare, dezvoltarea transportului și confortul pentru populație.

Linia nejustă aplicată în arhitectură în ceea ce privește proiectarea și executarea caselor de locuit și clădirilor pentru instituții de folos obștească a determinat o atitudine disprețuitoare față de economie și proiectarea-tip, o ornamentare exterioară inutilă, exagerări decorative care sînt străine arhitecturii sovietice.

La lucrările de construcții de întreprinderi industriale, realizate în special după proiecte individuale, s-au tolerat proporții exagerate în ceea ce privește terenurile și comunicațiile, suprafețe și volume exagerate pentru clădiri și construcții, o alegere nerațională a construcțiilor, folosirea în clădirile industriale a unor forme din arhitectura trecutului improprii și străine lor.

Lipsurile și greșelile comise se explică în mare măsură prin rămî-nerea în urmă a științei noastre arhitecturale, care i-a orientat pe arhitecți mai ales înspre preocuparea pentru aspectul exterior al clădirilor în detrimentul confortului, distribuției juste în plan, caracterului rațional din punct de vedere tehnic, economicității construcției și exploatații clădirilor.

Atitudinea neprincipială și împăciuitoare a conducerii Uniunii Arhitecților, la centru și pe teren, față de denaturările în teoria și practica arhitecturii a contribuit la răspîndirea lipsurilor.

Arhitecții sovietici își dau bine seama de gravitatea greșelilor comise, care frînează într-o serie de cazuri dezvoltarea și aplicarea metodelor industriale de construcții ce asigură reducerea simțitoare a costului și scurtarea duratei lucrărilor, sporirea rapidă a numărului de locuințe și clădiri culturale și de folos obștească pentru popor.

În activitatea lor, arhitecții sovietici vor porni de la cerințele realismului socialist, care sînt incompatibile cu procedeele formaliste și cu imitarea orăbă a arhitecturii din trecut, precum și cu atitudinea disprețuitoare față de moștenirea arhitectonică.

Pentru arhitecții sovietici care-și iubesc patria nu există și nu poate exista o sarcină creatoare mai de cinste decît crearea de case confortabile, școli, cluburi, spitale și alte clădiri, orașe și sate frumoase și bine amenajate pentru poporul nostru.

În rezolvarea acestei sarcini, o importanță primordială o are munca pentru elaborarea de proiecte tip, care dau posibilitatea construirii în masă de clădiri confortabile, economice, simple, frumoase, executate cu aplicarea pe scară largă a metodelor industriale. Concursurile pentru cele mai bune soluții de proiecte tip scot în evidență uriașă însemnătate pe care partidul și guvernul o acordă acestei opere, de cea mai mare însemnătate.

Cel de-al II-lea Congres unional al arhitecților sovietici încredințează Comitetul Central al P.C.U.S. și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. că arhitecții noștri vor depune toate eforturile, cunoștințele și experiența lor pentru ca într-un viitor apropiat să creeze soluții tip care să asigure ieftinirea considerabilă a construcțiilor și îmbunătățirea condițiilor de trai ale populației. În anul 1956 vor fi create noi proiecte tip pentru case de locuit cu parter și etaj, cu 2, 3 și 4 etaje; școli pentru 280, 400, 800 de elevi; spitale cu 100, 200, 300 și 400 de paturi; așezăminte pentru copii, magazine și întreprinderi alimentare, cinematografe, sanatorii și case de odihnă, pe baza aplicării construcțiilor unificate prefabricate din beton armat, care dau posibilitatea folosirii pe scară largă a metodelor industriale de executare a clădirilor.

Vor fi elaborate de asemenea proiectele tip ale unor clădiri universale de producție pentru construcția industrială și agricolă de masă, urmînd ca la executarea lor să fie folosite pe scară largă elemente industriale prefabricate.

Arhitecții sovietici vor studia și folosi la această muncă importantă cea mai bună experiență din țară și de peste hotare în ceea ce privește proiectarea și executarea construcțiilor.

Construcțiile după proiecte tip ridică foarte acut problemele sistematizării și efectuării de lucrări edilitare în orașe și așezări. În fața noastră oarbă o sarcină nouă: pe baza unui număr restrîns de

proiecte tip să creăm sisteme variate de construire a cvartalelor menite să asigure satisfacerea multilaterală a nevoilor de trai ale oamenilor muncii. Amenajarea de largi spații verzi, crearea unor terenuri de joc și de odihnă pentru copii, izolarea caselor de locuit de zgomotul marilor artere, așezarea rațională a grădinițelor de copii, creșelor, școlilor și celorlalte clădiri social-culturale și comunale, având o legătură comodă cu locuințele, iată ce trebuie să urmărim în creația noastră.

Uniunea arhitecților sovietici va depune toate eforturile pentru a sprijini această operă de cea mai mare importanță.

Elaborarea și folosirea cu pricepere în practica construcțiilor a proiectelor tip de clădiri confortabile, economice și frumoase, executate pe baza metodelor industriale, crearea de cvartale bine amenajate, cere ca arhitecții să abordeze în mod multilateral rezolvarea problemelor de creație. De acum înainte, un adevărat maestru al arhitecturii va fi acela care va fi capabil să rezolve aceste probleme fundamentale.

Folosirea pe scară largă a elementelor prefabricate din beton armat cere din partea noastră o înțelegere profundă a tehnologiei producției prefabricatelor din beton armat și a noilor metode industriale de construcții.

Uniunea arhitecților sovietici se consideră obligată ca în timpul cel mai scurt să ridice calificarea tehnică a arhitecților, să acorde un ajutor real în însușirea de către arhitecți a cunoștințelor în domeniul economiei și tehnologiei construcțiilor, cunoștințe necesare rezolvării complexe a problemelor arhitecturii și construcțiilor.

Cel de-al II-lea Congres unional al arhitecților sovietici salută fierbinte înființarea Academiei de construcții și arhitectură. Alcătuirea complexă a acestora și dezvoltarea largă a institutelor de arhitectură și a institutelor tehnice de construcții, a poligoanelor, laboratoarelor și a clădirilor experimentale va asigura rezolvarea completă a problemelor științifice fundamentale din domeniul construcțiilor și arhitecturii, va asigura un ajutor eficient în practica construcțiilor.

Prin activitatea ei, Uniunea arhitecților sovietici va sprijini pe toate căile dezvoltarea științei, organizând discuții asupra lucrărilor

științifice și a problemelor principale din domeniul arhitecturii și construcțiilor.

Pentru rezolvarea cu succes a sarcinilor grandioase trasate de partid și guvern, arhitecții sovietici vor lucra în strânsă colaborare cu proiectanții, economiștii, specialiștii în domeniul tehnicii sanitare, tehnologii și constructorii.

Aplicarea cu succes a metodelor industriale de construcții, îmbunătățirea calității lor necesită lichidarea rapidă a rămănelor în urmă a producției de noi materiale de construcții și finisaj, de elemente pentru utilarea clădirilor și construcțiilor. Uniunea arhitecților sovietici va lua toate măsurile pentru ca, prin discuții cu privire la materialele și elementele de construcții, precum și la utilarea clădirilor, prin organizarea unor expoziții de produse finite ale uzinelor, prin selecționarea celor mai bune modele, să contribuie la lărgirea sortimentului și la îmbunătățirea calității materialelor de construcție și a elementelor pentru utilarea clădirilor.

În organizația noastră de creație vom desfășura pe scară largă critica și autocritica, metodă foarte importantă pentru educarea cadrelor noastre, vom asigura promovarea îndrăzneță la activitatea obștească, practică și științifică a tinerilor arhitecți.

Cel de-al II-lea Congres unional al arhitecților sovietici este o importantă etapă istorică în dezvoltarea arhitecturii noastre. Arhitecții sovietici își dau prea bine seama cât de mult datorează poporului nostru, sint conștienți de greșelile și lipsurile lor. Noi, participanții la congres, în numele tuturor arhitecților sovietici, încredințăm Comitetul Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. că vom depune toate eforturile pentru a lichida aceste lipsuri în practica proiectării și execuției și pentru a rezolva cu succes noile probleme de creație. Aceasta va contribui la ridicarea nivelului de trai al poporului nostru și la întărirea continuă a economiei Uniunii Sovietice.

Trăiască Partidul Comunist al Uniunii Sovietice și gloriosul său Comitet Central!

Trăiască guvernul sovietic!

Cel de-al II-lea Congres unional al arhitecților sovietici

CEL DE-AL IV-lea CONGRES AL UNIUNII INTERNAȚIONALE A ARHITECȚILOR REZOLUȚIA ÎN PROBLEMA LOCUINȚEI

Programul locuinței

1. Congresul își propune să ia drept bază textul «Declarației universale a drepturilor omului» publicată în 1948 de către Națiunile Unite care, în art. 25, specifică dreptul la locuință al omului.

Fiecare om are dreptul la locuință.

Este necesar deci să definim termenul de «locuință». Locuința se numește spațiul care satisface în același timp cerințele spirituale, afective și materiale ale individului și ale familiei.

Nefiind un privilegiu, ci un drept esențial, locuința nu poate fi dependentă de o conjunctură economică. Nimeni, sub nici un preț, nu ar trebui să fie frustrat de acest drept.

2. Guvernele diferitelor țări care trebuie să aplice în practică Declarația Națiunilor Unite sînt răspunzătoare de felul în care locuiesc cei pe care îi guvernează și trebuie să decidă programe de construcții, prevăzînd în bugetele lor sumele necesare realizării acestor programe.

3. Programele de construcții se integrează în mod logic în cadrul programelor generale ale înzestrării țărilor respective; ele fac parte din «Planificarea integrală» și se înscriu în prescripțiile planurilor naționale, regionale și locale de urbanism.

Neputînd fi separată de multiplele edificii necesare vieții sociale, locuința nu poate fi concepută decît în cadrul domeniului locuinței pe unități rezidențiale organizate, cuprinzînd școli, centre culturale, magazine, edificii de cult etc.

În orașele existente, reînnoirea fondului de locuințe nu ar trebui să fie făcută decît pe cartiere întregi și nu pe parcele sau grupuri izolate.

4. Sarcina de a concepe locuința revine arhitecților, dar guvernele au datoria să reglementeze construcția de locuințe, aceasta în scopul de a evita abuzul inițiativelor particulare sau risipa resurselor naționale. Orice reglementare trebuie să fie bazată pe o anchetă sociologică generală, care va trebui să țină seama de nevoile reale ale populației interesate, ca și de toți factorii fundamentali din țara respectivă.

Reglementarea tehnică trebuie să lase arhitecților cea mai mare libertate de creație și aceasta în însuși interesul viitorilor locatari; în materie de locuințe, progresul nu se poate realiza decît prin permanenta activitate de cercetare științifică pe care arhitecții o desfășoară.

5. Dorința Congresului este ca U.I.A. în colaborare cu Comitetul pentru asigurarea locuinței de pe lîngă Organizația Națiunilor Unite și cu Federația Internațională pentru Locuință și Urbanism să compare regulamentele naționale în scopul confruntării sistematice a normelor actuale și aceasta după stabilirea în prealabil a unei terminologii internaționale.

6. De cele mai multe ori, normele actuale se dovedesc a fi insuficiente în ceea ce privește satisfacerea cerințelor omului; deci programele trebuie să urmărească ca locuințele concepute actualmente să ofere mai tîrziu posibilitățile cele mai bune de folosire. Investițiile consimțite trebuie să fie amortizabile într-o perioadă limitată de timp, după depășirea căreia valoarea practică a acestor locuințe va fi de la sine anulată.

În orice caz, și ținînd seama de ansamblul problemelor care se pun în domeniul construcțiilor, apare că noțiunea flexibilității în timp și spațiu trebuie să intervină în elaborarea programelor în scopul de a da posibilitate omului să-și satisfacă aspirațiile individuale în cadrul locuinței colective și de a păstra creațiilor contemporane maximum de eficiență în viitor.

Raționalizarea construcțiilor de locuințe

Congresul Uniunii Internaționale a Arhitecților a analizat, pe de altă parte, problema raționalizării elementelor de construcție a locuinței.

Congresul recomandă arhitecților, precum și guvernanților din fiecare țară, să nu precupească nici un efort în vederea dezvoltării, normării și tipizării elementelor de construcție în cadrul coordonării modulare, aceasta pentru a încuraja industrializarea construcției. Aceasta va permite rezolvarea lipsei de locuințe, atît de gravă în lumea întreagă, și în același timp va da posibilitatea să se clădească în timp scurt imobile satisfăcătoare la un preț redus; se va asigura cercetătorilor timpul necesar pentru a studia această problemă.

Normarea și tipizarea elementelor de construcție nu trebuie să constituie un obstacol pentru arhitect, ci trebuie să-i asigure libertatea de a elabora planuri bine organizate, precum și proporții bune în spiritul culturii sale naționale.

Elaborarea și folosirea planurilor tip trebuie să aibă loc în fiecare țară, în funcție de circumstanțele economice, precum și de scara de producție; de asemenea, ele trebuie să evolueze în mod permanent.

Este esențial ca dezvoltarea normării și tipizării în domeniul locuinței să fie temeinic sprijinită cu ajutorul unor cercetări științifice în continuă evoluție, în scopul de a găsi rezolvarea problemelor tehnice, sociale și economice și de a satisface aspirațiile omului către confort, ordine și frumos.

Pentru aceasta, Congresul recomandă tuturor secțiunilor naționale să stimuleze cît mai mult construcția experimentală în țările respective, în vederea studierii problemei locuinței cu caracter de masă.

Rezultatele acestor experiențe vor fi aduse la cunoștința tuturor celor interesați cu ajutorul publicațiilor Uniunii Internaționale a Arhitecților sau prin orice alt mijloc.

Congresul dorește ca comisia pentru problema locuinței de pe lângă U.I.A. să colaboreze strins cu organizațiile internaționale și în special cu Comitetul pentru locuință de pe lângă Organizația Națiunilor Unite, I.S.O. și C.I.B.

Congresul consideră că coordonarea modulară stă la baza industrializării construcției și, apreciind activitatea Comisiei pentru locuință de pe lângă U.I.A. precum și a altor organizații, recomandă tuturor secțiunilor naționale să-și sporească activitatea în acest sens și să popularizeze rezultatele.

Echiparea locuinței

1. Depozitarea

Congresul recomandă ca pentru fiecare locuință să fie prevăzută și specificat în mod precis un spațiu minim pentru păstrarea diferitelor obiecte.

2. Spălarea rufelor

Se va admite efectuarea acestei operații în bucătărie sau în camera de baie cu condiția ca acestea să fie prevăzute cu mijloacele de spălat și de uscat adecvate.

3-4. Încăperi sanitare.

Congresul recomandă ca w.c.-urile să fie instalate într-o încăpere separată când numărul celor care le folosesc depășește trei persoane. Săile de baie, w.c.-urile și chichinetele interioare fără aerisire directă sînt permise numai în cazul în care sînt prevăzute cu instalații de ventilație multumitoare.

Orice alt tip de bucătărie va trebui să fie aerisit și luminat în mod direct.

5. Conductele de apă

Congresul recomandă ca toate instalațiile fixe și îndeosebi conductele de apă să fie făcute în așa fel încît să permită oricînd extinderea și modificarea lor, pe măsura progreselor în acest domeniu, precum și a cerințelor.

6. Normarea echipamentului.

Congresul atrage atenția Organizației Internaționale pentru Normare (I.S.O.) asupra necesității unei normări mai rapide a elementelor de echipare a bucătăriilor și camerelor de baie.

7. Îndepărtarea gunoaielor

Pentru imobilele cu mai mult de 3 etaje, evacuatoarele de gunoi sînt indispensabile.

8. Definiții

Congresul a stabilit definiții ale diferitelor tipuri de bucătării, camere de baie și spălătorii. Textele acestor definiții, traduse în cele patru limbi oficiale ale U.I.A., vor fi publicate în același timp cu prezentele rezoluții.

Producția de locuințe

1. Analizînd aspectele tehnice ale problemei, Congresul constată pe de o parte că:

— În majoritatea țărilor, arhitecții și constructorii, în general, se ocupă de problema industrializării construcției; încercări extrem

de interesante, cu rezultate încurajatoare, au fost întreprinse în acest sens în diferite țări, dar ele nu au deocamdată decît un caracter experimental și fragmentar.

— Marea majoritate a celor ce lucrează în domeniul construcției, precum și a celor ce folosesc aceste construcții nu-și dau încă seama de avantajele, atît economice, cît și sociale, care pot rezulta din industrializarea acestui sector; de aceea, este neapărat necesar să li se atragă atenția asupra lor.

— Multe din încercările menționate mai sus nu sînt decît o producție în serie a unui proiect cu caracter mai mult sau mai puțin tradițional, realizat prin metode încă semiartizanale; aceste realizări, oricît de interesante ar fi ele, *nu trebuie să fie confundate* cu industrializarea vizată în concluziile ce urmează.

— Experiențele în domeniul industrializării analizate cu prilejul acestui Congres dovedesc două feluri distincte de a aborda problema:

a) Fabricarea în serie a unui prototip temeinic studiat în ceea ce privește cerințele funcționale, precum și posibilitatea de a fi produs în serie pe cale industrială.

b) Producția industrială în mare serie a elementelor ce se pot înlocui unele cu altele, pe baza cărora arhitectul își va elabora proiectul; posibilitatea de înlocuire trebuie să fie asigurată printr-un sistem de coordonare modulară a dimensiunilor.

Congresul recomandă ca aceste două metode să fie studiate amănunțit și simultan.

2. Analizînd aspectele legale și administrative ale problemei, Congresul constată, pe de altă parte, că: cele mai mari piedici care se ridică în calea introducerii industrializării construcției sînt reglementările locale în construcție, precum și metodele de adjudecare publică încă în vigoare.

Congresul recomandă ca prin toate mijloacele să se atragă atenția guvernanților, precum și tuturor autorităților competente asupra necesității urgente de a modifica aceste dispoziții legale în scopul de a trage din industrializare toate avantajele economice și sociale pe care aceasta le promite.

3. În concluzie:

Congresul recomandă ca o comisie să fie însărcinată cu urmărirea studierii acestei probleme. În ordinea urgenței, se recomandă:

— Să se întreprindă un studiu al terminologiei noi, precum și al definițiilor elementare care se nasc în acest domeniu, în vederea alcătuirii unui scurt vocabular internațional al acestor termeni.

— Să se propună cîteva scări de evaluare, permițînd compararea rezultatelor obținute prin diferite metode și în diferite locuri.

Aceste studii vor trebui întreprinse în colaborare cu organizațiile internaționale interesate.

Cu toate că obiectele tuturor acestor recomandări formulate de prezentul Congres sînt — inevitabil — uneori foarte aride, noi sîntem cu toții conștienți că valorile permanente ale arhitecturii rămîn preocuparea noastră principală: frumosul nu-și pierde niciodată drepturile.

16 iulie 1955

E 1689

REFERALYA

ARCHITECTURA RPR

2

1956

ARHITECTURA R P R

ORGAN AL UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R. ȘI AL COMITETULUI DE STAT
PENTRU ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII AL CONSILIULUI DE MINIȘTRI

2
1956

S U M A R

Sarcini noi și mărețe
pag. 2

Arh. Al. Iosif
Arh. C. Condacci
Studii pentru un spital de contagioși
cu 500 de paturi
pag. 5

Arh. V. Sebestyen
Un nou complex școlar
pag. 12

Arh. C. Borcea
Proiecte tip de cantine
pag. 16

Expoziția
« Arhitectura populară în R.P.R. »
pag. 22

DE PESTE HOTARE

Arh. Gh. Olariu
Sistematizarea unităților agricole și studii de
ferme zootehnice în Uniunea Sovietică
pag. 36

SARCINI NOI ȘI MĂREȚE

Sfârșitul anului 1955 a constituit pentru arhitecții din patria noastră perioada unor frământări și evenimente însemnate. Ei au trăit, alături de milioanele de oameni ai muncii, alături de muncitorii uzinelor, șantierelor, ogoarelor, împreună cu oamenii de știință și de artă, clipele înfrigate ale încheierii primului nostru cincinal. Ei au întâmpinat cel de-al II-lea Congres al P.M.R. cu însemnate succese în activitatea de proiectare, făcându-și totodată un examen de conștiință asupra felului în care și-au servit poporul. Arhitecții au urmărit rapoartele și discuțiile Congresului cu acel interes fierbinte pentru treburile obștești care formează una din trăsăturile cele mai caracteristice ale omului nou.

Însemnătatea deosebită a celui de-al II-lea Congres al P.M.R. constă în faptul că el a demonstrat justetea deplină a liniei generale a partidului, că el a elaborat un program de muncă și de luptă a partidului și a întregului popor pentru noi victorii în construirea socialismului, că el a dovedit tăria de granit a partidului și legătura sa vie cu masele largi ale poporului muncitor. Raportul de activitate al C.C. al P.M.R. expus la Congres de primul secretar al Comitetului Central al partidului, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, a înfățișat tabloul măreț și însuflețitor al realizărilor dobândite de oamenii muncii, marile prefaceri innoitoare care au avut loc în țara noastră și, totodată, sarcinile de viitor și perspectivele luminoase de progres și bunăstare spre care ne conduce partidul. În perioada pe care o străbate poporul nostru, în viața sa au avut loc schimbări adânci, a căror esență constă în instaurarea noii puteri de către masele populare conduse de partid. Regimul democrat-popular este opera poporului — adevăratul făuritor al istoriei — și cea mai de preț cucerire a sa.

Sub conducerea partidului, poporul a obținut succese hotărâtoare în construirea bazei economice a socialismului; sectorul socialist reprezintă astăzi în industrie aproape 100%, în transporturi peste 90%, în sistemul bancaro-financiar și de asigurări 100%, în comerțul exterior 100%, în comerțul intern peste 80%, în agricultură se dezvoltă continuu. Învîingînd cu eroism greutățile, oamenii muncii au îndeplinit cele mai importante sarcini puse de primul plan cincinal și, în numeroase puncte, le-au depășit, obiectivele principale din această perioadă ale planului de electrificare fiind și ele îndeplinite, iar în unele prevederi, depășite. Producția industrială a întrecut de 2,9 ori nivelul anului 1938 și de 3,4 ori pe acela din 1948. În domeniul agriculturii, peste 382 000 familii de țărani muncitori s-au unit, formînd 6325 gospodării colective și întovărășiri agricole. Suprafața arabilă a sectorului socialist din agricultură cuprinde astăzi 26,5% din întreaga suprafață arabilă a țării.

Ca urmare a dezvoltării economiei, venitul național a sporit de peste 2,5 ori față de 1948. Salariul real al muncitorilor a crescut în 1955 cu 28% față de 1950; anual, se dau în folosință oamenilor muncii mii de apartamente; statul cheltuiește mari fonduri bănești pentru învățămîntul,

odihna, îngrijirea sănătății celor ce muncesc. Toate aceste succese sînt dovada vie a capacităților creatoare ale poporului și a justetei liniei pe care îl conduce cu înțelepciune partidul.

Problemele construcțiilor și arhitecturii au ocupat și ele un loc însemnat în Documentele Congresului. În raportul de activitate al C.C. al P.M.R., tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej arată că : « În cursul primului cincinal, *industria construcțiilor* a făcut progrese însemnate. Constructorii noștri — spune raportul — au înălțat în toate regiunile țării numeroase fabrici și uzine, instituții de cultură, de învățămînt și de sănătate. Nivelul tehnic al acestor importante ramuri economice a crescut simțitor ». Creșterea puternică a ritmului și capacității șantierelor de construcții e ilustrată pregnant în cifrele care au fost citate la Congres. În anul 1955, volumul lucrărilor de construcții a crescut de 3,3 ori față de cel realizat în 1949. Construcțiile primului cincinal depășesc tot ce a realizat regimul burghezo-moșieresc în acest domeniu în cei peste douăzeci de ani dintre cele două războaie mondiale.

Din 1950 pînă în 1955 valoarea parcului de utilaje de construcții a crescut de o sută de ori, iar volumul de elemente prefabricate din beton și beton armat — de 21 de ori.

Cu toate aceste succese importante ale activității sectorului de construcții, au existat o serie de lipsuri, atît în ce privește proiectarea, cît și execuția, care au frînat dezvoltarea acestei ramuri. În raportul său, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej subliniază cu conciziune principalele lipsuri :

« Cu toate succesele obținute, se manifestă o preocupare insuficientă față de producția și folosirea prefabricatelor de beton, ceea ce duce la un consum exagerat de material lemnos și la încetinirea procesului de industrializare a construcțiilor ».

Relevînd orientarea greșită a unora dintre arhitecți către excesele decorative și către sacrificarea laturilor economice și funcționale ale arhitecturii în favoarea dezvoltării unilaterale a laturii estetice, raportul subliniază că : « Unii proiectanți și arhitecți nu acordă atenția cuvenită soluțiilor celor mai ieftine, mai durabile și confortabile ».

Dezvoltarea construcțiilor de masă cu ajutorul tehnicii celei mai avansate nu se poate face fără existența unei proiectări tip de înaltă calitate. Totuși, proiectarea tip este încă slab dezvoltată la noi. Acest lucru a fost subliniat cu putere, atît în raportul de activitate al C.C. al P.M.R., cît și în discuțiile purtate în cadrul Congresului.

« Conducerile unor institute de proiectare — a spus tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej — manifestă o atitudine nejustă față de proiectele tip, care economisesc munca de proiectare, duc la ieftinirea lucrărilor și asigură la timp documentația necesară șantierelor ».

La Congres s-a arătat că introducerea proiectelor tip, care condiționează în mare măsură industrializarea construcțiilor, este abia la început. Mulți proiectanți subestimează proiectele tip și frînează întocmirea lor. Nu s-a

introdus încă o linie unitară în proiectare, cercetare și execuție.

Relevând cu claritate principalele lipsuri în proiectare, raportul de activitate al C.C. al P.M.R. cit și discuțiile indică în mod implicit căile pentru combaterea și lichidarea lor. Fără înlăturarea acestor lipsuri, noi nu vom putea face față sarcinilor deosebit de ample ce ne stau în față.

Directivele congresului cu privire la cel de-al doilea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale deschid perspectivele mărețe ale unor noi și însemnate progrese pe calea înfloririi țării și fâuririi bunăstării poporului. Sarcina fundamentală a celui de-al doilea cincinal constă în fâurirea economiei socialiste unitare, în care, pe baza dezvoltării continue a industriei socialiste, să se realizeze transformarea socialistă a agriculturii, încât în anul 1960 sectorul socialist din agricultură să fie preponderent ca suprafață și ca producție-marfă. Făcându-se noi și mari pași pe calea industrializării socialiste, producția globală industrială va crește cu 60-65 %, din care producția mijloacelor de producție cu 70-75 %, iar a bunurilor de consum cu 50-55 %. Anii celui de-al doilea cincinal trebuie să marcheze o ridicare calitativă a industriei socialiste, o covârșitoare însemnătate având sporirea productivității muncii și reducerea prețului de cost al producției.

Între 1956—1960, volumul construcțiilor va crește de cca 2 ori; în afara marilor obiective industriale se vor construi cel puțin 2,5 milioane m² suprafață locuibilă, teatre, școli, baze sportive etc. În mod corespunzător, producția industriei materialelor de construcție va depăși de cca 2,2 ori nivelul anului 1955; se va lichida rămânerea în urmă a producției de materiale de zidărie, învelitori, instalații, finisaj. Se vor introduce în fabricație pe scară industrială masele plastice, plăci aglomerate din materiale lemnoase, izolații fonice și termice, materiale pentru finisajul și ornamentația fațadelor. Din directivele pentru cel de-al doilea plan cincinal reies astfel, atât sarcinile de bază ale proiectării, cât și posibilitățile materiale ce se vor crea pentru realizarea construcțiilor proiectate. Pentru arhitecți, care sînt angrenați în special în activitatea de proiectare și urmărire a șantierelor, deosebit de importante sînt acele indicații care stabilesc sarcinile imediate ale proiectării, ca urmare directă a principalelor lipsuri semnalate. După cum s-a arătat la Congres, este necesar ca arhitecții să-și însușească folosirea metodelor și materialelor noi de construcție, să lupte pentru grăbirea industrializării construcțiilor. O atenție deosebită va trebui acordată elaborării unor proiecte tip de calitate superioară, precum și priceperii de a compune ansambluri armonioase pe baza folosirii acestor proiecte tip.

Axînd problemele proiectării pe proiectarea tip, Congresul a pus în fața arhitecților noștri o sarcină de mare amploare și răspundere. Vor trebui elaborate noi tipuri de locuințe care să țină seama de experiențele ultimilor ani, care să corespundă cerințelor variate ale populației. O serie de probleme ale proiectării tipurilor de locuințe vor trebui reexaminat: structura apartamentului, frecvența tipurilor de apartamente, sistemul de construcție, echipamentul sanitar, problemele de izolație etc. Multe din aceste probleme vor cere din partea arhitecților studii aprofundate cu caracter științific, în strînsă colaborare cu statisticieni, economiști, cercetări în domeniul materialelor de construcții și structurilor constructive. Probleme asemănătoare se pun în domeniul proiectelor tip social-culturale, industriale și agrozootehnice. Există și azi o poziție nejustă a unor arhitecți care, folosindu-se de lipsurile unora dintre proiectele tip existente, susțin că

în general proiectele tip sînt inutile, că operațiile de adaptare etc. sînt atât de dificile încît aproape ar fi mai ușor de întocmit proiecte noi, unice. Discutarea și clarificarea obiectivelor și metodelor proiectării tip este azi o sarcină de căpetenie a arhitecților noștri. De aceea, plenara a IV-a a Uniunii Arhitecților, ce va avea loc în primăvara acestui an va avea ca temă tocmai problema proiectării tip. Filialele și cercurile Uniunii, toți arhitecții din țara noastră trebuie să analizeze multilateral și în profunzime această problemă, pentru a asigura discutarea ei cît mai temeinic în cadrul plenei.

Dezvoltarea rapidă a multor orașe și regiuni ale țării face ca actualele forme de organizare ale proiectării să fie necuprinzătoare. Proiectele elaborate în cele cîteva institute centrale au întotdeauna deficiențe ce mărturisesc lipsa de legătură cu realitățile, cu datele concrete ale terenurilor. Nucleele de proiectare existente în provincie sînt prea slabe și fac față cu greu sarcinilor care nu pot fi preluate de marile institute. Partidul și guvernul au trasat sarcina creării în 1955 a trei organizații de proiectare în provincie: Galați, Iași și Constanța. Dintre acestea a fost creată doar una, la Constanța, și aceasta în mod formal, prin plecarea acolo pentru o perioadă limitată a unui colectiv de proiectanți. În cuvîntarea sa, tovarășul Emil Bodnăraș subliniază că: « În domeniul proiectării și cercetării științifice se pune cerința reorganizării proiectării, spre a se obține o îmbinare judicioasă a proiectării tehnologice cu cea de construcție, urmărindu-se introducerea prin proiectare a tehnicii înaintate în domeniul construcțiilor, realizarea descentralizării proiectării și întărirea nucleelor de proiectare la regiuni și orașe ».

Trebuie să fie clar pentru toți proiectanții că este inadmisibilă menținerea în București a 95 % din arhitecți, în timp ce sînt planificate numeroase construcții de tot felul în toate regiunile țării. Este necesar să se găsească soluții pentru eliminarea greutăților întâmpinate pînă acum și să se treacă cu curaj și hotărîre la descentralizarea proiectării.

Prevederile planului cincinal pentru producția de noi materiale de construcție, pentru introducerea tehnicii moderne în construcții, deschid arhitecților noi game de posibilități constructive și plastice. Introducerea progresivă a construcției cu elemente mari — blocuri și panouri — va pune de asemenea noi probleme. O colaborare activă va trebui să se închege între arhitectul proiectant și cercetătorul din laborator. Stăpînirea din ce în ce mai completă a tehnicii avansate este garanția că arhitecții, în loc de a se lăsa copleșiți de tehnica nouă, vor ști să o pună în slujba cerințelor societății.

În sfîrșit, în perioada ce ne stă înaintea se pune sarcina deosebită de a găsi o expresie plastică construcțiilor, corespunzătoare, atât cerințelor economice și tehnice, cât și celor ideologice ale societății noastre. Frumusețea în arhitectură nu va trebui căutată pe calea suprastructurării cu elemente decorative, inutile și costisitoare; dimpotrivă, frumusețea va trebui căutată cu forme simple și armonioase, cu simțul măsurii, care constituie o trăsătură pozitivă comună a arhitecturii naționale și clasice. Problema creării unei arhitecturi noi are aspecte multiple. Ea preocupă azi pe fiecare arhitect, în special în urma Consfătuirii unionale a constructorilor din U.R.S.S. din 1954, în urma Hotărîrii C. C. al P. C. U. S. și a Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. cu privire la înlăturarea exceselor din proiectarea și execuția construcțiilor și în urma Congresului unional al arhitecților sovietici. Arhitecții noștri au azi sarcina de a examina cu seriozitate această problemă, întrucît ea nu se poate în nici un caz confunda — așa cum cred unii — cu o simplă reînviere a procedeelor

constructivismului sau formalismului. Experiența arhitecților din țările capitaliste trebuie studiată și însușită în mod critic, căci ea conține aspecte contradictorii ce oglindesc înseși contradicțiile societății împărțite în clase antagoniste. Preluarea celor mai noi date ale tehnicii constructive, ca și a unor scheme funcționale trebuie făcută ținând seama de realitățile și condițiile noastre. În ce privește formalismul constructivist sau funcționalist, el nu este cu nimic mai bun decât cel arhaizant. Acum nu se pune sarcina de a ști ce arhitectură să copiem, ci pur și simplu de a face o arhitectură nouă, originală, care să servească omului nou, să corespundă epocii de construire a socialismului, cu tehnica sa avansată și să fie o arhitectură a poporului nostru.

Leninismul ne învață că în perioada de trecere de la capitalism la socialism se dă o luptă din ce în ce mai ascutită între ceea ce este nou și ceea ce este vechi în toate domeniile activității economice, politice, ideologice. Lupta ideologică reflectă lupta dintre clase, fenomen obiectiv al societății noastre actuale. Partidul consideră că lupta ideologiei socialiste împotriva ideologiei burgheze constituie o parte integrantă a luptei pentru construirea socialismului. « Teoria » stingerii luptei împotriva ideologiei burgheze este tot atât de falsă și de dăunătoare ca și teoria așa-zisei « suspendări » a luptei de clasă. « Nici vorbă nu poate fi de o cât de mică slăbire a luptei duse de partidul nostru împotriva ideologiei dușmane, necum despre o pretinsă « pauză » în lupta ideologică » — a arătat tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în raportul prezentat la Congres.

Este deosebit de important pentru arhitecți ca atunci când încearcă să învețe din experiența constructivă din țările capitaliste, să știe să discearnă ce este cu adevărat valoros și trebuie preluat, de ce este decadent și fals, expresie a ideologiei decăzute a burgheziei imperialiste.

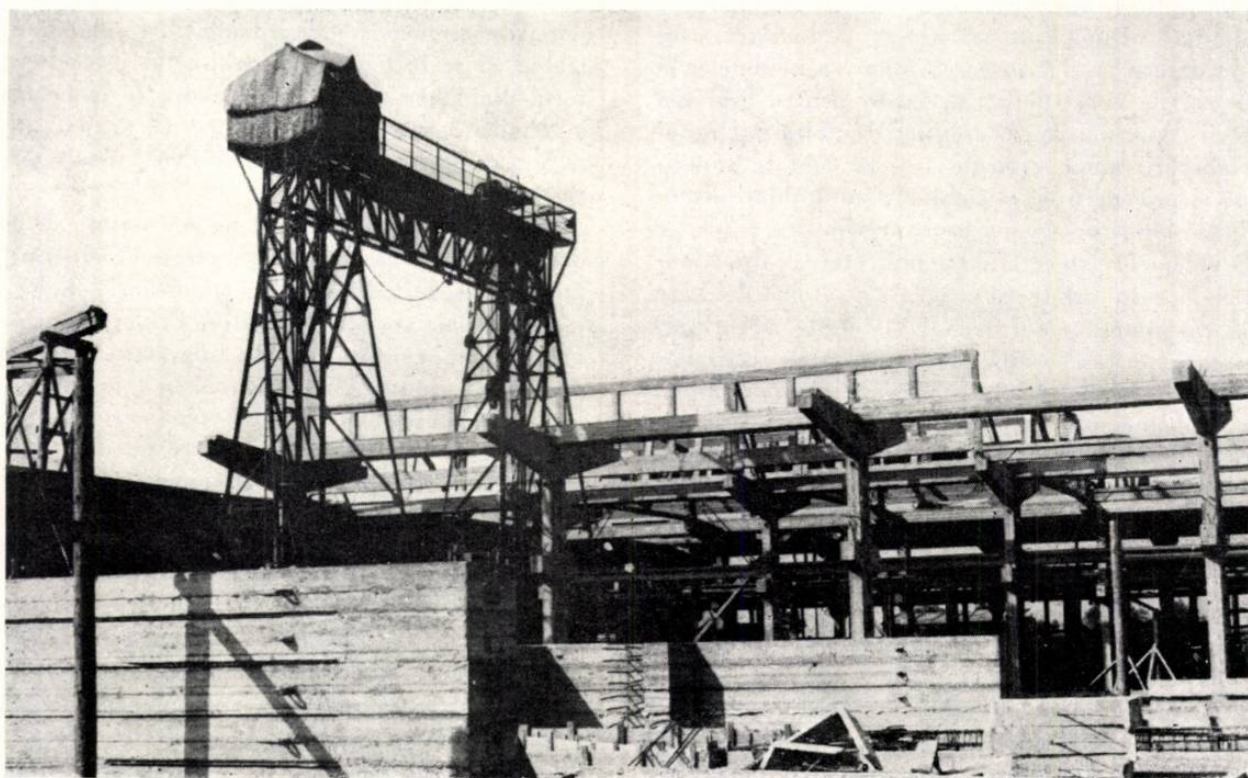
Orice căutare de rețete sau de șabloane va trebui evitată, căci ele înseamnă stagnare și dare înapoi. Discuțiile însuflețite și criticile curajoase care au răsunat în recentul Congres unional al arhitecților sovietici, poziția de luptă principială și de onestitate profesională a acestora trebuie să constituie pentru noi un permanent îndreptar.

Congresul al II-lea al P.M.R. a pus în fața arhitecților sarcina de a trece la o cotitură radicală în metodele de lucru. Accentuând însemnătatea tipizării și industrializării, materialele Congresului trebuie să dea de gândit acelor arhitecți care păstrează și astăzi o poziție estetizantă, de desconsiderare a factorilor economici și de ostilitate față de diferitele aspecte ale industrializării. Acest lucru trebuie să aibă de asemenea urmări corespunzătoare în structura învățămîntului de arhitectură.

Ca un corolar, trebuie să prevenim tendințele de vulgarizare, de orientare către un practicisim îngust, de fetișizare a factorului economic, care pot împinge ușor arhitectura pe calea indiferenței față de problemele esteticii.

În activitatea sa, arhitectul nu poate să piardă niciodată din vedere scopul final al operei sale : satisfacerea necesităților materiale și spirituale ale omului. Înțelegînd omul nou, al epocii socialismului, cu felul său de viață și concepțiile sale, înțelegînd ritmul de construire al noii societăți, arhitectul se va simți pe deplin liber în creația sa. El nu va fi încorsetat de forțele oarbe ale tehnicii, de limitele unor gabarite și nomenclatoare, ci va contribui activ la elaborarea celor mai avansate metode tehnice, căci libertatea nu este decât înțelegerea necesității.

Calea care duce spre aceste orizonturi noi și luminoase, spre culmile unei noi renașteri este grea ; noi pășim însă pe această cale fără șovăire, cu încrederea pe care ne-o dă înțeleapta conducere a partidului.

STUDII PENTRU UN SPITAL DE CONTAGIOȘI CU 500 DE PATURI

Arh. AL. IOSIF

Arh. C. CONDACCI

Tema inițială pentru proiectarea spitalului de contagioși cu 500 de paturi propunea rezolvarea spitalului printr-un sistem pavilionar sau mixt.

Funcțiunile spitalului, cu o structură complicată, un mare număr de elemente variate ca destinație și conținut, însă legate funcțional între ele, erau, în cadrul programului general, repartizate în trei mari grupe:

1 — SPITALIZARE

A — Patru pavilioane pentru fiecare dintre cele patru mari grupe de boli:

a — boli cu poarta de intrare nazo-buco-faringiană (aerogene);

b — boli cu poarta de intrare gastro-intestinală (digestive);

c — boli transmisibile prin vectori;

d — boli diverse;

fiecare cu servicii de primire, boxe Meltzer și toate anele necesare unei bune funcționări a spitalizării.

B — Un pavilion pentru convalescenți.

2 — ADMINISTRAȚIE ȘI SERVICII COMUNE

A — Un pavilion central cu servicii de primire și izolare individuală a bolnavilor și serviciile comune (radiologie, bloc operator, farmacie, laboratoare).

B — Un pavilion administrativ cu toate serviciile administrative și gospodărești, depozite, centrală termică, bucătărie centrală, spălătorie și dezinfectare, cantină personal.

C — Un pavilion pentru prosectură.

D — Garaj.

E — Locuințele personalului (într-un cvartal alăturat).

3 — GRUPUL CERCETĂRI ȘI MUNCĂ DIDACTICĂ

Cuprinde un amfiteatru cu 300 de locuri și laboratoarele și cabinetele necesare învățămîntului și cercetărilor științifice.

Atît învățămîntul — spațiile în care studenții și elevii școlilor sanitare își completează studiile, putînd să lege cunoștințele teoretice de practica în spital — cît și cercetările — laboratoarele în care cadrele didactice și specialiștii își duc munca științifică, verifică rezultatele teoretice și urmăresc în mod științific tratamentele și simptomele unor boli — își găsesc un loc organic în acest complex, care prin numărul mare de bolnavi spitalizați dă largi posibilități de desfășurare acestor activități.

Crearea unui complex mare este justificată, nu numai prin necesități obiective (număr de paturi), dar și prin faptul că organizarea unei instituții unice, complexe, poate crea posibilități pentru îmbunătățirea calității tratamentelor și diagnosticelor, prin:

— concentrarea celor mai calificate cadre de specialiști;

— posibilitatea de a folosi rațional aparatajul secțiilor de tratament și diagnostic;

— posibilitatea schimbului de experiență între specialiști, între profesori și studenți, între medici și cercetători.

★

Pe măsura adîncirii studiului, apăreau mai clar toate lipsurile pe care le are rezolvarea spitalului într-un sistem pavilionar:

— circulații foarte lungi prin tuneluri subterane, pentru bolnavi, pentru personalul medical și ajutător, pentru transportul alimentelor și al efectelor curate și murdare;

— spații suplimentare și nejust repartizate; primiri și eventual boxe Meltzer sau instalații Röntgen la fiecare pavilion;

— dificultatea de a se consulta curent specialiști din diferite secții;

— costul mai ridicat al construcțiilor în sistem pavilionar, față de sistemul în bloc central (după studiile sovietice, cu 10%) și scumpirea costului de exploatare printr-un consum mai mare de combustibil (tot după studiile sovietice, cu 18%).

Din concluziile acestor studii și din discuțiile purtate cu specialiști a reieșit că ținînd seama de actuala tehnică științifică medicală, concepția unui spital în sistem pavilionar este depășită și că sistemul bloc poate rezolva mai bine toate problemele puse de un spital de contagioși cu 500 de paturi.

În continuarea studiului, colectivul de proiectare (format din arhitecții Al. Iosif, C. Condacci și G. Gogulescu) a cercetat documentarea de specialitate, fără să găsească decît puține elemente utile și nici un exemplu de spital de contagioși atît de mare.

În această fază, colectivul și-a propus să rezolve următoarele probleme:

1 — Să obțină o funcționare optimă a spitalului și a grupei de învățămînt și cercetări într-un volum construit cît mai mic, cu o schemă cît mai economică.

2 — Să studieze organizarea spitalului în toate detaliile, pentru a satisface tratarea bolnavilor și pentru a ușura totodată munca celor ce-i îngrijesc.

3 — Să asigure o cît mai bună funcționare a întregului complex prin adiacența spital — grup învățămînt.

4 — Să asigure posibilitatea de vizitare a bolnavilor fără ca vizitatorii să poată lua contact direct, în nici un fel, cu aceștia. (Statisticile arată că în numai două ore timp reglementar admis, fiecare bolnav este vizitat de 1-2

persoane; în consecință, problema celor 500—1000 de vizitatori care intră și ies în acest scurt interval a fost o problemă de care a trebuit să se țină seama în rezolvarea generală a circulațiilor.)

5 — Să se evite orice intersecție a circulației curate cu cea murdară, în spital și pe teritoriul spitalului.

În concluzie, să realizeze o arhitectură confortabilă, tehnică, studiată în detaliu, care să îndeplinească funcțiunea sa umană: satisfacerea necesităților bolnavilor și a tuturor funcțiunilor unei construcții specializate cum este un spital de contagioși.

Din discuțiile avute cu specialiștii a mai apărut că unele rezolvări tehnice ar putea aduce o îmbunătățire structurală și calitativă a concepției de organizare a unui spital de contagioși și ar da posibilități inedite de compoziție.

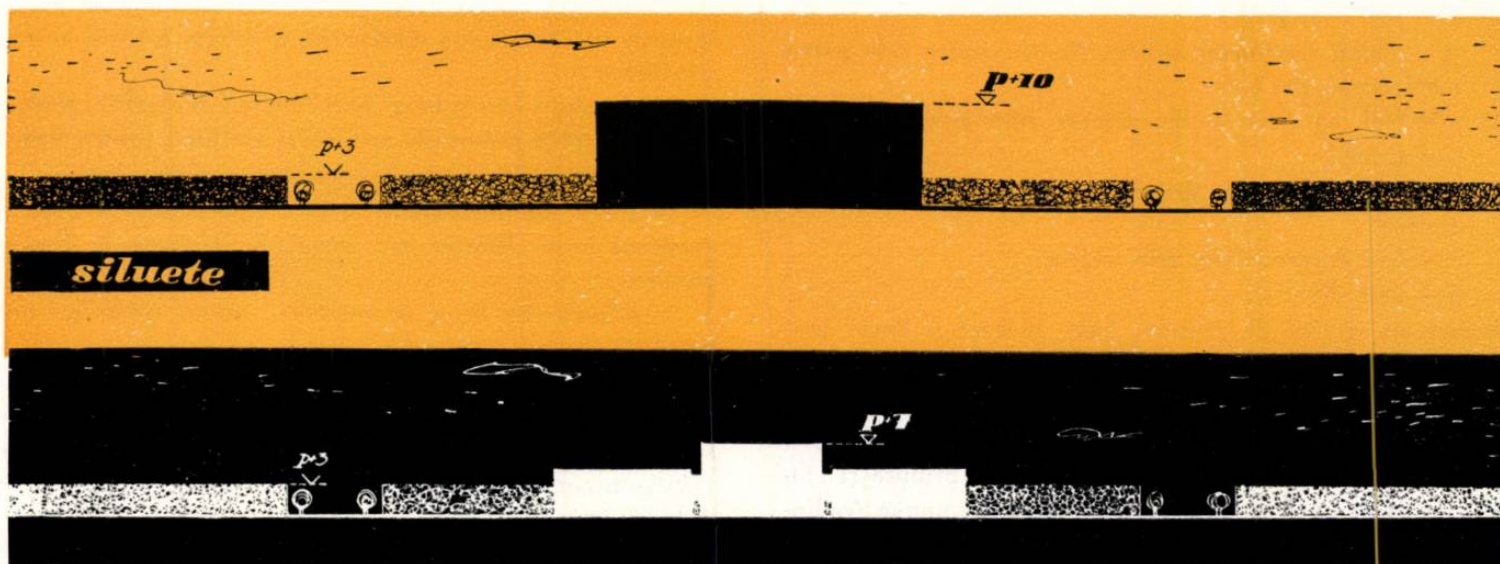
A apărut astfel că o soluție care ar permite mărirea sau micșorarea unei secții ar rezolva în condiții optime posibilitatea de utilizare maximă a spitalului. Variabilitatea frecvenței — de multe ori de ordin foarte mare —

De asemenea, la intrarea în fiecare secție, personalul medical trece obligatoriu printr-un filtru unde îmbracă halatul de secție; la ieșire dezbracă acest halat, se spală și poate trece în altă secție fără a prezenta pericolul transmiterii unor boli de la o secție la alta.

Această neutralizare a circulațiilor comune are drept consecință o simplificare maximă a schemei de circulație, micșorarea circulațiilor și posibilitatea reducerii scărilor și ascensoarelor.

Pe această linie, studiul a fost pornit pe delimitarea în două grupe mari de funcțiuni: pe de o parte *spitalizarea* propriu-zisă și serviciile comune de deservire (operații, Röntgen, laboratoare, farmacie) și pe de altă parte *serviciile anexe* (bucătărie, spălătorie, uzină, vestiare, administrație), la care se adaugă și spațiile necesare învățămîntului și cercetărilor, element reprezentativ în compoziție.

Legătura dintre aceste două grupări se face numai prin două puncte, pentru a se putea asigura un control eficace la intrarea și ieșirea personalului în și din spital.

a cazurilor unor boli sau ale altora, face necesară posibilitatea de a se mări sau micșora unele secții, evitîndu-se astfel ocuparea în unele secții a numai două sau trei paturi, restul rămînînd libere. (Fiecare secție este ocupată de bolnavi cu un singur fel de boală și în cazul cînd numărul unor bolnavi depășește cu doi sau trei numărul paturilor din secția respectivă, ar trebui ca acești doi-trei bolnavi să blocheze o secție de 8—25 de paturi, cu toate serviciile aferente; de exemplu, 30 de cazuri de febră tifoidă.)

O a doua problemă a cărei rezolvare a generat noi soluții, a fost posibilitatea de limitare a circulației infectate în secția propriu-zisă, circulațiile comune, verticale și orizontale fiind aseptice.

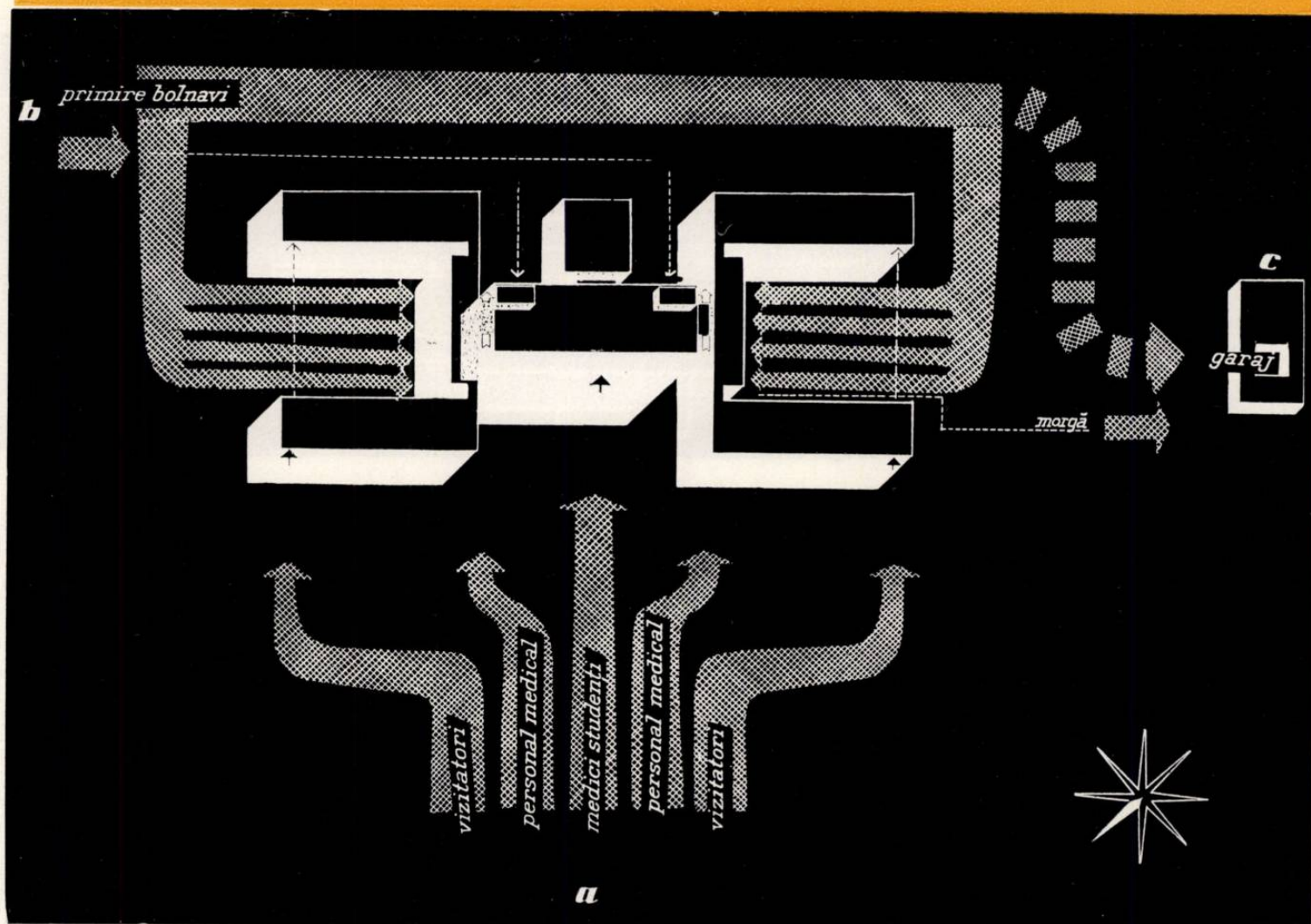
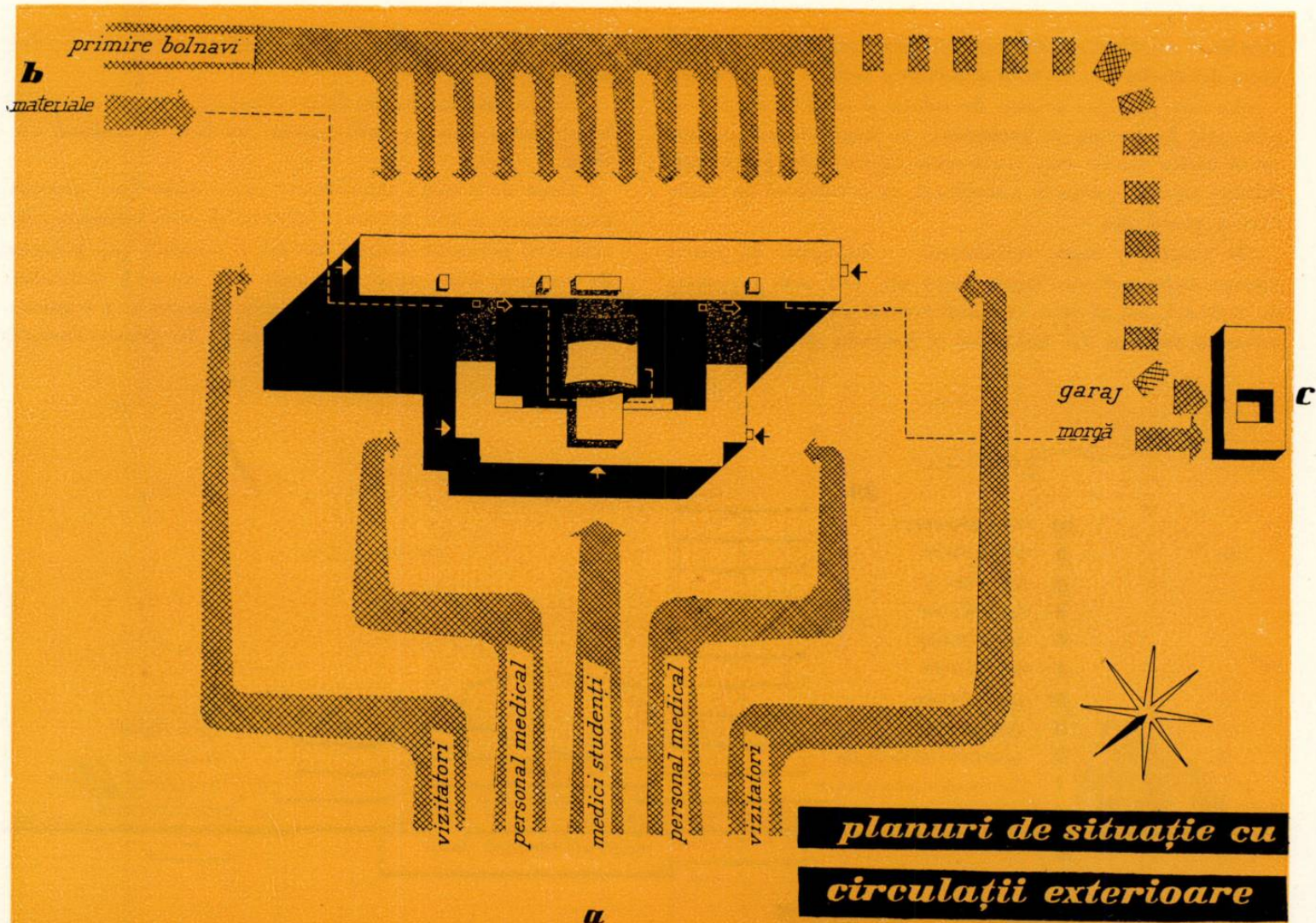
Folosind metoda împachetării (acoperirea bolnavilor transportați cu targa cu cearșafuri aseptice și a copiilor cu un material plastic transparent), transportul bolnavilor de la primire la secții sau din secții la serviciile comune (bloc operator, Röntgen etc.) se face fără să se infecteze circulațiile comune, care rămîn astfel curate.

Această împachetare se face în sasuri-filtre, puncte de legătură între secții și circulațiile verticale și orizontale comune ale spitalului.

Pe aceste premise generale s-a ajuns cu studiul la una dintre soluțiile posibile, al cărei volum ($p+10$ niveluri), cu dimensiunile de 140 m lungime, 39,60 m înălțime și 17,75 m lățime, apare greu de încadrat în cvartalele cu clădiri cu 4 niveluri (cca 15 m înălțime) prevăzute în zona orașenească în care urma să fie amplasat spitalul.

Principal, o clădire importantă ar fi putut puncta în această regiune silueta orașului, îmbogățind-o cu un accent monumental. În acest caz era însă totuși necesar ca volumele construcției să se compună într-un tot unitar și să aibă valoare în afară și independent de construcțiile învecinate, care prin volumul lor mic nu puteau intra în compoziție. Încercarea de a modela volumul nu putea fi luată în considerație, această modelare anihilînd claritatea compoziției, claritatea rezolvării și a legăturilor dintre funcțiuni, deformînd concepția generală de organizare a unui spital de contagioși, care a stat la baza studiului.

În această situație, colectivul de proiectați, la recomandarea Comisiei tehnice interioare de îndrumare a proiectării din institutul Proiect — București a continuat studiul, încercînd să compună spitalul în volume care s-ar putea încadra în silueta locală a orașului și care să rezolve fără

prea mari sacrificii o structură complexă impusă de îndeplinirea diferitelor funcțiuni de deservire și tratare a bolnavilor.

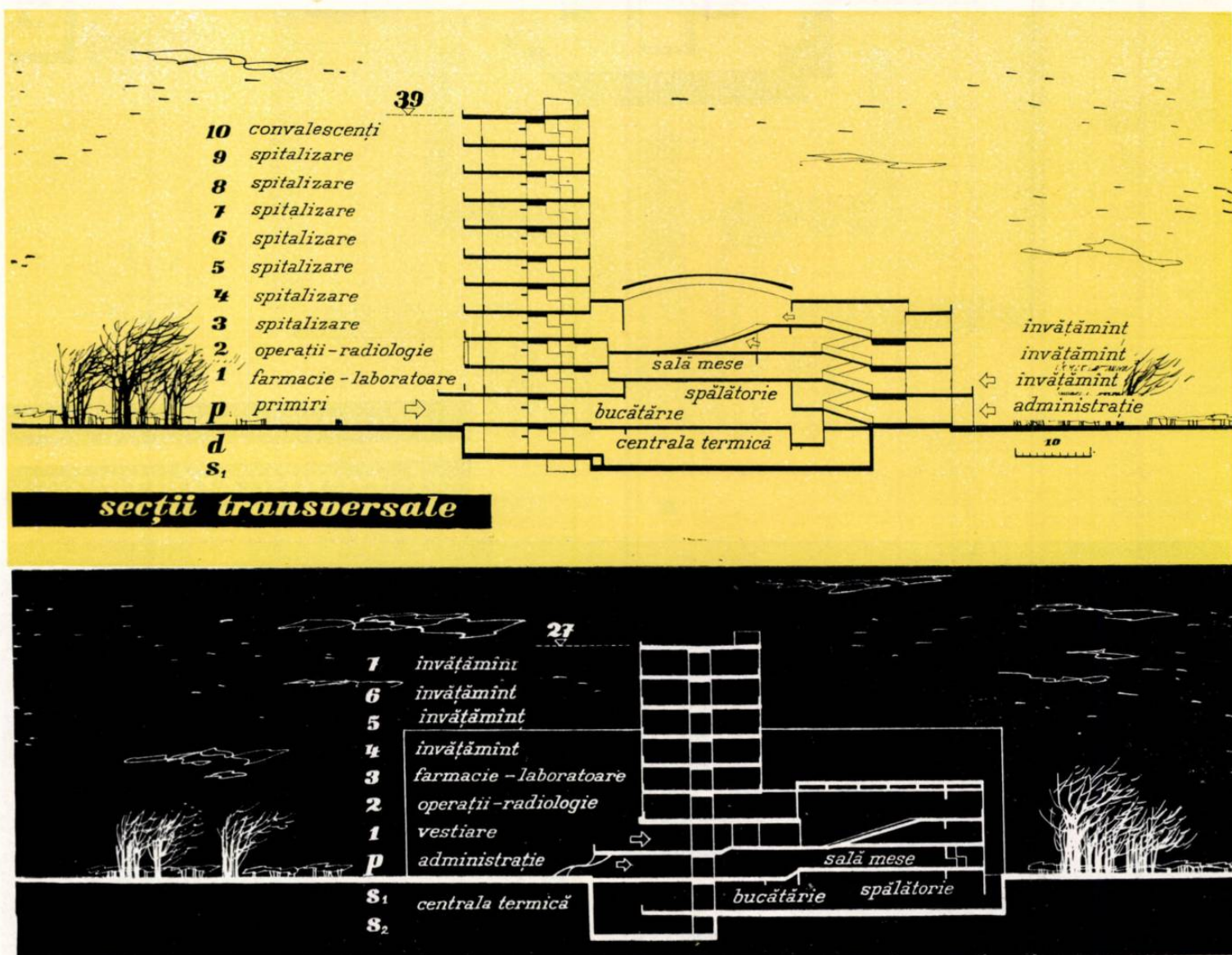
Au fost parcurse o serie de soluții și pînă la sfîrșit s-a prezentat în sarcina de proiectare, pe lîngă studiul inițial, un al doilea studiu care, cu o serie de rezolvări juste sub diferite aspecte, putea fi considerat ca o variantă de rezolvare a problemei.

În soluția a doua, spitalizarea — împărțită în patru corpuri independente, legate între ele, atît prin corpurile de legătură, cît și prin volumul central care conține toate serviciile comune ale spitalului și grupului de cercetări și

— Legăturii corecte dintre spital și secțiile și serviciile din pavilioanele anexe.

— Evitării intersecției dintre circulația bolnavilor și circulația vizitatorilor, a personalului medical și medical ajutător.

Grija de a evita interferența circulațiilor face necesară propunerea a trei accese: bolnavi și aprovizionare (b), vizitatori personal medical, medici și studenți (a), personal de serviciu, ieșiri auto și morgă (c). Această delimitare a intrărilor ajută și la simplificarea schemei și a organizării circulației pe teritoriul spitalului. În prima variantă

invățămînt — a generat un ansamblu de volume ($p+4$, $p+7$) care au intrat armonios în cadrul urban local prevăzut de schița de sistematizare. Această variantă capătă o oarecare valoare și prin volumele sale apropiate de scara omului și permite în același timp o dare în folosință a corpurilor de clădire în etape succesive.

Prezentarea în paralel a acestor două variante permite analizarea unor probleme și rezolvări concrete cerute de un spital de contagioși în general, pentru cazul de față de un spital cu 500 de paturi.

În rezolvarea planului de ansamblu s-a acordat o deosebită atenție:

- Orientării corecte față de punctele cardinale.
- Zonificării raționale a teritoriului spitalului.

se evită orice intersecție. În varianta a doua, această evitare se obține prin treceri denivelate (vizitatorii trec în corpurile din S-E printr-o galerie de legătură subterană, amenajată special).

Organizarea corpului de spitalizare care trebuie să adăpostească bolnavii de la primirea lor și pînă la părăsirea spitalului s-a făcut ținîndu-se seama de următoarele date:

Secția de diagnostic cuprinde 15—20% din numărul bolnavilor, repartizați în:

— boxe Meltzer, cu intrări din exterior printr-un sas, legătura cu circulațiile interioare făcîndu-se tot printr-un filtru (al personalului medical);

— camere de spitalizare pentru bolnavi cu diagnostic incert sau boli duble, repartizați în camere de 1-2 paturi;

REPARTIZAREA FUNCȚIUNILOR PE NIVELURI

VARIANTA 1

În prima variantă, secțiile și serviciile au fost prevăzute de la nivelul 1 la nivelul 11, după circuitul parcurs de bolnavi de la intrare și pînă la însănătoșire. Astfel, în volumul principal:

SUBSOL ȘI DEMISOL

- depozite și formolizare pentru efecte bolnavi.

PARTER

- 12 grupuri de primiri;
- 4 camere izolate pentru rabie;
- servicii anexe;
- scări deschise pentru boxele Meltzer;
- două intrări pentru vizitatori la extremitățile blocului.

ETAJ I

- 18 boxe Meltzer (cu acces din galerie deschisă);
- 4 camere pentru incerti sau boli duble;
- servicii anexe spitalizării;
- farmacia și laboratorul central;
- accesul personalului medical și medical ajutător.

ETAJ II

- 18 camere pentru incerti sau boli duble;
- servicii anexe spitalizării;
- blocul operator și radiologie.

ETAJ III

- 28 de camere pentru incerti sau boli duble;
- serviciile anexe spitalizării.

ETAJ IV—IX

- 6×24 de camere pentru bolnavi, repartizate în 18 secții cu 1, 2, 4 paturi, cu anexele aferente.

ETAJ X

- 12 camere pentru convalescenți, repartizate în trei secții;
- serviciile anexe spitalizării;
- terase.

Din totalul de 528 de paturi, 512 sînt orientate spre S—E, iar 16 (3 %) orientate spre N—V. Din totalul de 528 de bolnavi, 512 pot fi vizitați prin galerii.

În volumele secundare s-au prevăzut:

SUBSOL ȘI DEMISOL

- dezinfectare;
- ateliere speciale;
- centrală termică;
- crematoriu;
- lucrări speciale.

PARTER

- administrație;
- intrări personal medical și medical ajutător;
- vestiare pentru personalul auxiliar;
- bucătărie și anexe;
- spălătorie și anexe.

ETAJ I

- intrare și vestiare pentru profesori, medici, studenți;
- vestiare pentru personalul medical ajutător;
- sală de mese pentru personal;
- accese spre spitalizare.

ETAJ II

- laboratoarele secției cercetări.

ETAJ III

- săli de curs, laboratoare învățămînt;
- aula pentru 300 de persoane.

Această repartizare a funcțiunilor pe o rețea foarte regulată de 4,125 m interax și 5,50 m și 6,00 m adîncime a spațiilor, a permis o organizare foarte strînsă a tuturor serviciilor, circulației foarte scurte la serviciile comune (laborator și farmacie) și la serviciile unde bolnavii pot fi transportați ocazional (bloc operator și radiologie), precum și în boxele amenajate în aula mare pentru cursuri, ușurînd și micșorînd la maximum circulația personalului medical și a bolnavilor.

Amplasarea în plan și soluționarea nodurilor de circulație verticală (scări și ascensoare) permit crearea unui sistem de circulație dublu, separînd astfel circulația din secții de circulația comună curată. Această rezolvare a permis ca la nivelurile 1, 2, 3 să se dea blocului operator, radiologiei, farmaciei și laboratorului o adîncime convenabilă unei bune funcționări și să se separe la nivelul primirilor circulația alimentelor și efectelor curate de circulația bolnavilor care sînt transportați din secțiile de primire în cele de spitalizare.

VARIANTA 2

În varianta a doua se păstrează același principiu de separare, cu aceleași grupe mari de funcțiuni, asamblarea lor fiind însă diferită. Astfel, în cele patru volume secundare s-au prevăzut:

SUBSOL II

- circulația murdară, rufe și deșeuri.

SUBSOL I

- lucrări speciale;
- galerii de trecere pentru vizitatori;
- circulație curată, rufe și alimente.

PARTER

- 18 boxe Meltzer;
- 8 camere pentru rabie;
- 13 camere pentru incerti sau boli duble;
- intrările vizitatorilor;
- serviciile anexe spitalizării.

ETAJ I

- 27 de camere pentru incerti sau boli duble;
- 26 de camere pentru bolnavi;
- serviciile anexe spitalizării.

ETAJ II și III

- 2×52 de camere pentru bolnavi repartizați în 8 secții cu 1, 2, 4 paturi, cu anexele aferente.

ETAJ IV

- 26 de camere pentru bolnavi;
- 14 camere pentru convalescenți;
- anexele spitalizării.

Din numărul total de paturi (502), 402 sînt orientate spre S—E (vizitabile), iar 100 sînt orientate spre N—V (nevizitabile).

În corpurile de legătură și volumul central s-au prevăzut:

SUBSOL II

- circulația murdară, rufe și deșeuri;
- uzina și crematoriul

SUBSOL I

- circulația curată, rufe și alimente;
- secția de dezinfectare;
- spălătorie și anexe;
- bucătărie și anexe.

PARTER

- primirile bolnavilor;
- intrările personalului;
- birourile administrației;
- sălile de mese ale personalului.

ETAJ I

- intrarea profesorilor și studenților, cu vestiarele respective;
- vestiare pentru personalul medical;
- aulă pentru 300 de persoane.

ETAJ II

- blocul operator;
- sală de nașteri;
- radiologie.

ETAJ III

- laboratorul central;
- farmacia centrală.

ETAJ IV

- învățămînt, săli de curs și laboratoare.

ETAJ V—VII

- laboratoare cercetări

Împărțirea spitalizării în patru corpuri și gruparea serviciilor comune și a învățămîntului și cercetărilor în corpul central, într-un punct central, nu mărește apreciabil circulația personalului și a bolnavilor, iar accesul personalului și al studenților la spitalizare se face tot prin două puncte, cu aceleași posibilități de control.

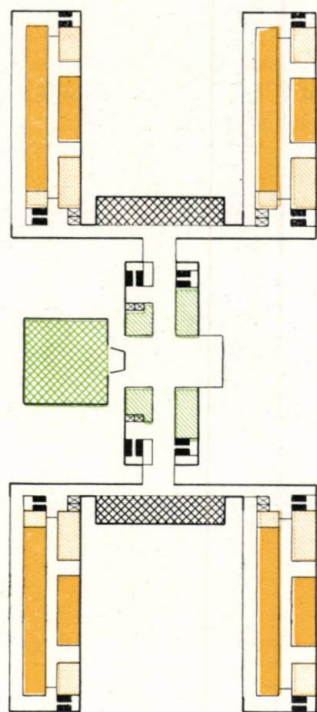
În ambele soluții, la subsoluri, circulația murdară și cea curată sînt separate pe niveluri diferite, bucătăria și anexele, spălătoria și anexele fiind amplasate în afara volumului spitalizării, astfel ca să nu poată incomoda în nici un fel pe bolnavi.

Toate monte-charge-urile cu efecte murdare și deșeuri se colectează la subsol, trec la crematoriu sau la secția de dezinfectare și apoi în circuit închis în spațiile spălătoriei.

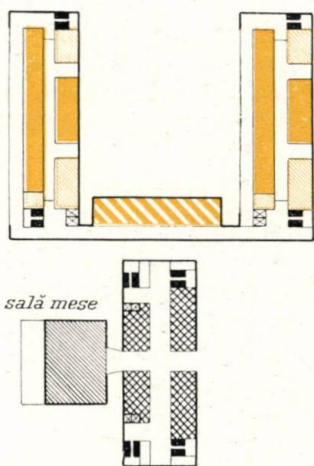
Circulația curată pentru efecte și alimente se face pe la parter.

i z a r e

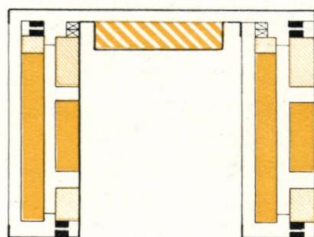
primiri & meltzeri & incerti

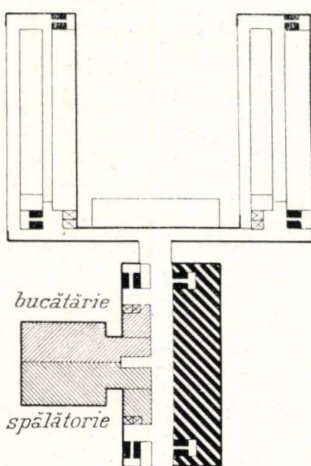
1

sală mese

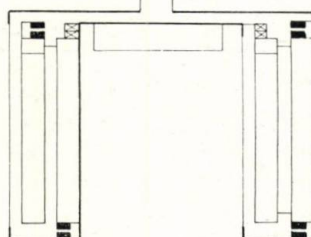

P

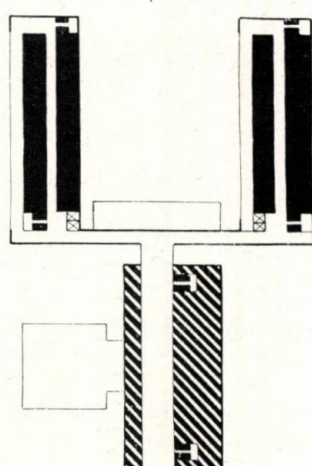

bucătărie

spălătorie

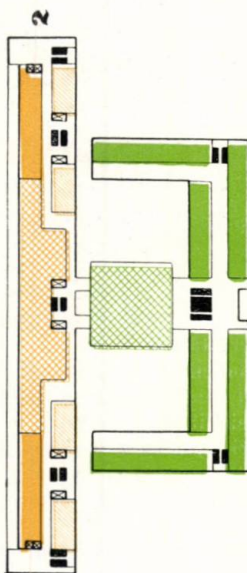
S₁

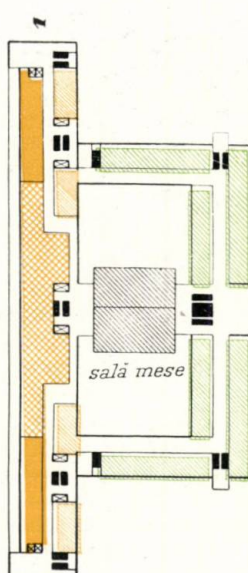
S₂

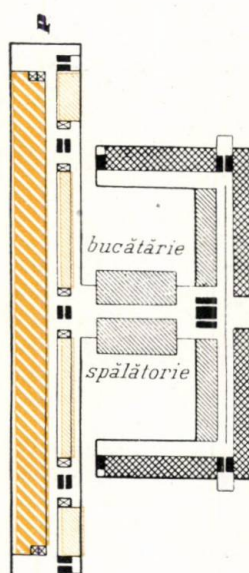
operatii - radiologie

laborator - farmacie

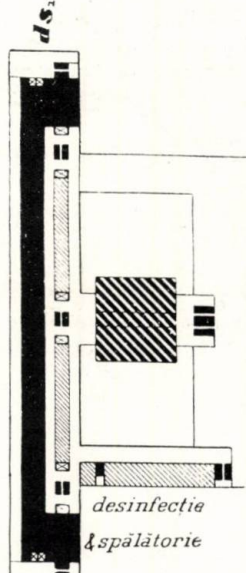

sală mese

bucătărie

spălătorie

desinfecție

spălătorie

t t z e r & i n c e r ț i

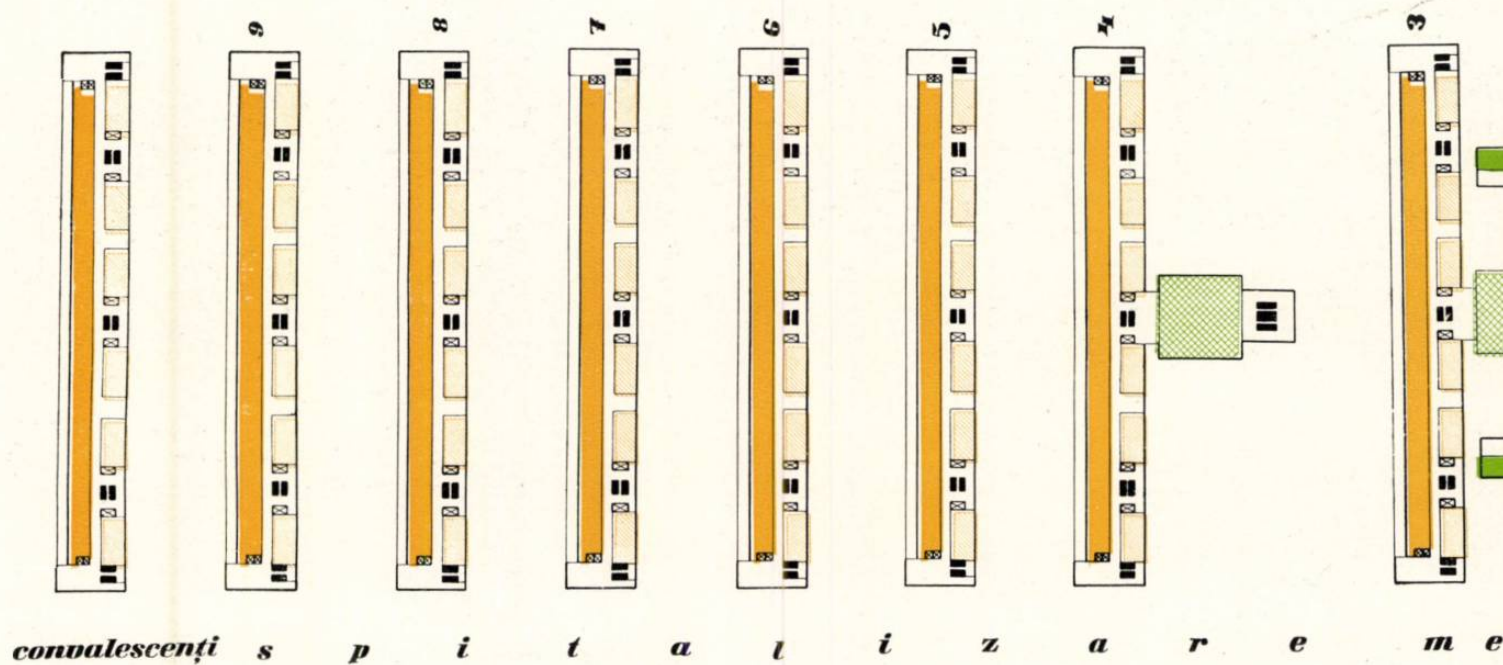
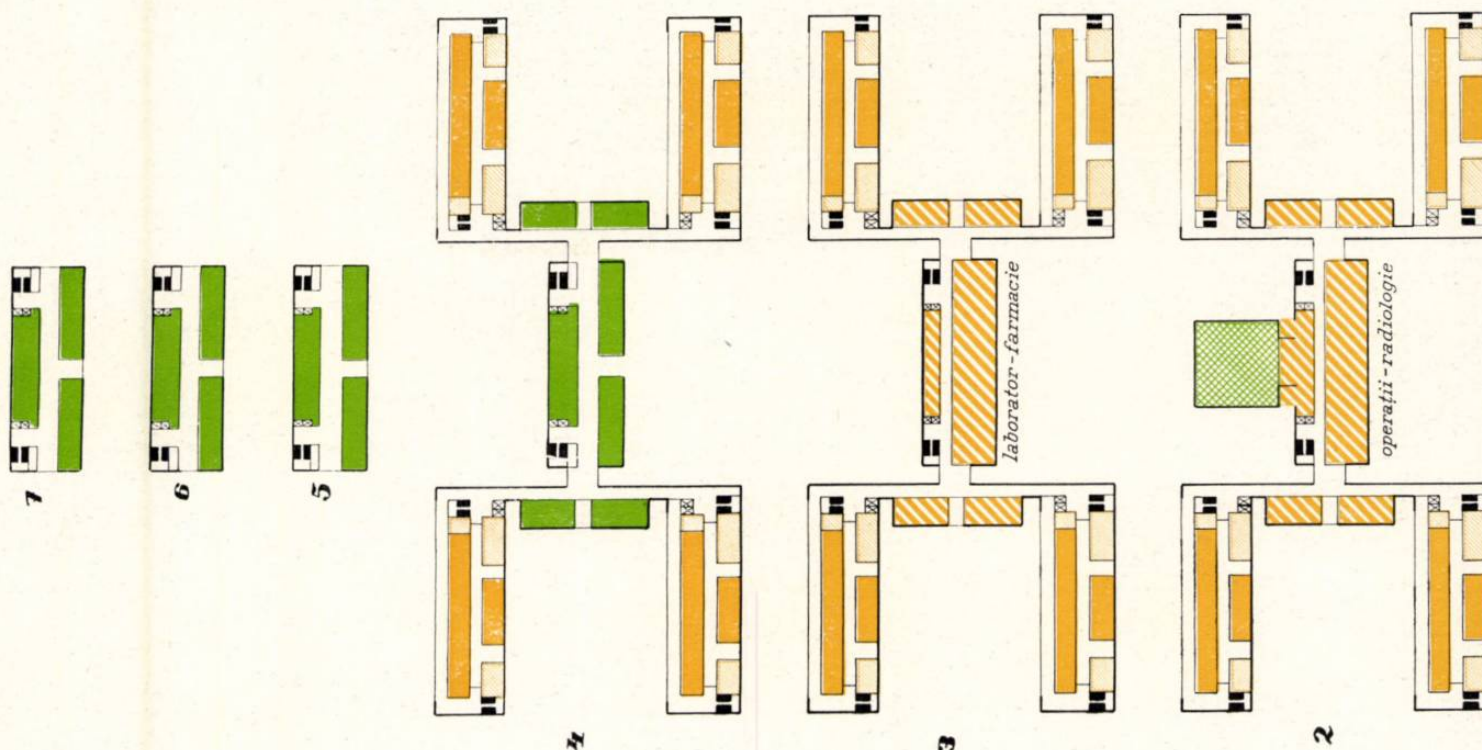
primiri

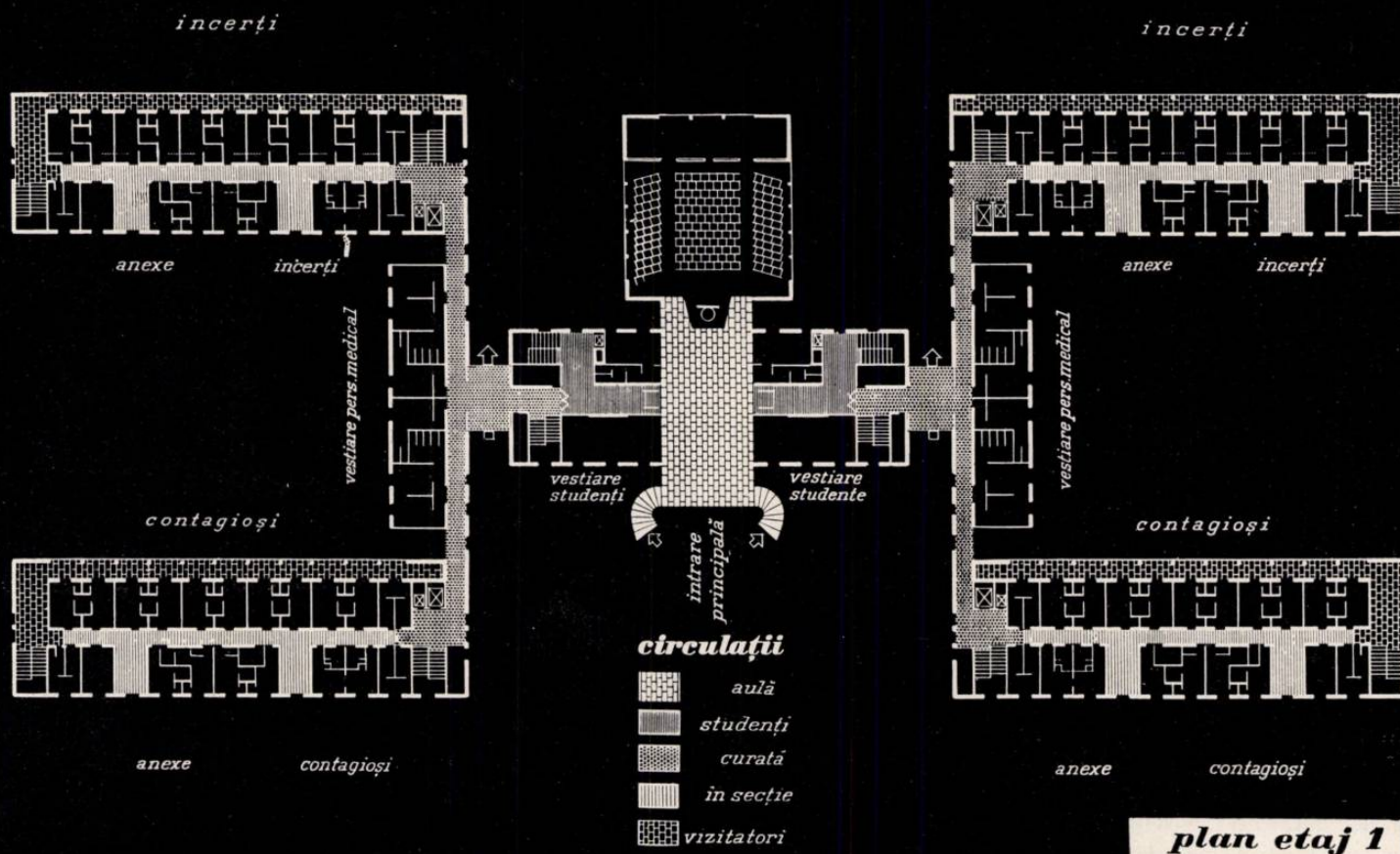
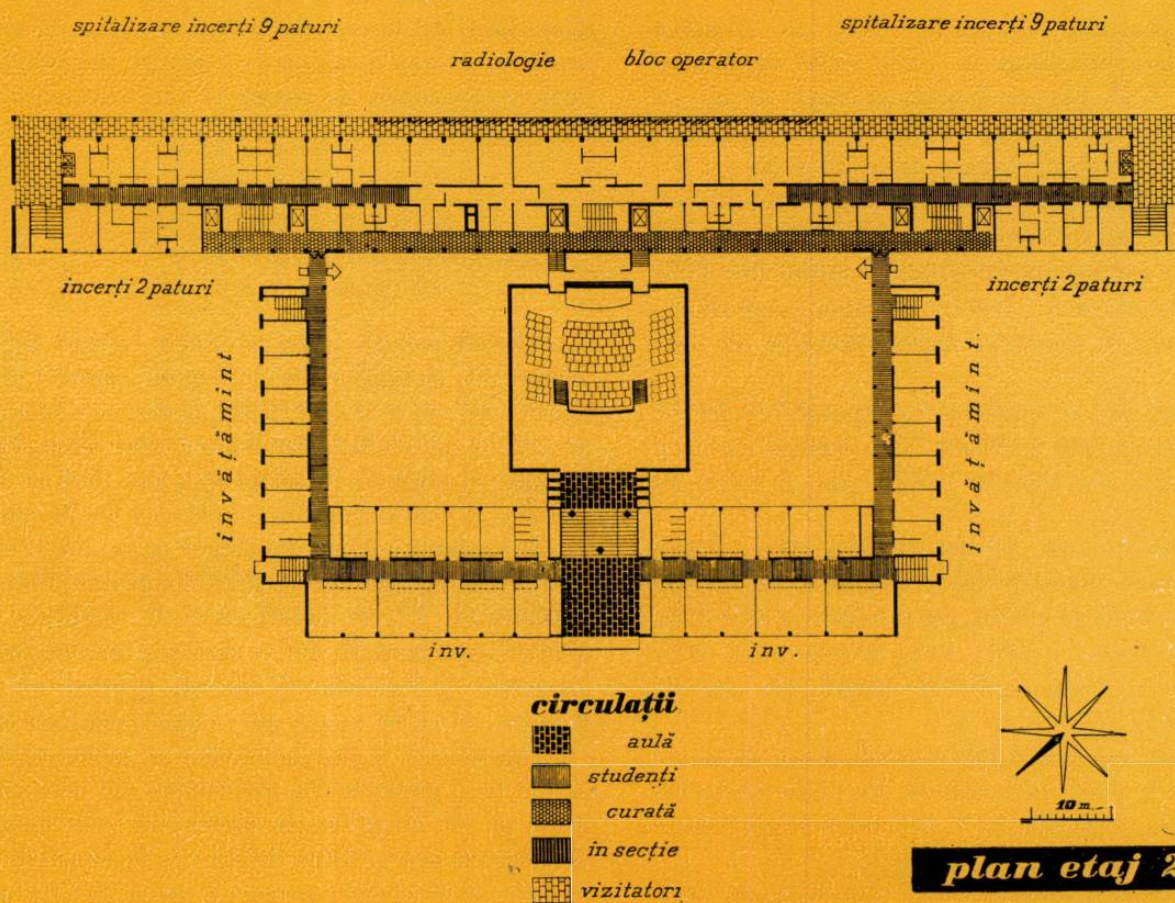
- spitalizare
- anexe
- servicii comune
- primire bolnavi
- invățământ
- vestiare
- aulă
- lucrări speciale
- centrala termică
- adrie & vestiare
- bucătărie - sală mese

invățămint *convalescenți*

s *p* *i* *t* *a* *t*

convalescenți *s* *p* *i* *t* *a* *t* *i* *z* *a* *r* *e* *m* *e*

legătura cu circulațiile, prin filtru ; anexele acestor camere sînt identice cu serviciile anexe ale secțiilor de spitalizare.

Secțiile de *spitalizare* cuprind 60—70% din numărul total al bolnavilor, repartizați în secții astfel organizate pentru a putea fi despărțite funcțional după nevoi, ca unități de sine stătătoare din punct de vedere gospodăresc. Numărul paturilor în secții variază între 12 și 28.

Secțiile de spitalizare pentru convalescenții care nu mai au nevoie decît de un tratament medicamentos și dietetic redus, dar care nu pot încă părăsi spitalul, cuprind 15—20% din bolnavi, cu camere de 4-6 bolnavi — sistem sanatoriu — cu anexe adaptate la specificul convalescenților de boli contagioase.

Prosectura, garajul și atelierul de reparații se găsesc într-un corp separat. S-a prevăzut și o cameră specială pentru dezinfectarea autodubelor înainte de a intra în curtea garajului.

Elementul determinant al compoziției este *nivelul curent* de spitalizare, organizat în prima variantă cu trei secții cu un total de 62 de paturi, toate orientate spre S-E, iar în varianta a doua, cu patru secții în cele patru aripi ale spitalului, cu un total de 100 de paturi, din care 80 orientate spre S-E.

Prima variantă are grupuri de servicii anexe asemănătoare, organizate în jurul nodurilor de circulație verticală. În varianta a doua, serviciile sînt în cele patru aripi, fiecare deservind secția respectivă.

Toate funcțiunile au spații astfel dimensionate încît să poată deservi, după nevoi, secții cu 12-28 de paturi, iar în varianta a doua, secții cu 25 de paturi. Mărirea numărului de paturi din secții față de prevederile normativului (de la 8-25 la 12-28 de paturi) este justificată de numărul foarte mare al bolnavilor de spitalizat. Cu toate variațiile cazurilor uneia sau alteia dintre boli, procentual, acesta nu poate scădea sub prevederile propuse.

Aceste dispoziții din varianta I aduc o derogare de la normative, care prevăd mărirea sau micșorarea unor spații ale serviciilor de la 6 la 10 m² sau de la 4 la 6 m², în funcție de numărul paturilor din secții (din studii a apărut că această variație neesențială, este și foarte greu de realizat într-o schemă constructivă destul de rigidă, generată de programul unui spital de contagioși).

În urma adîncirii studiului, a consultării cu specialiștii, a rezolvării concrete a unor legături între funcțiuni, în noua organizare spitalicească propusă s-au introdus și noi spații neprevăzute în normativ, la fiecare secție :

- cameră de tratament cu instalații pentru mici analize de laborator, eventual în unele secții o instalație simplă de radioscopie ;

- filtru pentru bolnavi (cameră de împachetare), a cărei necesitate a apărut din organizarea spitalului cu toate circulațiile curate.

Legătura circulațiilor orizontale sau verticale curate cu secțiile (infectate) se face așa cum s-a arătat, obligatoriu, atît pentru bolnavi, cît și pentru personalul medical și medical ajutător, prin filtre.

Acest principiu de delimitare a circulației infectate în secția de spitalizare, circulațiile comune fiind aseptice, a făcut posibil ca un spital de contagioși cu 500 de paturi să fie deservit numai de 3, respectiv de 4 noduri de circulație verticală.

În prima variantă, cu amplasarea celor trei grupe de servicii, a scărilor care nu întrerup circulațiile, se reușește printr-un sistem de două grupe de uși duble, care prin blocarea și deblocarea lor permit trecerea de la o secție la cealaltă, a 1 sau 2 camere de 4 paturi, să se realizeze următoarele repartizări de paturi în cele trei secții :

— 17 p — 28 p — 17 p
— 21 p — 20 p — 21 p
— 25 p — 12 p — 25 p
— 17 p — 24 p — 21 p
— 17 p — 20 p — 25 p

Această soluție, care se poate integra în rezolvările clasice ale spitalelor de contagioși, rezolvă și problema mării sau micșorării secțiilor și permite folosirea optimă a spațiilor spitalului ; permite, în același timp, și spitalizarea copiilor și adulților în secții separate, fără să existe, obligatoriu, o continuitate în amplasarea lor în spital.

În varianta a doua, împărțirea spitalizării în patru corpuri a dus la organizarea spitalului pe secții fixe, de aceeași mărime, de 25 de paturi. Această rigiditate a secțiilor poate fi compensată, într-o oarecare măsură, prin folosirea camerelor individuale de incerti, pentru un surplus de bolnavi, al căror număr nu completează însă secția.

Organizarea ieșirii bolnavilor se poate rezolva în diferite feluri ; proiectanții, preocupați de economia proiectului și de simplificarea circulațiilor, au adoptat soluția cu plasarea acestor filtre de ieșire în fiecare secție. Bolnavul, îmbrăcat și cu efectele personale aduse în filtru prin monte-charge-uri speciale din depozitele de la subsol, ieșind din filtru, accede în spațiile vizitatorilor, spații curate, prin care părăsește spitalul.

Autorii proiectului propun completarea dotărilor spitalului, pe lângă toate instalațiile curente, cu instalații speciale care ar aduce o îmbunătățire calitativă deservirii și îngrijirii bolnavului, precum și muncii pedagogice :

- Pentru confortul bolnavilor care intră în spital se creează imediat în fața intrărilor secțiilor de primire — între ambulanță și intrare — zone încălzite în aer liber, cu ajutorul razelor infraroșii.

- Instalație specială pentru dezinfectarea prin raze ultraviolete, care închide ultima verigă a aseptiei.

Se propune folosirea radiatoarelor de raze ultraviolete cu o mare putere bactericidă, dar care nu creează o atmosferă ozonificată, în secțiile de primire și în blocul operator. Un număr de 20 de radiatoare mobile pot ajuta la dezinfectarea camerelor bolnavilor.

- Instalație de televiziune, care va permite unui auditoriu de specialiști sau de studenți să poată urmări în aulă, pe un ecran asemănător celui de cinematograf, imaginea foarte mult mărită și colorată a subiectului aflat într-una dintre camerele spitalului sau în sala de operație.

Paralel cu instalația de vizionare, se prevede și o instalație de amplificare sonoră prin care să se transmită explicațiile profesorului sau specialistului care face demonstrația.

Aceste instalații dau posibilitate studenților să ia cunoștință de simptomele și particularitățile unei boli sau de o operație, fără primejdie de contagiune și în condiții mai bune decît dacă ar fi prezenți în sala de operație sau dacă bolnavul s-ar găsi în boxa specială din aulă.

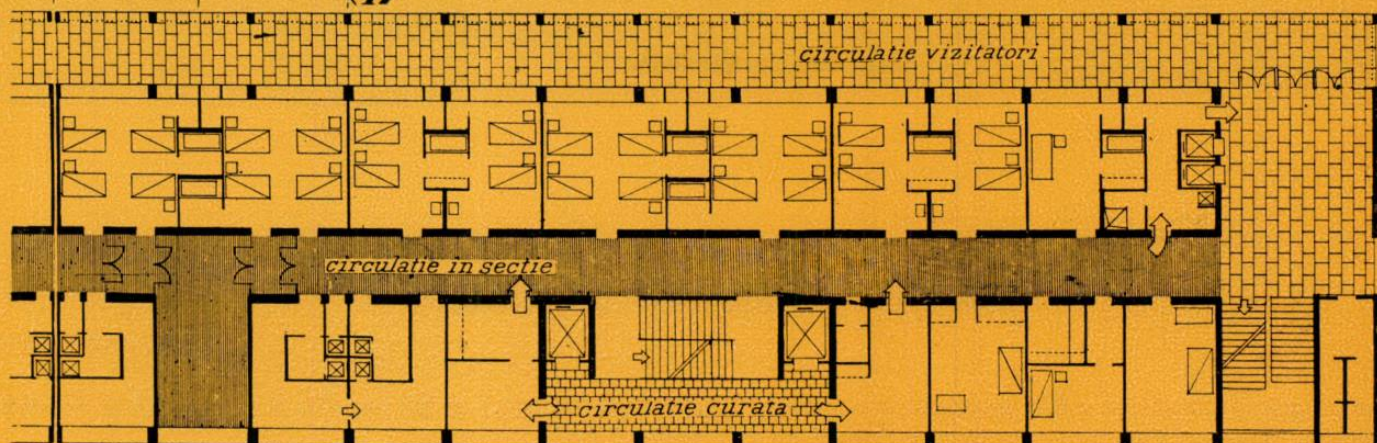
s p i t a l i z a r e c o n t a g i o ș i

4 paturi gr. san. 4 paturi 2 paturi 2 paturi gr. san. 4 paturi 4 paturi gr. san. 2 paturi 2 paturi gr. san. 1 pat gr. san. filtru insănăt hol vizitatori

25

21

17

buzunar lumină oficii pe etaj filtru bolnavi lift scară bolnavi lift filtru medici tratam cam soră cam gardă scară w.c

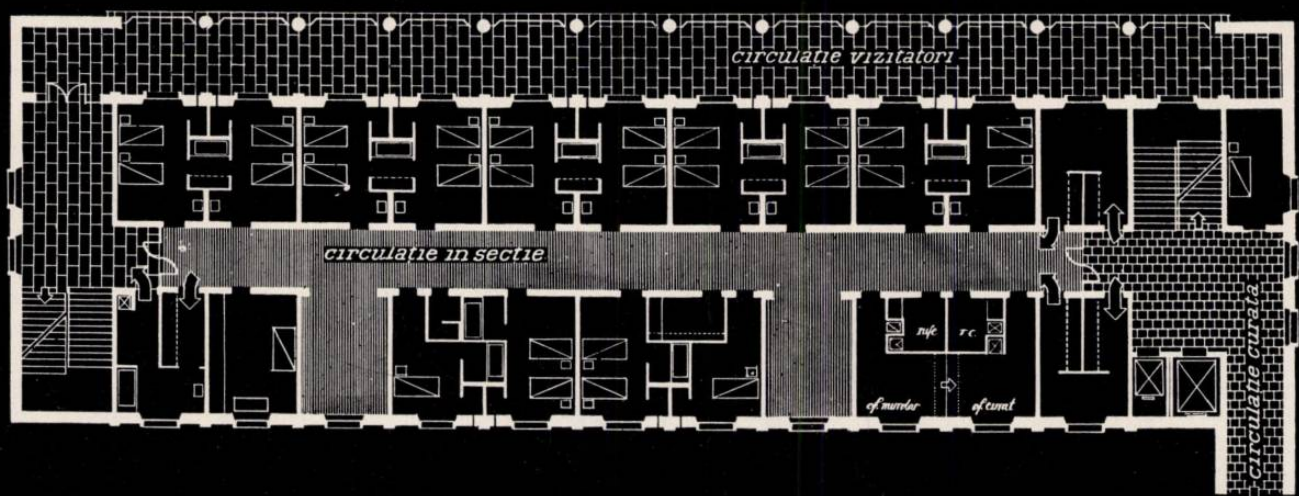
a n e x e ș i s p i t a l i z a r e

detaliu plan etaj curent

s p i t a l i z a r e c o n t a g i o ș i

hol vizit. 2 paturi 2 paturi gr. san. 2 paturi 2 paturi gr. san. 2 paturi 2 paturi gr. san. 2 paturi 2 paturi gr. san. 2 paturi 2 paturi gr. san. filtru bolnavi scară cam gardă

scară vizit. filtru insănăt. tratam buzunar lumină 1 pat 2 paturi gr. san. 2 paturi cam. soră gr. san. buzunar lumină oficii pe secție filtru medici lifturi

a n e x e ș i s p i t a l i z a r e

detaliu plan etaj 2 și 3

UN NOU COMPLEX ȘCOLAR

Arh. V. SEBESTYEN

Proiectul pe care îl prezentăm a fost conceput în urmă cu trei ani; în momentul de față, executarea lucrării pe teren a ajuns în stadiul final și permite o apreciere mai completă a proiectului. Cu toate că multe poziții oglindite de acest proiect nu mai corespund vederilor de astăzi ale proiectanților, considerăm totuși că lucrarea, în ansamblul ei, a fost concepută într-un mod care justifică prezentarea ei în paginile revistei.

Proiectul a fost executat de un colectiv din brigada de tineret din cadrul ISPROR condus de arhitecții C. Frumuzache, C. Orban, șefi de atelier fiind arh. V. Sebestyen și arh. W. Juster.

Această construcție, datorită caracterului ei, urma să fie realizată în mijlocul naturii, într-o zonă de dealuri care va putea asigura mediul necesar desfășurării activităților sportive de vară și iarnă. În acest sens, clădirea trebuia concepută ca o unitate independentă, capabilă să rezolve în cele mai bune condiții toate funcțiunile legate de cazare, școlarizare, odihnă etc. În afară de cele de mai sus, ea urma să asigure și cadrul pentru desfășurarea unor competiții sportive la care se prevedea și participarea unor oaspeți de peste hotare.

Programul acestei școli sportive este, în consecință, diferit de programele școlare obișnuite. Deși, în esență, construcția este o școală, totuși volumul destinat învățământului ocupă un procentaj relativ redus; nu se prevede nici măcar o sală de gimnastică, pentru că tot procesul de învățământ se desfășoară în aer liber, cu excepția unui număr restrâns de prelegeri teoretice.

Acest fapt, precum și necesitatea de a se rezolva un număr mare de funcțiuni foarte variate imprimă acestui proiect un caracter special față de programele școlare obișnuite, tot procesul de învățământ teoretic desfășurându-se în cele două clase cu câte 40 de locuri fiecare.

Cei 150 de tineri între 15 și 20 de ani, veniți din toate colțu-

rile țării, urmează să fie școlarizați pe o perioadă de maximum 3 luni.

În afara dormitoarelor (de câte 4—6 persoane) necesare cazării și de anexele acestora, se cerea să se prevadă:

— o sală de mese cu toate anexele respective pentru deservirea celor 150 de persoane în două serii;

— două săli de cursuri cu câte cca 40 de locuri fiecare, cu o mică sală pentru profesori și o cameră pentru instructorii sportivi;

— o sală de festivități pentru aproximativ 200 de persoane, cu o intrare separată și o tratare mai monumentală, pentru a putea servi și ca loc de organizare a festivităților sportive la care se poate conta și pe un număr de invitați.

Cît privește cazarea personalului de serviciu și a cadrelor didactice, aceasta urmează a fi asigurată în cadrul pavilioanelor existente, amplasate în apropierea construcției proiectate.

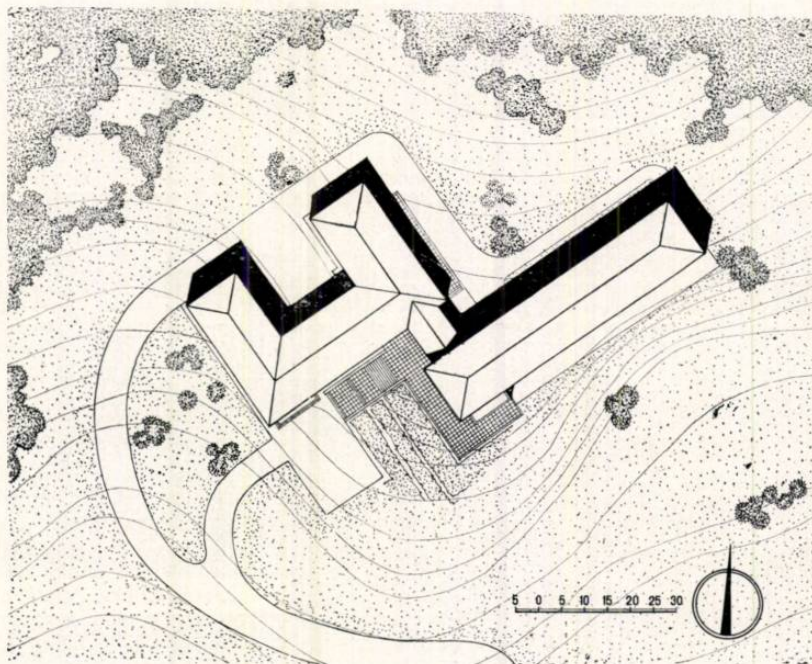
Programul cerea dotarea clădirii cu instalații de apă, canalizare, energie electrică etc., precum și cu un grup de spălătorie-uscătorie și cu depozitele necesare bunei funcționări a construcției.

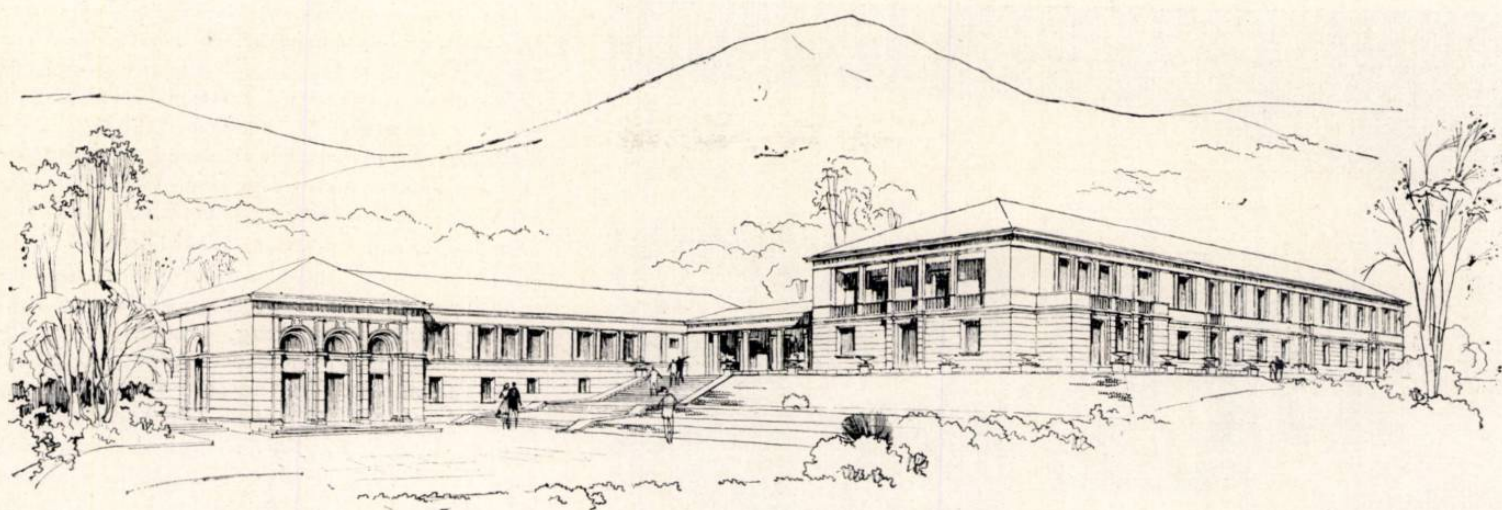
Una dintre cele mai importante probleme ale proiectării a fost amplasarea construcției pe teren. Construcția trebuia astfel situată pe teren, încît să se poată realiza

o legătură cît mai strînsă între piesele sale principale și natura înconjurătoare, care constituie de fapt cadrul desfășurării disciplinelor în scopul căreia a fost construită această școală.

Am considerat că realizarea unei legături bune cu cadrul înconjurător poate fi obținută printr-o justă acomodare a construcției la relieful destul de accidentat al terenului, precum și printr-o orientare a pieselor importante ale programului (săli de cursuri, dormitoare etc.) spre terenurile sportive. În acest sens, orientarea pieselor principale a fost astfel stabilită, încît ele să aibă vederea larg

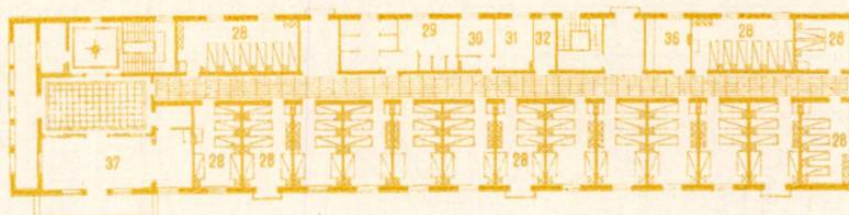
Plan de situație

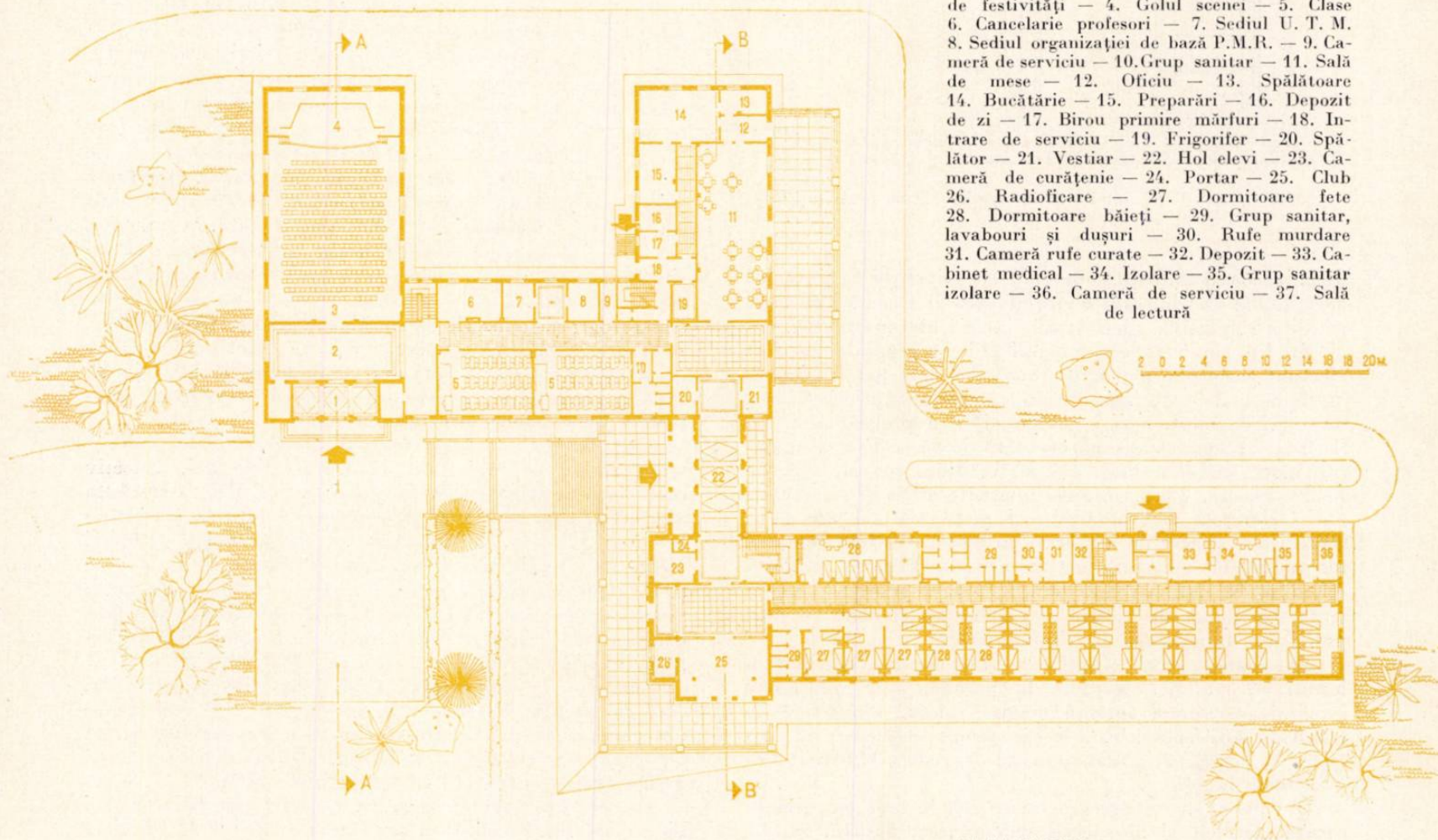
Perspectivă

În afară de parter și etaj, construcția cuprinde și un nivel inferior, care constituie parterul construcției în partea sălii de festivități, cuprinzând intrarea, holul, vestiarele, grupul sanitar, sala și scena, precum și birourile administrative, în legătură cu scara de acces la nivelul superior. Acest nivel devine subsol — din cauza denivelărilor terenului — și cuprinde încăperile necesare instalațiilor de încălzire, ventilație etc., precum și spălătoria, bucătăria și depozitele cantinei, vestiare și camera de odihnă pentru personalul de serviciu.

PLAN ETAJ

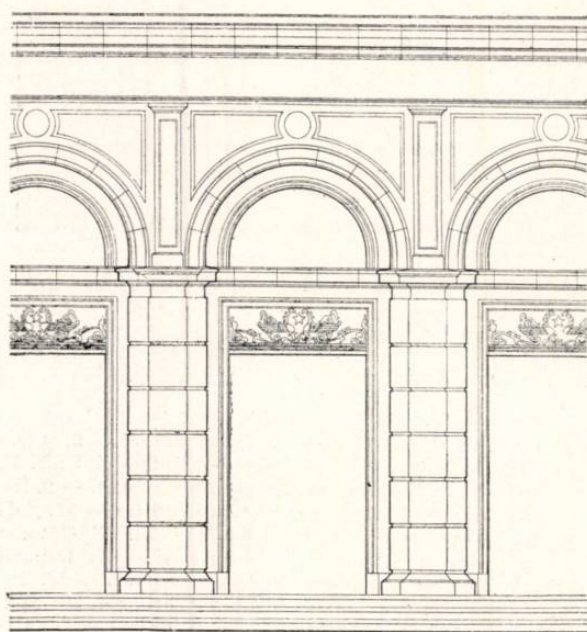
1. Vestibul — 2. Golul holului — 3. Golul sălii de festivități — 4. Golul scenei — 5. Clase
6. Cămară profesori — 7. Sediul U. T. M. — 8. Sediul organizației de bază P.M.R. — 9. Cămară de serviciu — 10. Grup sanitar — 11. Sală de mese — 12. Oficiu — 13. Spălătoare
14. Bucătărie — 15. Preparări — 16. Depozit de zi — 17. Birou primire mărfuri — 18. Intrare de serviciu — 19. Frigorifer — 20. Spălător — 21. Vestiar — 22. Hol elevi — 23. Cămară de curățenie — 24. Portar — 25. Club
26. Radioficare — 27. Dormitoare fete
28. Dormitoare băieți — 29. Grup sanitar, lavabouri și dușuri — 30. Rufe murdare
31. Cămară rufe curate — 32. Depozit — 33. Cabinet medical — 34. Izolare — 35. Grup sanitar izolare — 36. Cămară de serviciu — 37. Sală de lectură

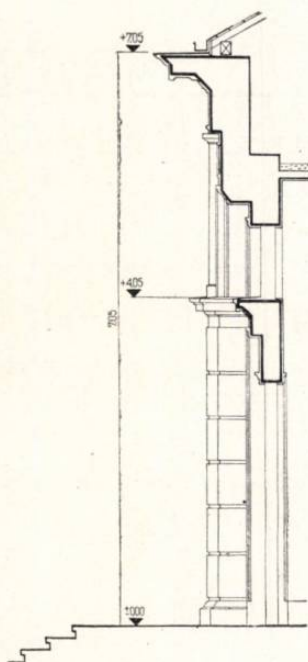
PLAN PARTER

Vedere de pe șantier

Detaliu de intrare la sala de festivități

deschisă spre sud, unde se deschide o priveliște panoramică excepțional de frumoasă și posibilitatea de a urmări întreaga activitate sportivă chiar și din interiorul construcției.

Studiul în vederea concretizării programului a fost efectuat paralel în mai multe variante, care pot fi grupate în două mari categorii. Prima categorie cuprinde câteva încercări de soluționare «pavilionară» a programului. La început, această soluție părea avantajoasă, dat fiind numărul mare de funcțiuni: cămin, cantină, școală, sală de festivități etc. La avantajele aparente ale acestei soluționări trebuie să mai adăugăm și pe acelea ale unei posibilități mai ușoare de încadrare în peisaj. Cu toate acestea am abandonat toate soluțiile din această categorie, datorită dificultăților mari pe care soluțiile «pavilionare» le reprezintă din punct de vedere al exploatării și chiar al unei judicioase funcționări în timpul iernii.

La abandonarea soluțiilor pavilionare a contribuit și faptul că studiile efectuate în paralel, care soluționau integral programul într-un singur volum, ajunseseră la rezultate satisfăcătoare, atât din punct de vedere al înscrierii în peisaj, cât și din punctul de vedere al satisfacerii diferitelor funcțiuni.

Din punct de vedere economic, atât în ceea ce privește construcția, cât și în special exploatarea, această soluție era net superioară celor pavilionare.

Soluția adoptată reușește să satisfacă cerințele principale ale programului. Astfel, s-a reușit gruparea tuturor funcțiilor într-o singură construcție, astfel studiată încît mișcările de pămînt necesare în vederea realizării construcției să fie minime. Datorită unei amplasări judicioase a construcției, orientarea pieselor nu a constituit o problemă dificilă. Desigur că nu a fost posibilă orientarea tuturor pieselor importante spre vederea frumoasă; aceasta ar fi însemnat realizarea unui volum mult prea lung, precum și imposibilitatea unei judicioase acomodări la relieful terenului. În această situație, am preferat să orientăm sala de mese spre o incintă proprie, avînd în fața ei și o terasă care va permite servirea meselor în aer liber, în timpul verii. S-au încercat și variante în care sala de mese era orientată spre fațada principală, ocupînd în linii mari locul în care se află clasele. Am abandonat această soluție pentru că și vederea ce se oferă spre nord-est, spre dealuri frumos împădurite, este foarte frumoasă și am considerat că nu se poate renunța la avantajele funcționale pe care le reprezintă legătura strînsă dintre sala de festivități și sălile de curs, permițînd și o judicioasă așezare între aceste două funcțiuni ale încăperilor destinate cadrelor didactice.

Adoptarea acestui principiu a eliminat posibilitatea amplasării sălii de mese spre fațada principală, soluție care ar fi avut și dezavantajul că, datorită denivelărilor existente, ar fi fost imposibilă realizarea unei terase pentru servitul meselor în aer liber.

O rezolvare care poate fi ușor criticată este lungimea mare a corpului de cămin. Această lungime, care este aparent prea mare față de restul volumelor și care din aceste motive a creat dificultăți în ceea ce privește tratarea plastică, a reieșit oarecum din cerințele programului. Desigur că existau posibilități de a se reduce această lungime, fie printr-o întoarcere a acestui volum spre nord-vest (incluzînd curtea sălii de mese), fie printr-o supraînălțare cu un etaj. Dar toate aceste soluții prezentau dezavantaje mult mai mari decît soluția prezentată. Acum, după executarea construcției, am avut ocazia să ver-

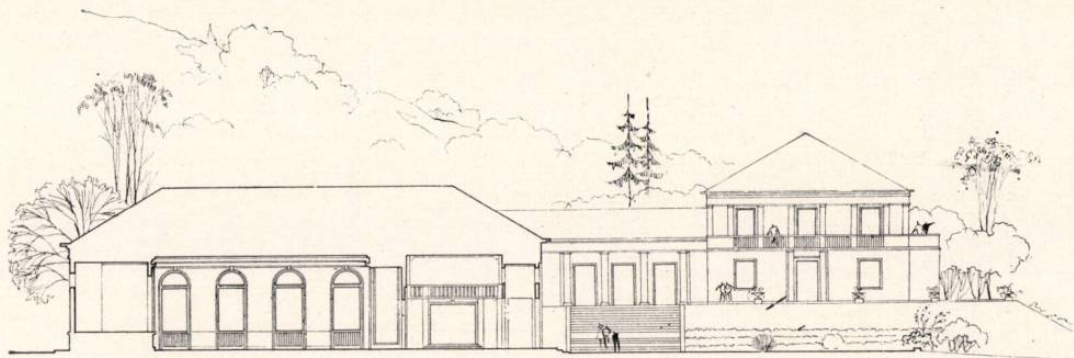
rificăm acest punct de vedere și să constatăm cu satisfacție că, în realitate, lungimea acestui volum nu este de loc supărătoare și se înscrie foarte bine în peisajul înconjurător.

Tratarea plastică a volumelor a constituit o preocupare deosebită, datorită și faptului că în anumite împrejurări această construcție va trebui să slujească în vederea organizării unor concursuri internaționale.

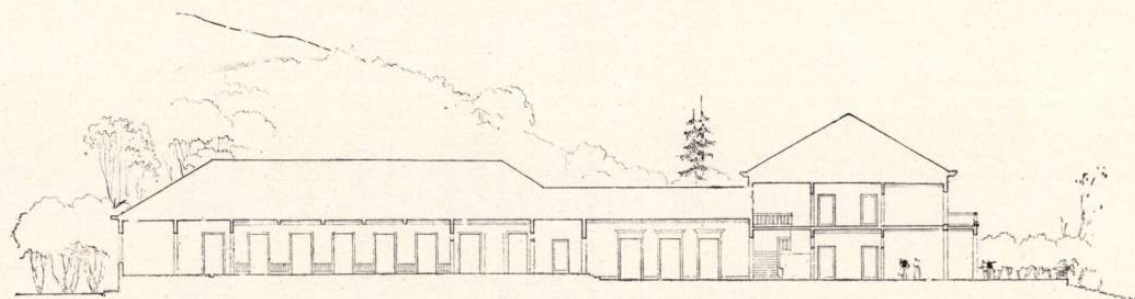
Compunerea fațadelor reflectă desigur nivelul colectivului nostru de proiectare de acum cîțiva ani, colectiv care, dacă ar relua azi același proiect, probabil că ar căuta să convingă pe beneficiar să accepte o soluție cu un caracter mai pitoresc, îndepărtîndu-se de la unele principii puțin cam rigide și urbane, care se resimt în rezolvarea proiectului. Cu toate acestea, nu putem totuși să nu subliniem valoarea rezolvărilor plastice ale fațadelor, care, fără exagerări decorative, reușesc să creeze o compoziție înche-gată, exprimînd sincer funcțiunile construcției.

Vizitînd șantierul acum, înainte de terminarea lucrărilor, cînd proporțiile interioare ale încăperilor deja finite se pot percepe cu mai multă claritate, avem convingerea că am reușit să realizăm o ambianță plăcută pentru o bună desfășurare a activității în școala proiectată.

Considerăm însă că ceea ce constituie partea cea mai bine soluționată a acestui proiect este modul de înscriere a volumului în cadrul natural înconjurător.

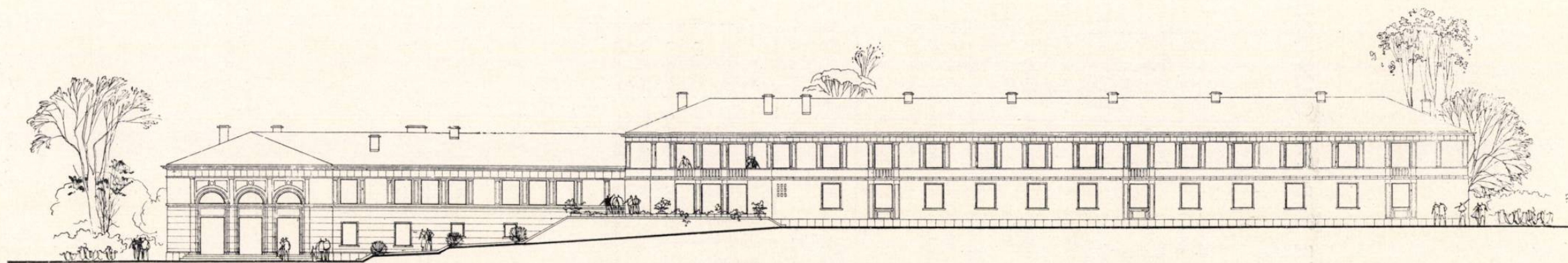

Secțiune A — A' prin sala de festivități, cu vedere spre intrarea elevilor și corpul căminului

Secțiune B — B' prin sala de mese, holul de intrare și corpul căminului

1 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m

Fațada spre sud-est

Vederi de pe șantier

PROIECTE TIP DE CANTINE

Arh. C. BORCEA

Sarcina elaborării proiectelor tip de cantine a fost încredințată în anul 1953 atelierului de tipizări din cadrul ISPROR, ea revenind în anul 1955 — în continuare — aceluiași atelier, în cadrul I.P.C.

Până în prezent au fost studiate în toate fazele de proiectare tipuri de cantine cu următoarele capacități: 200/3, 300/3, 600/3, 1200/4 și 1800/4 (prima cifră reprezentând totalul consumatorilor care pot lua masa, iar a doua numărul seriilor de consumatori).

În anul 1954, C.S.A.C. a instituit o serie de concursuri publice pentru realizarea de proiecte tip, din care unul pentru proiecte tip de cantină 600/2.

În cele ce urmează vom analiza rezultatele obținute în proiectarea tip a cantinelor arătate mai sus, precum și a două proiecte tip de cantină 600/2, unul premiat și altul menționat la concursul C.S.A.C.

Cantina este o întreprindere de alimentație cu caracter permanent, anexă a unei organizații de producție, de învățămînt, administrative, culturale etc.

Procesul tehnologic al unei cantine complete — de tipul celor enumerate — este determinat de două funcțiuni principale: producția și consumația, care cuprind următoarele grupe:

I. Producția:

a) *grupul preparare*, avînd ca piesă principală bucătăria și anexele ce o deservesc (preparație, spălătoare, boxă pentru pîine);

b) *grupul gospodărie*, cuprinzînd încăperile pentru depozitarea alimentelor (cămări, grup frigorific), magazii, cameră pentru inventar;

c) *grupul personal*, cuprinzînd spațiile care deservesc personalul cantinei: vestibul, săli de odihnă și grupuri sanitare pentru bărbați și femei;

Indicii realizați	T i p u l d e c a n t i n ă											
	200/3	300/3		600/3		600/2 (Concurs C.S.A.C.)			1200/4		1800/4	
		proiect	normativ	proiect	normativ	proiect 1	proiect 2	temă	proiect	normativ	proiect	normativ
Arii utile m ²	257,72	444,04	354,00	829,05	826,00	1041,85	971,59	973	1234,31	1227,00	1764,00	1665,00
Arii circulație m ²	18,86	63,65	35,00	191,30	82,00	263,15	201,00	—	188,53	177,00	354,00	250,00
Arii ziduri m ²	60,42	101,84	98,00	221,75	230,00	282,00	233,00	—	357,16	340,00	326,00	480,00
Arii paliere m ²	336,90	609,53	487,00	1242,10	1138,00	1587,00	1405,59	—	1770,00	1744,00	2444,00	2395,00
Volum exterior n. ³	1194,35	2505,00	2000,00	5500,00	5010,00	7100,00	6200,00	—	7200,00	7060,00	11510,00	11470,00
Arii paliere												
Nr. total al unităților de folosință m ²	1,28	2,10	1,62	2,07	1,90	2,70	2,30	—	1,48	1,45	1,38	1,37
Volum exterior												
Nr. total al unităților de folosință m. ³	5,51	8,30	6,66	9,15	8,40	12,00	10,04	—	6,00	5,90	6,40	6,30
Arii ziduri %												
Arii utile + arii circulații %	23,50	19,00	10,00	21,80	25,00	22,00	19,20	—	26,00	24,00	15,00	26,80
Arii preparatii												
Nr. total al unităților de folosință m ²	0,22	0,32	0,28	0,25	0,25	0,30	0,27	0,25	0,21	0,20	0,19	0,20
Arii gospodărie												
Nr. total al unităților de folosință m ²	0,52*	0,37	0,21	0,19	0,27	0,19	0,17	0,21	0,13	0,12	0,13	0,06
Arii personal												
Nr. total al unităților de folosință m ²	—	0,10	0,07	0,07	0,05	0,09	0,08	0,06	0,05	0,04	0,04	0,05
Arii funcțiuni anexe												
Nr. total al unităților de folosință m ²	—	—	—	0,21	0,26	0,19	0,22	0,21	0,13	0,15	0,10	0,12
Arii consumație												
Capacitatea sălii de mese m ²	4,48	2,00	2,00	1,93	2,00	1,92	1,75	1,75	2,00	2,00	1,98	1,89
m ² /loc. în sala de mese m ²	3,36	6,09	4,87	6,22	5,70	5,30	4,70	—	6,00	5,80	5,40	5,20

* Arii gospodărie + personal/nr. total al unităților de folosință.

d) grupul funcțiuni anexe, cu încăperile ocupate de instalațiile necesare cantinei (încălzire centrală, ventilații, ascensor).

II. Consumația, cuprinzând spațiile destinate publicului care ia masa la cantină: garderobă, hol-așteptare, bufet, săli de mese, distribuție (oficiu).

La baza temelor de proiectare a cantinelor tip a stat normativul C.S.A.C. nr. 101—53. Acesta precizează că o cantină, pentru a fi rentabilă, nu trebuie să aibă o capacitate de deservire mai mică de 200 de persoane, iar în cazul când efectivele sînt mai mici, întreprinderile respective urmează să-și trimită salariații la cantine comasate.

Indicii ce se vor stabili, privind atît volumul construcției, cît și suprafețele grupurilor de preparare și consumație, raportați la capacitatea întreagă a cantinei (toate seriile care iau masa) sau numai la capacitatea sălii de mese (o singură serie), vor arăta realizările obținute la proiectul respectiv în comparație cu prevederile din normativ, precum și modul cum acești indici variază de la un tip de cantină la altul, în funcție de capacitate.

Proiectele tip de cantine se împart, după soluțiile adoptate, în două categorii: cu un singur nivel și cu două niveluri.

În categoria proiectelor tip cu un singur nivel intră cantinele cu capacitate mică: 200/3 și 300/3.

În proiectarea tip a cantinelor analizate s-au obținut indicii spațiali și de volum menționați în tabelul de la pag. 16.

Din comparația indicilor obținuți la proiectele tip analizate cu indicii rezultați din datele normativului, se observă:

— la cantinele mari (600/3, 1200/4 și 1800/4), proiectanții au reușit să se înscrie cu piesele cerute de program

în totalul ariilor utile ale normativului; acest lucru nu s-a putut realiza la cantina 300/3;

— ariile pentru circulație, la majoritatea proiectelor, au depășit prevederile normativului, excepție făcînd cantina 1200/4;

— ariile zidurilor rezultate din proiecte s-au încadrat în procente date de normativ; pentru proiectul 1800/4, ariile indicate în normativ s-au dovedit a fi prea mari.

Concluzii

Proiectele tip analizate mai sus, studiate în cadrul ISPROR și I.P.C., și definitivitate ca desene de execuție în 1954—1955, precum și proiectele tip prezentate la concursul inițiat de C.S.A.C. în 1954, constituie, la noi, primul pas în domeniul proiectării tip de cantine.

Pe baza soluțiilor acestor prime proiecte și a indicilor realizați în elaborarea lor este necesar să se treacă la revizuirea normativului C.S.A.C. nr. 101—53, pentru proiectarea cantinelor, în vederea definitivării lui.

În legătură cu aceasta va trebui să se urmărească posibilitatea reducerii suprafețelor utile și de circulație înscrise în normativ, făcîndu-se în acest scop anchete la cantinele date în funcțiune.

Principiul grupării la același nivel a spațiilor mari pentru producție și consumație va trebui reanalizat, deoarece dă dificultăți în echilibrarea suprafețelor pe niveluri și scumpește construcția.

Proiectanții urmează să adopte forme noi de planuri pentru cantinele mari, părăsind forma în T, care nu poate fi înscrisă pe orice teren și în orice ansamblu, nu poate oferi compoziții plastice valabile și prin desfășurarea mare a perimetrului construit reclamă fonduri suplimentare pentru finisare.

CANTINA 200/3 — TIP M.A.S.

Autori, arhitecții N. PETRAȘINCU și G. HOCHSTADT

Această cantină face parte din seria de proiecte tip pentru clădiri social-culturale și va servi, împreună cu clădirile destinate producției, la alcătuirea și completarea ansamblurilor S.M.T., G.A.S., G.A.C. etc.

Ținîndu-se seama că aceste construcții urmează a se executa în număr foarte mare, în proiectare s-a pus accentul în mod deosebit asupra economisirii materialelor principale și a reducerii prețului de cost, fără însă a reduce confortul.

Tema după care s-a întocmit proiectul este extrasă din documentația sovietică (arh. B. I. Nikandrov) și completată cu date tehnice cuprinse în normativul C.S.A.C. pentru proiectarea cantinelor tip. Ea se bazează pe principiile fluxului tehnologic arătat și cuprinde o schemă minimă de funcționare, doar cu cîteva încăperi, astfel:

— producția: bucătărie, curățirea legumelor, cămară;

— consumația: sală de mese, vestibul-așteptare;

— gospodăria: birou, servind și drept cameră de odihnă pentru personal, depozite pentru alimente, precum și un mic magazin.

Proiectul este prezentat, din punct de vedere al soluției de plan, în două variante: cu pivniță și fără pivniță.

Pivnița cuprinde spațiile pentru primirea, cîntărirea și depozitarea alimentelor, precum și o cameră frigorifică-ghețar. Pentru cazul cînd terenul nu permite construirea unei pivnițe, s-a studiat un tip de bordei pentru păstrarea alimentelor.

Au fost prevăzute în proiect instalații sanitare și electrice, în ipoteza că în unitățile unde se vor construi există rețele de alimentare cu apă, canalizare și curent electric.

Avînd însă în vedere realizarea acestor construcții cu un preț cît mai redus, precum și faptul că aceste cantine se vor construi în mediul rural, ele nu au fost dotate cu grupuri sanitare în interiorul clădirii, ci numai cu chiuvete la vestibul și bucătărie.

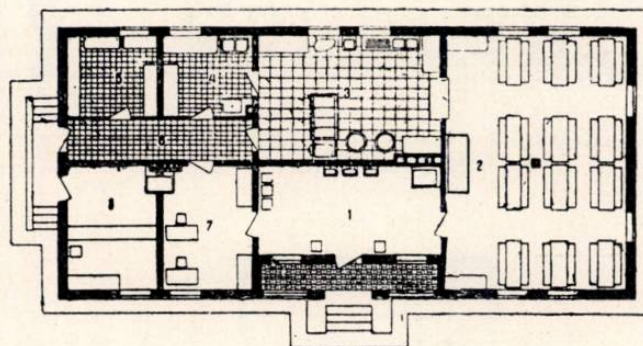
Pentru simplificarea execuției, proiectantul a folosit o travee unică pentru toate deschiderile; la sala de mese, această travee a fost realizată cu ajutorul unui stîlp central.

În privința sistemelor constructive s-au adoptat două principii după posibilitățile de execuție:

1. cu elemente prefabricate, confecționate în ateliere centrale, pentru cazurile cînd clădirile urmează a se realiza în ansambluri unde numărul construcțiilor permite adoptarea unei execuții mecanizate;

2. construcție obișnuită, pentru cazul cînd, din diferite motive (amplasare la mare distanță, prezentînd și dificultăți de transport, număr mic de construcții ce urmează a se executa în ansamblu etc.), nu este posibilă folosirea prefabricatelor.

În prima ipoteză, planșeele se execută din plăci prefabricate, tip cheson întors, iar în a doua ipoteză se execută din lemn sau beton armat monolit.

1—Vestibul-spălător. 2—Sala de mese (72 persoane). 3—Bucătărie. 4—Preparare alimente-spălător. 5—Cămară. 6—Intrare de serviciu. 7—Birou. 8—Magazin

În privința fațadelor, proiectul este studiat în trei variante, și anume: Muntenia-Moldova, Dobrogea-Cîmpia Dunării și Transilvania-Banat.

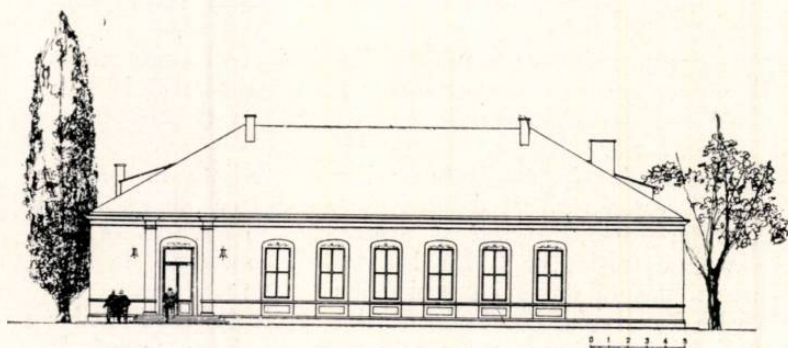
Prin fațadele studiate, proiectantul reușește să dea clădirii un specific regional, care se poate realiza ușor, cu mijloace simple, cu materiale și mînă de lucru locale.

Organizarea încăperilor în plan este judicios făcută, ceea ce asigură funcționarea normală a cantinei.

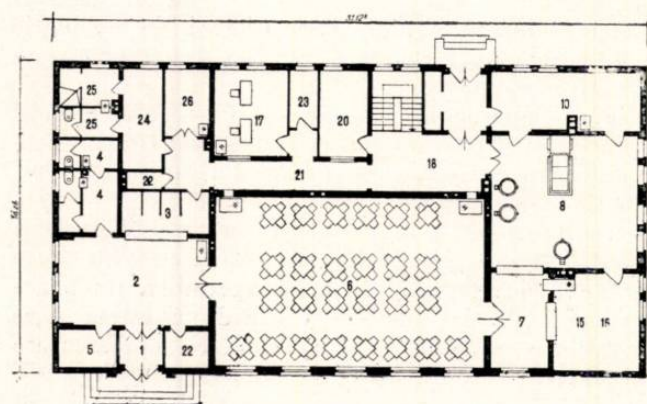
În ceea ce privește însă rezolvarea adoptată la sala de mese, prevederea unui stîlp central de beton armat nu este cea mai indicată în cazul utilizării prefabricatelor.

CANTINA 300/3 — PROIECT TIP nr. 973 ISPROR

Autor, arh. AL. STERIADE

Cantină 300/3 — Proiect tip nr. 973 ISPROR
Fațada principală

Plan parter

Soluția adoptată la acest proiect, pe parter și parțial pivniță, înscrie toate piesele într-o formă dreptunghiulară, ușor de amplasat pe teren. Dispoziția încăperilor în plan reușește să grupeze spațiile pentru consumație și preparare, astfel ca să se obțină o bună deservire. Arhitectura interioară tratează sala de mese ca o piesă dominantă în compoziție, prevăzându-i-se în acest scop și o înălțime mai mare.

Intrarea principală, care constituie motivul important de pe fațadă, nu este suficient marcată, iar alternanța plinurilor și golurilor este nerezolvată, din care cauză nu s-a obținut o compoziție unitară.

Legendă comună

Consumație

1. Intrare tampon — 2. Sală de așteptare — 3. Garderobă
4. Grup sanitar pentru public — 5. Bufet — 6. Sală de mese
7. Distribuție (oficiu)

Preparație

8. Bucătărie — 9. Patiserie — 10. Preparație legume — 11. Preparație carne — 12. Preparație pește — 13. Preparație ceai, lapte, cafea — 14. Boxă pline (tăiere și distribuție) — 15. Spălător veselă și tacimuri — 16. Spălător vase de bucătărie

Gospodărie

17. Birou primire alimente — 18. Primirea și cîntărirea alimentelor — 19. Birou administrativ — 20. Cameră pentru produse uscate
21. Grup frigorific — 22. Depozit — 23. Magazie pentru inventar.

Personal

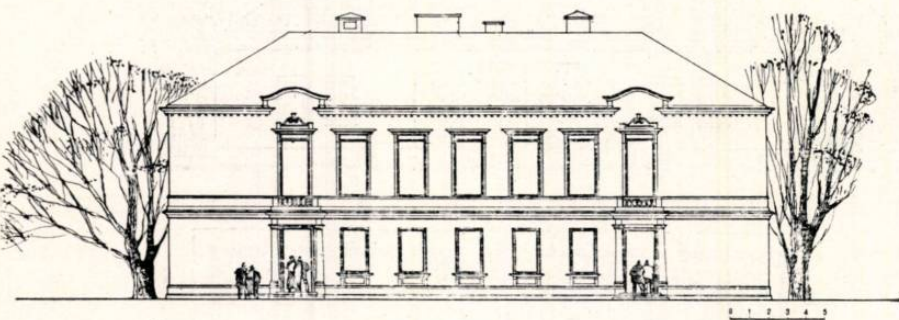
24. Vestiar pentru personal — 25. Grup sanitar pentru personal
26. Sală pentru odihna personalului.

Funcțiuni anexe

27. Sala cazanelor — 28. Pompe — 29. Zgură — 30. Depozit combustibil — 31. Ventilație — 32. Ascensor

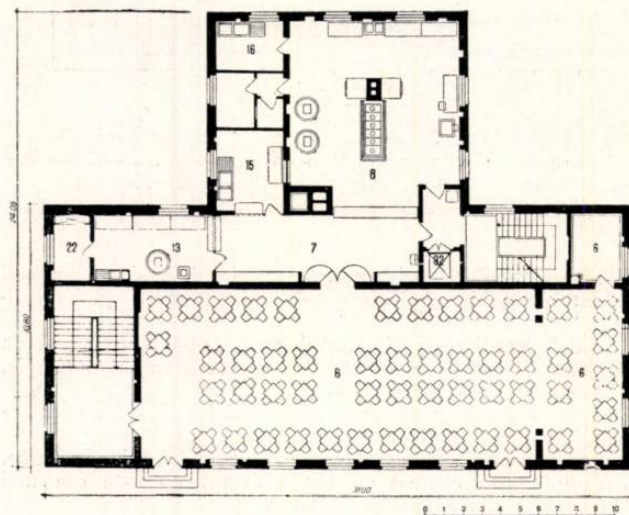
CANTINA 600/3 — PROIECT TIP nr. 20/A ISPROR

Autor, arh. S. SPIRESCU

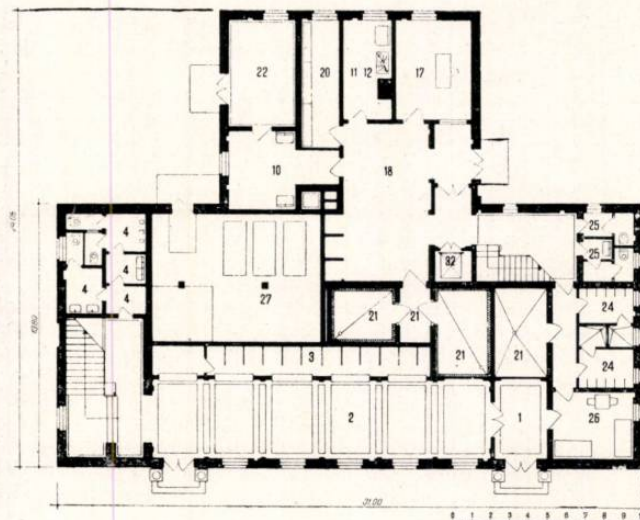

Cantină 600/3 — Proiect tip nr. 20/A ISPROR
Fațada principală

Plan etaj

Plan parter

Construcția, avînd planul în formă de T, este prevăzută pe parter și un etaj.

La parter sînt amplasate, la extremitățile laturii lungi, cele două intrări pentru consumatori. Intrarea din dreapta, prevăzută în special pentru timpul friguros, este precedată de vestibul, de unde se intră în holul de așteptare cu acces la vestiare și bufet. La capătul din stînga clădirii se află grupurile sanitare pentru public și scara principală care duce la sălile de mese și la etaj.

Oficiul este bine plasat, deservind sala de mese prin mijlocul laturii lungi, însă nu primește lumină suficientă; tot astfel și platforma de la parter pentru primirea și cîntărirea alimentelor.

Forma în T a planului — adoptată de proiectant — deși reușește să grupeze spațiile pentru preparare și consumație ale cantinei, asigurînd buna lor deservire, funcționare și circulație, totuși, din punct de vedere al compoziției, este nesatisfăcătoare.

Fațadele secundare, compuse din volume disparate, ca o consecință a formei de plan în T, nu pot crea o compoziție arhitecturală armonioasă. La acestea se adaugă și dificultatea amplasării pe teren a construcției.

CANTINA 600/2 — CONCURS C.S.A.C.

Pentru orientare și comparație între cantinele tip cu capacitatea totală de 600 de locuri, vom analiza două lucrări prezentate la concursul de arhitectură organizat de C.S.A.C. în anul 1954:

— Proiectul distins cu premiul II (autori, arhitecții I. Antonescu și I. Florea) și

— Proiectul distins cu mențiune (autori, arhitecții Fl. Teodorescu, A. Teodorescu, V. Pantazi și E. Fanciotti).

Ambele proiecte au planurile de formă dreptunghiulară și prevăd parter și etaj, primul având fațada principală pe latura lungă și al doilea, pe latura scurtă.

Tema-program care a stat la baza proiectelor de concurs preciza că aceste cantine vor fi destinate complexelor școlare; de aci necesitatea servirii mesei în maximum două serii, în loc de trei.

De asemenea, s-a stabilit prin temă ca sălile de mese să nu aibă capacitatea mai mare de 200 de locuri.

Caracteristica proiectelor de mai sus constă în aceea că ele preconizează un volum de construcție cât mai simplu și cu o formă de plan cât mai concentrată, ceea ce creează și posibilități avantajoase pentru înscrierea lor în teren.

În general, proiectele prezentate la concurs au adus rezolvări variate, precum și forme noi de planuri, diferite de forma în T adoptată la toate proiectele tip de cantine cu capacități mari definitive de ISPROR și I.P.C.

Proiectul 1 (autori, arhitecții I. Antonescu și I. Florea), prevede în axa laturii lungi trei intrări principale care dau în holul principal și la vestiare; de aici, pe două scări amplasate la extremitățile holului, se ajunge la sălile de mese de la etaj.

Prevederea a două scări — mai ales la cantinele școlare care au capacitatea de 600 de locuri, numai în două serii — este indicată pentru a se evita aglomerația.

La etaj se află trei săli de mese — bine dimensionate și luminate, deservite de un oficiu așezat central, cu accese ușoare la fiecare sală și cu posibilitatea de deservire rapidă și uniformă.

Soluția de plan prezintă însă și unele lipsuri, ca de exemplu: amplasarea încăperii tampon din holul principal al clădirii nu este rezolvată; accesul, cîntărirea și depozitarea alimentelor se fac pe un traseu cotit și incomod; scara principală este prea departe și ascunsă; intrarea personalului cantinei în clădire se face defectuos, prin sasul w.c.-urilor și prin vestiare. Fațadele sînt tratate cu prea mare amplex și pentru obținerea efectului plastic s-a prevăzut deasupra ferestrelor un plin mare de zidărie, nelogic pentru un proiect tip, unde se urmărește reducerea pe cît posibil a prețului de cost.

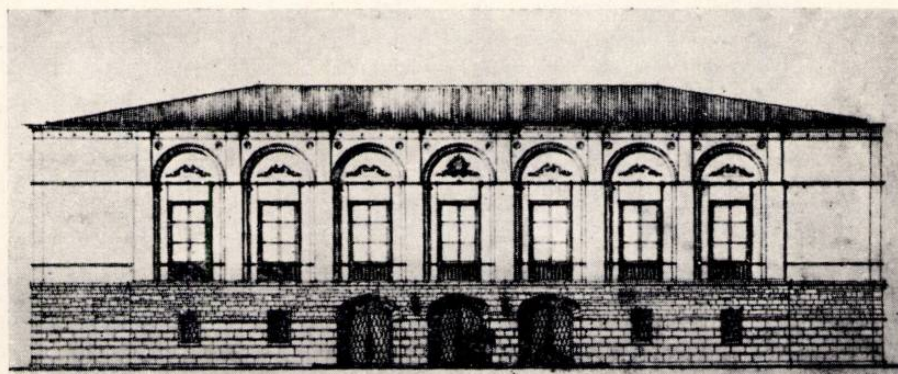
Proiectul 2 (autori, arhitecții Fl. Teodorescu, A. Teodorescu, V. Pantazi și E. Fanciotti).

Partiul este diferit de al proiectului 1, intrarea făcîndu-se pe latura mică a construcției și fiind prevăzute două săli de mese în loc de trei.

Distribuția pieselor este bună și satisface cerințele de funcționare ale programului dat.

Prevederea unei singure scări, amplasate nesimetric față de intrările de la parter și sălile de mese de la etaj, creează însă dificultăți în rezolvarea compoziției.

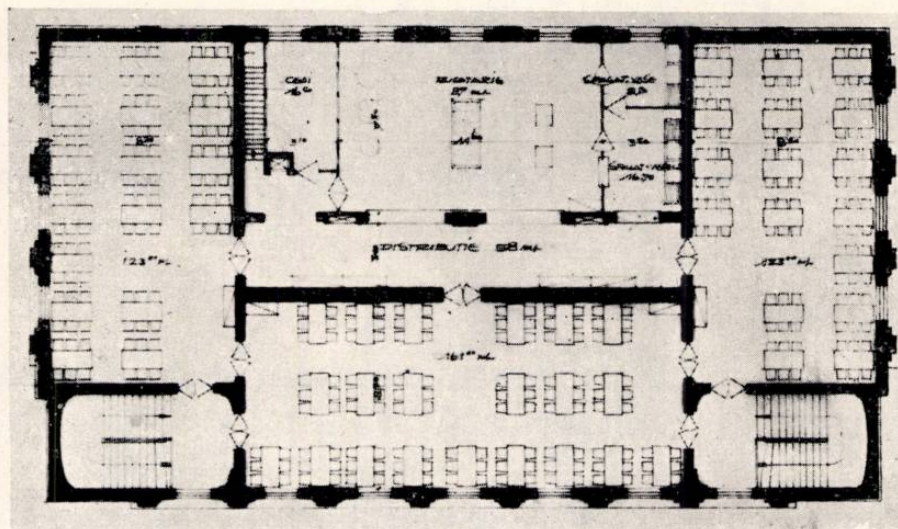
Fațadele sînt insuficient studiate.

Premiul II

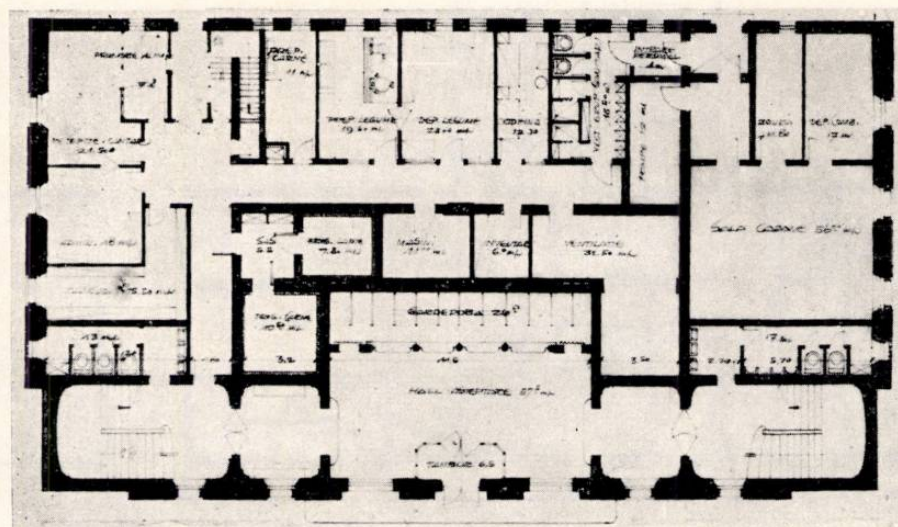
Autori, arhitecții I. Antonescu și I. Florea

Fațada principală

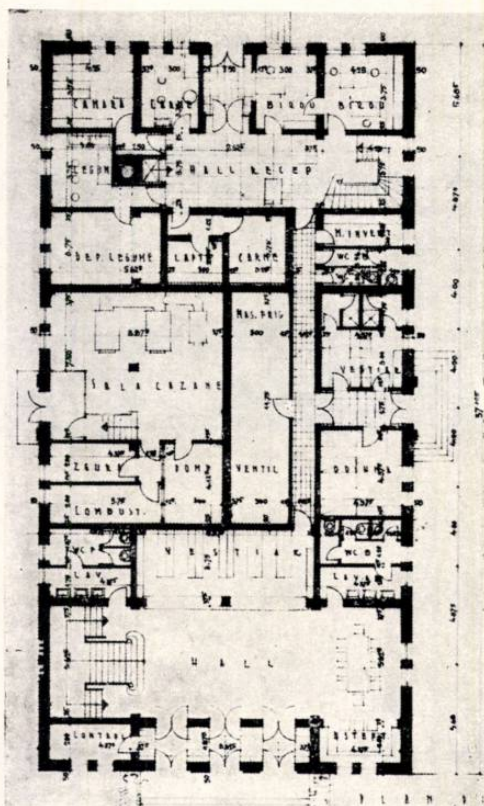
Plan etaj

Plan parter

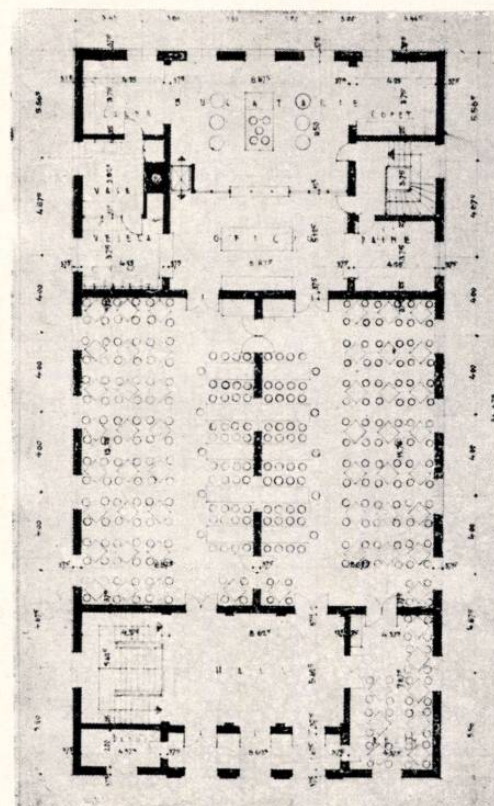

Mențiune

Autori, arhitecții Fl. Teodorescu, A. Teodorescu,
V. Pantazi și E. Fanciotti

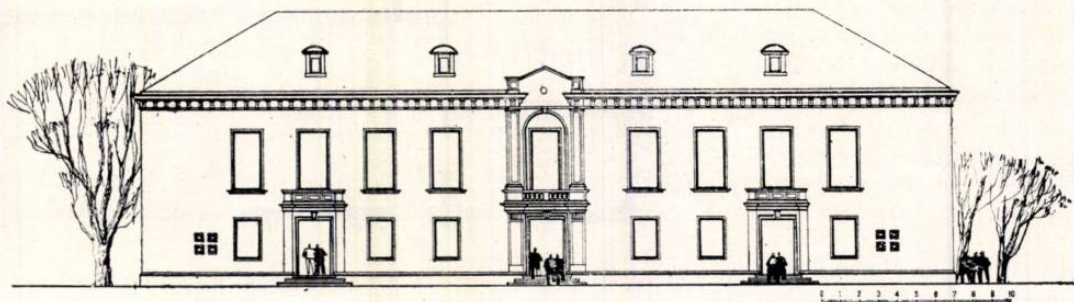
Plan parter

Plan etaj

CANTINA 1200/4 — PROIECT TIP nr. 697 ISPROR

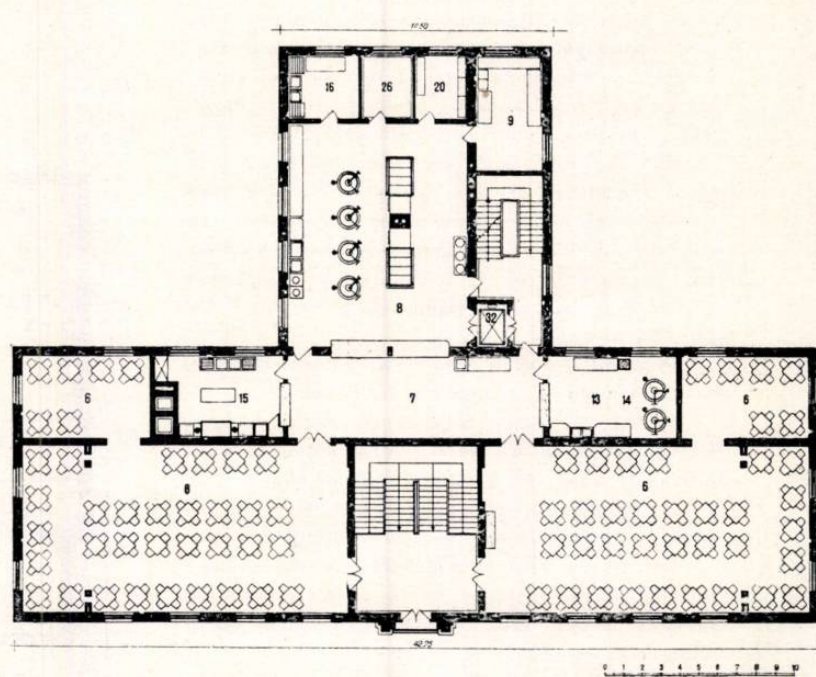
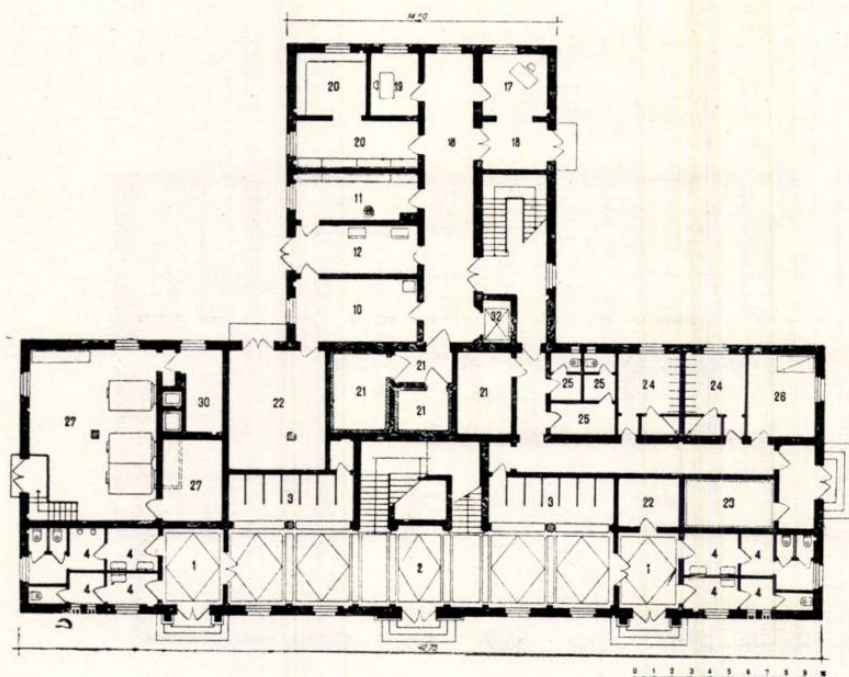
Autor, arh. V. MATIUȘOV

Fațada principală

Plan parter

Plan etaj

CANTINA 1800/4 — PROIECT TIP nr. 83 ISPROR

Autori, arhitecți S. SPIRESCU și SILVIA PĂUN-TIMOTIN

Proiectele de cantină 1200/4 și 1800/4 au soluții de plan în T, ca și proiectul de cantină 600/3. Intrările principale sînt prevăzute pe latura lungă a construcției. Din vestibulurile intrărilor se intră în holurile principale de așteptare, care au acces la vestiare și grupurile sanitare. De aci, fie pe o scară centrală — ca la proiectul 1200/4 — fie pe două scări laterale — ca la proiectul 1800/4 — se ajunge la sălile de mese de la etaj, săli care se desfășoară diferit, de la un proiect la altul, în funcție de felul cum sînt amplasate scările pe latura fațadei principale.

Forma de plan în T, adoptată de proiectanți, permite gruparea cu ușurință a pieselor componente, consumație și producție, conform schemelor de funcționare și de circulație ale cantinei.

La proiectul de cantină 1800/4 nu s-a rezolvat însă grupul vestiarelor pentru personal, care este neluminat. De asemenea, la etaj, spațiile de circulație din fața scărilor, care degajează intrările la sălile de mese, sînt mici pentru circulația unei cantine cu o asemenea capacitate.

Legendă comună

Consumație

1. Intrare tampon — 2. Sală de așteptare — 3. Garderobă
4. Grup sanitar pentru public
5. Bufet — 6. Sală de mese
7. Distribuție (oficiu)

Preparație

8. Bucătărie — 9. Patiserie
10. Preparație legume — 11. Preparație carne
12. — Preparație pește — 13. Preparație ceai, lapte, cafea
14. Boxă piine (tăiere și distribuție) — 15. Spălător veselă și tacimuri
16. Spălător vase de bucătărie

Gospodărie

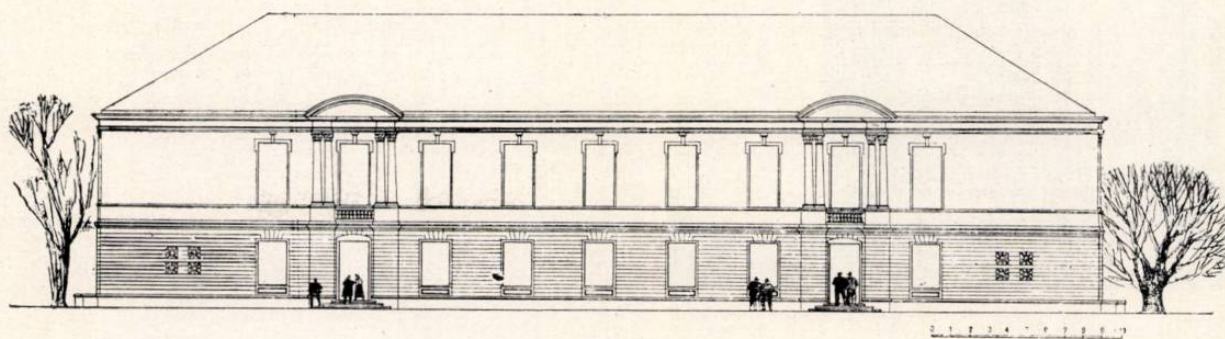
17. Birou primire alimente
18. Primirea și cîntărirea alimentelor
19. Birou administrativ
20. Cameră pentru produse uscate
21. Grup frigorific. — 22. Depozit
23. Magazie pentru inventar

Personal

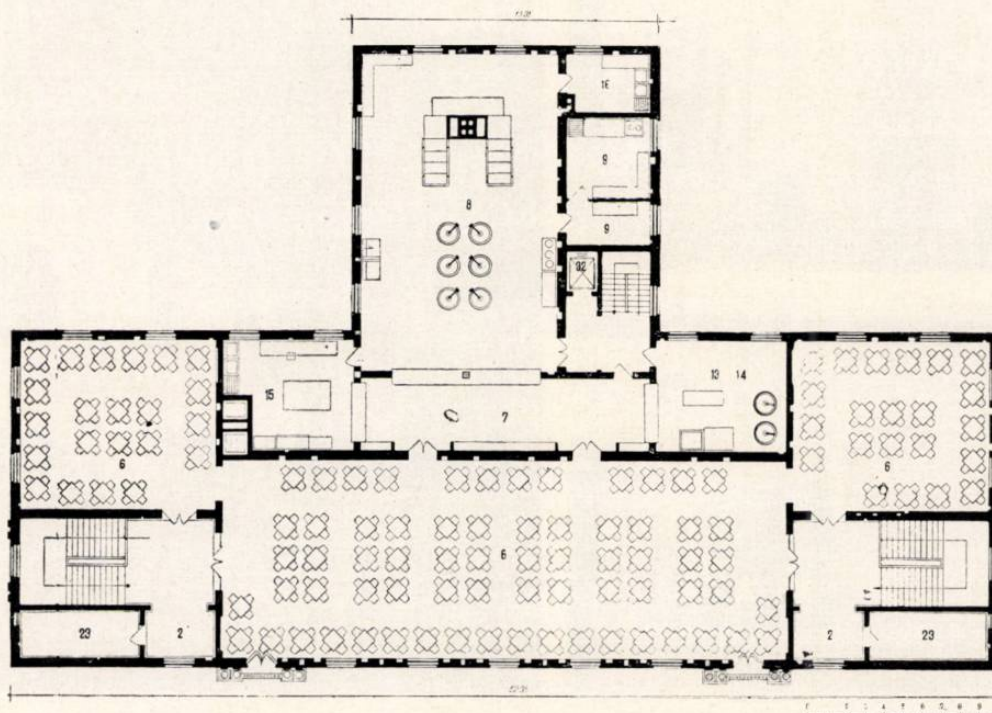
24. Vestiar pentru personal
25. Grup sanitar pentru personal
26. Sală pentru odihna personalului

Funcțiuni anexe

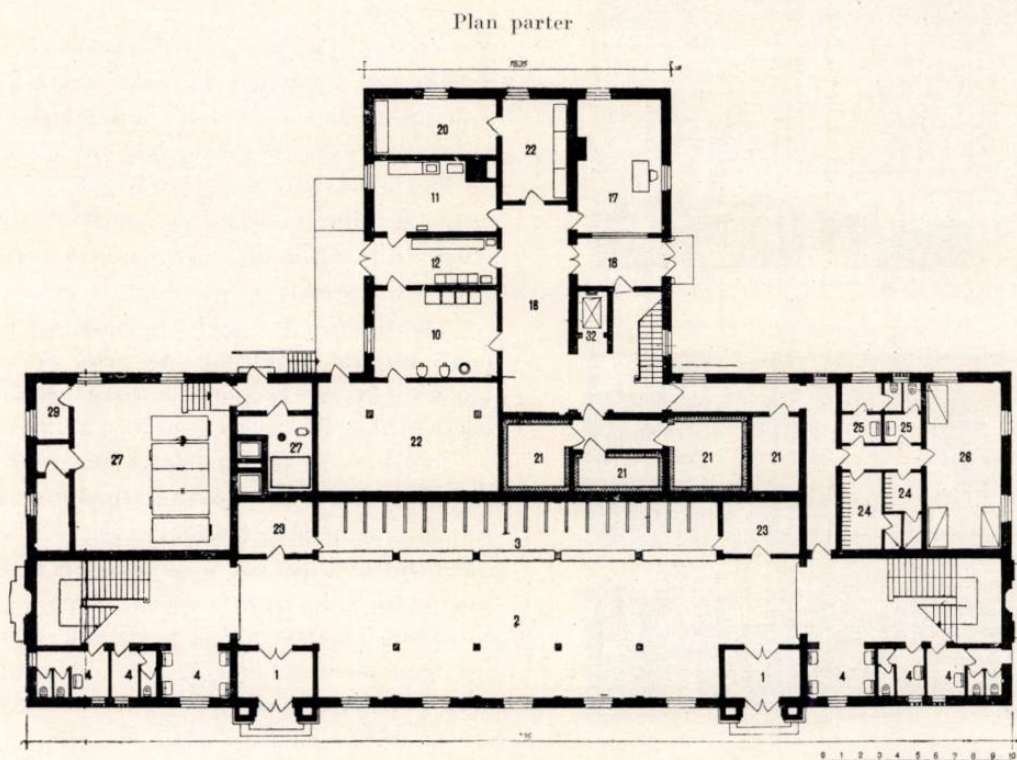
27. Sala cazanelor — 28. Pompe
29. Zgură — 30. Depozit combustibil
31. Ventilație
32. Ascensor

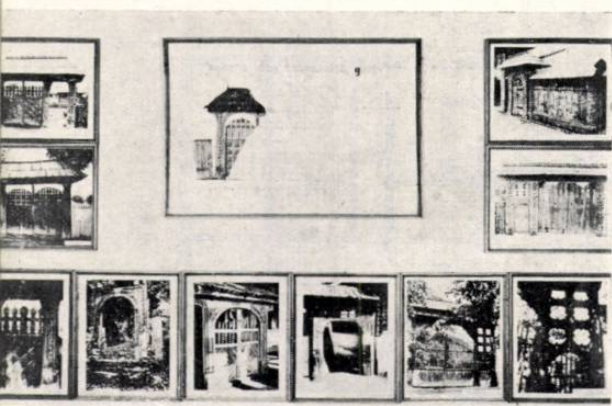
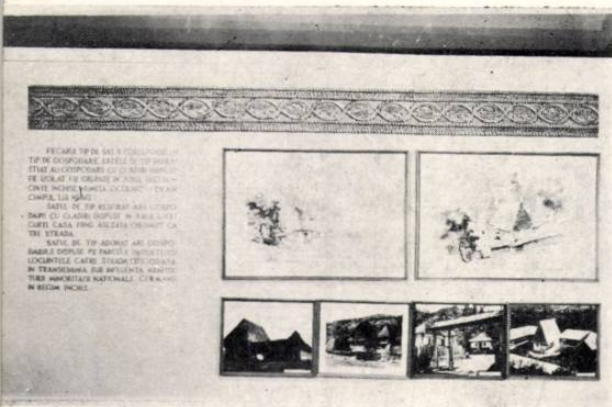
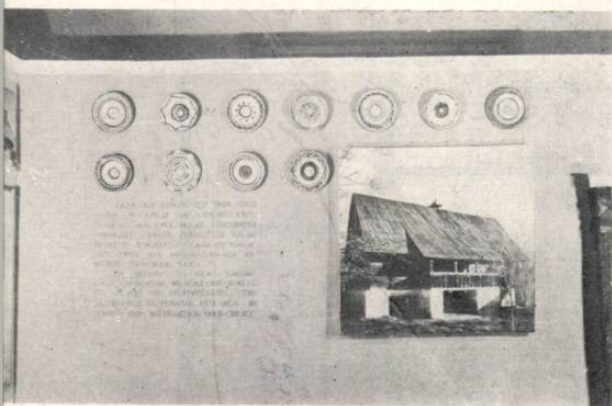
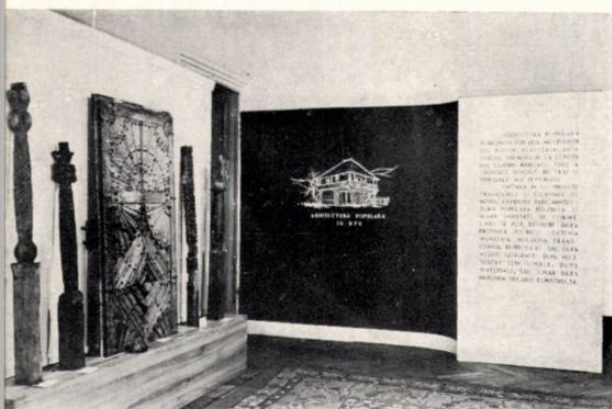
Fațada principală

Plan etaj

Plan parter

EXPOZIȚIA « ARHITECTURA POPULARĂ ÎN R.P.R. »

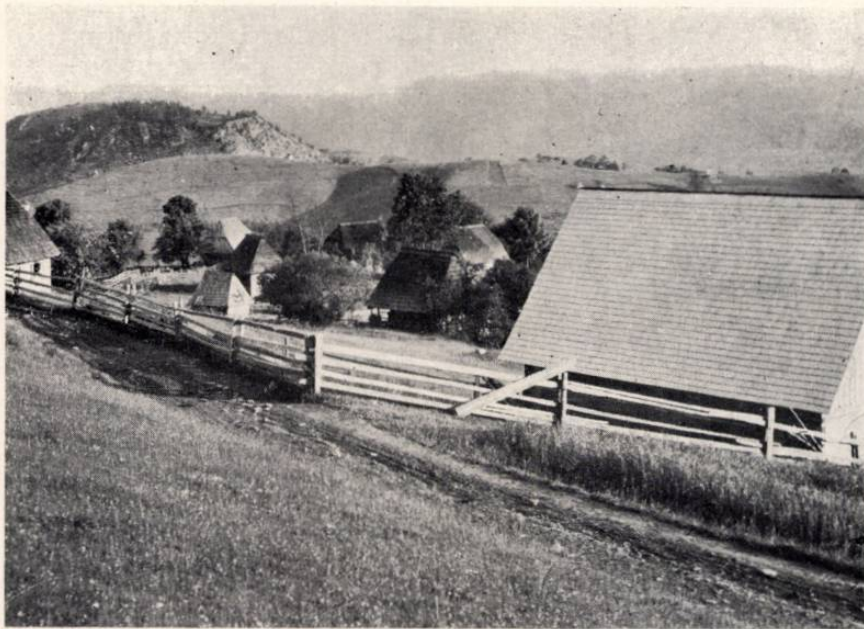
În cinstea Congresului al II-lea al Partidului Muncitoresc Român, Comitetul de Stat pentru Arhitectură și Construcții al Consiliului de Miniștri a organizat în cursul lunii decembrie 1955, la Casa Arhitectului o expoziție cu tema : « *Arhitectura populară în R.P.R.* »

Expoziția, cuprinzând un bogat material documentar, s-a bucurat de succes, arhitecții fiind interesați în cunoașterea valorilor arhitecturii noastre populare, plină de învățăminte prețioase în ceea ce privește metodele de construcție, folosirea rațională a resurselor locale, decorația și compoziția.

Adresându-se și maselor largi ale oamenilor muncii, expoziția a căutat să informeze asupra tezaurului de artă populară în domeniul arhitecturii, asupra modului în care poporul a reușit să îmbine în aceste construcții rezolvarea necesităților de trai cu o formă artistică superioară.

Pentru a se putea urmări mai ușor evoluția diverselor programe, materialul expus a fost prezentat după tipurile mai caracteristice, pornindu-se de la simplu la complex : bordeiul, casa cu o singură încăpere, casa cu două încăperi independente, pentru a se ajunge la programe evoluate, cum ar fi casa de țîrg sau biserica de lemn, expresie a măiestriei constructive a meșterului popular.

O sală specială a fost rezervată interioarelor, decorațiilor, porților de lemn, frontoanelor și stîlpilor de lemn, elemente care reprezintă adevărate comori de artă populară și un izvor nesecat de inspirație pentru arhitecți.

1. 4.
2. 5.
3. 6.

1. Sat de tip împrăștiat — 2-3. Vederi din sate de tip răsfirat — 4. Vedere dintr-un sat de tip răsfirat — 5-6. Vederi din sate de tip adunat

— Arhitectura populară reprezintă producția meșterilor din popor realizată de-a lungul epocilor feudală și capitalistă. Ea constă din clădiri ridicate spre a satisface nevoi de trai și spirituale ale poporului, clădiri pentru uzul unor pături orășenești sau chiar al unor reprezentanți ai clasei feudale, boieri sau mănăstiri.

Unitară în ce privește trăsăturile ei esențiale pe întreg cuprinsul țării, arhitectura populară prezintă o mare varietate de forme care se pot deosebi după provincii istorice (Oltenia, Muntenia, Moldova, Transilvania, Dobrogea) după mediul geografic (munte, deal, cîmpie) sau chiar după imaginea particulară a fiecărei construcții.

— Arhitectura populară reprezintă un tezaur de învățăminte prețioase pentru arhitecții de astăzi.

Arhitectura populară este un exemplu de folosire rațională a materialelor locale și de realizare a construcției cu mijloacele cele mai economice.

Arhitectura populară reprezintă subordonarea întregii construcții nevoilor reale ale omului. Ea ne oferă exemple de neasemuită frumusețe, realizată prin mijloacele cele mai simple.

2.

3.

1. Sat de tip împrăștiat

2. Sat de tip împrăștiat

3. Sat de tip împrăștiat

TIPURILE DE SATE

Pe teritoriul țării găsim trei tipuri fundamentale de sate. Ele sînt determinate de condițiile economice, de formele de teren și desimea populației.

SATUL ÎMPRĂȘTIAT este caracteristic regiunilor de munte. Casele cu gospodăriile respective sînt răslețite, cu întinderi mari de pămînt în jur, legătura dintre ele făcîndu-se prin poteci. Ocupația predominantă a locuitorilor este păstoritul.

SATUL RĂSFIRAT este caracteristic regiunilor de deal. Casele se înșiră de-a lungul unor uliți sinuoase care urmează traseul văilor. Ocupația predominantă a locuitorilor este creșterea vitelor și agricultura.

SATUL ADUNAT este caracteristic în special regiunilor de cîmpie. Gospodăriile sînt strînse unele lîngă altele, satul avînd un contur bine precizat. Ocupația predominantă a locuitorilor este agricultura.

Un caz particular al tipului de sat adunat este tipul de sat geometric, cu o rețea regulată de străzi, dezvoltat după un plan prestabilit ca o așezare de coloniști.

4. Sat de tip răsfirat

5. Sat de tip adunat

6. Sat de tip adunat

TIPURILE DE LOCUINȚE

De la tipurile cele mai simple pînă la cele mai complexe, fiecare parte componentă a locuinței populare răspunde strict unei nevoi reale a omului.

BORDEIUL

Săpat în pămînt; este tipul cel mai vechi de locuință. El s-a menținut ca rezultat al mizeriei și înapoierii în care era ținut țăranul sub dominația moșierilor și a capitaliștilor.

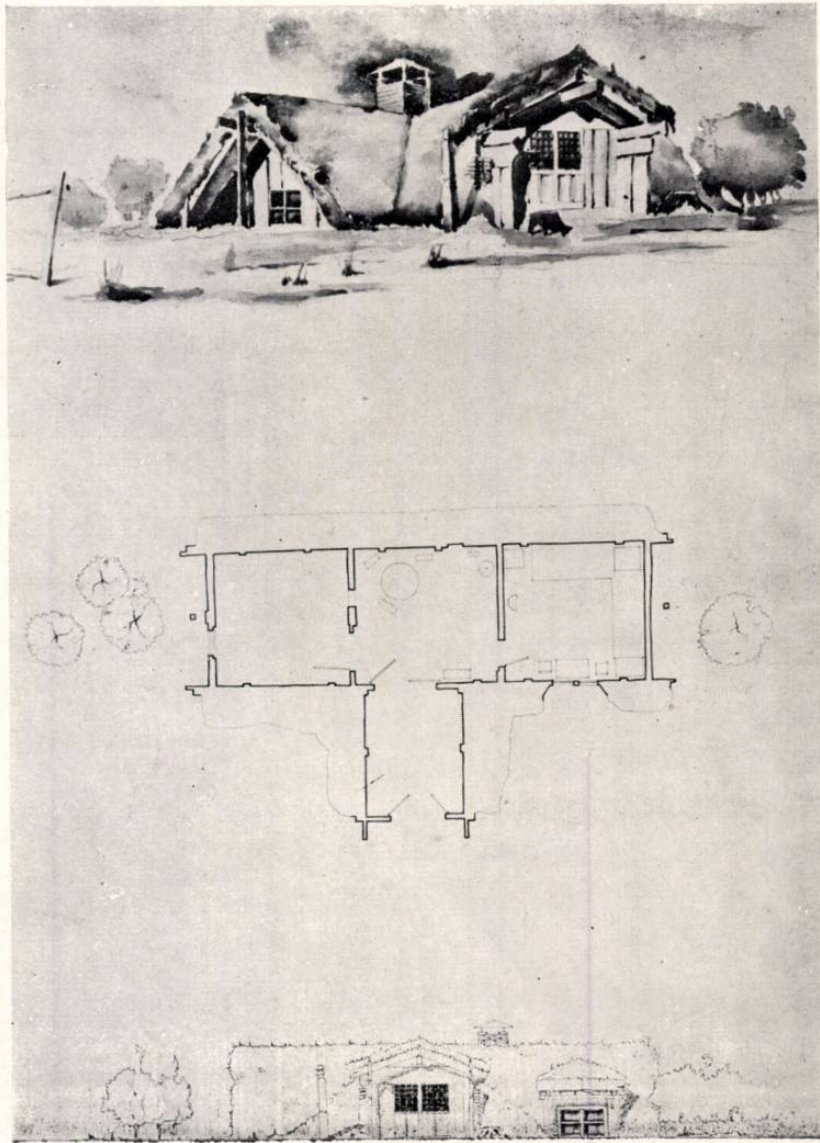
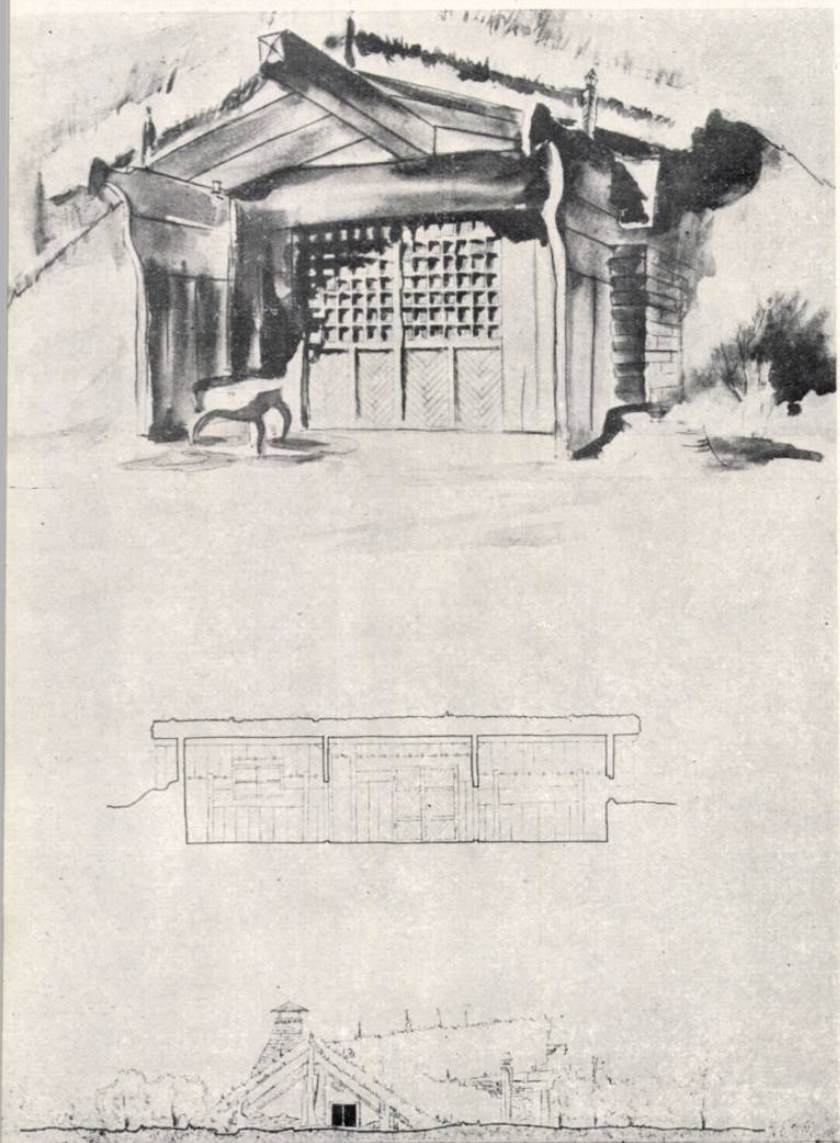
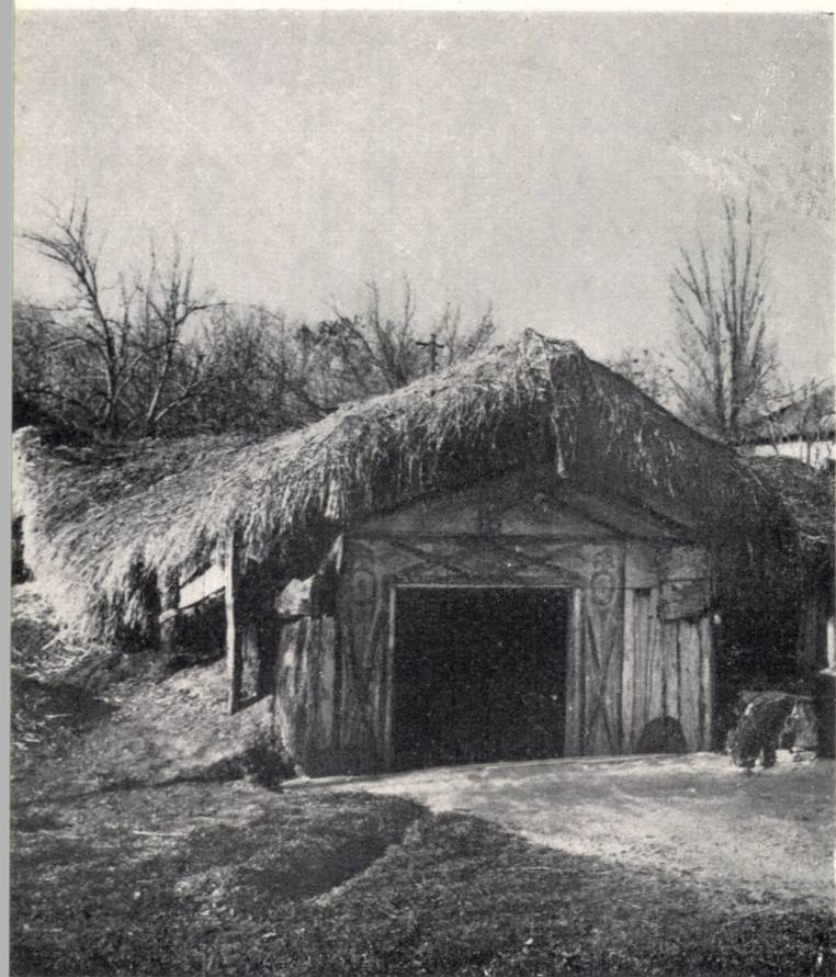
1. Bordei din regiunea Craiova (azi la Muzeul Satului)

2-3. Bordei din satul Castranova, regiunea Craiova (azi la Muzeul Satului) — Releveu întocmit de arhitecții D. Raiciu, L. Gurguță.

1.

2.

3.

CASA CU O SINGURĂ ÎNCĂPERE

Reprezintă tipul cel mai vechi de locuință construită deasupra solului. Este caracteristică satelor împrăștiate, în care toate clădirile gospodăriei, locuința, camera, bucătăria, șura etc. sînt izolate.

1. Casă cu o încăpere din reg. Cluj

2. Casă cu o încăpere din reg. Cluj

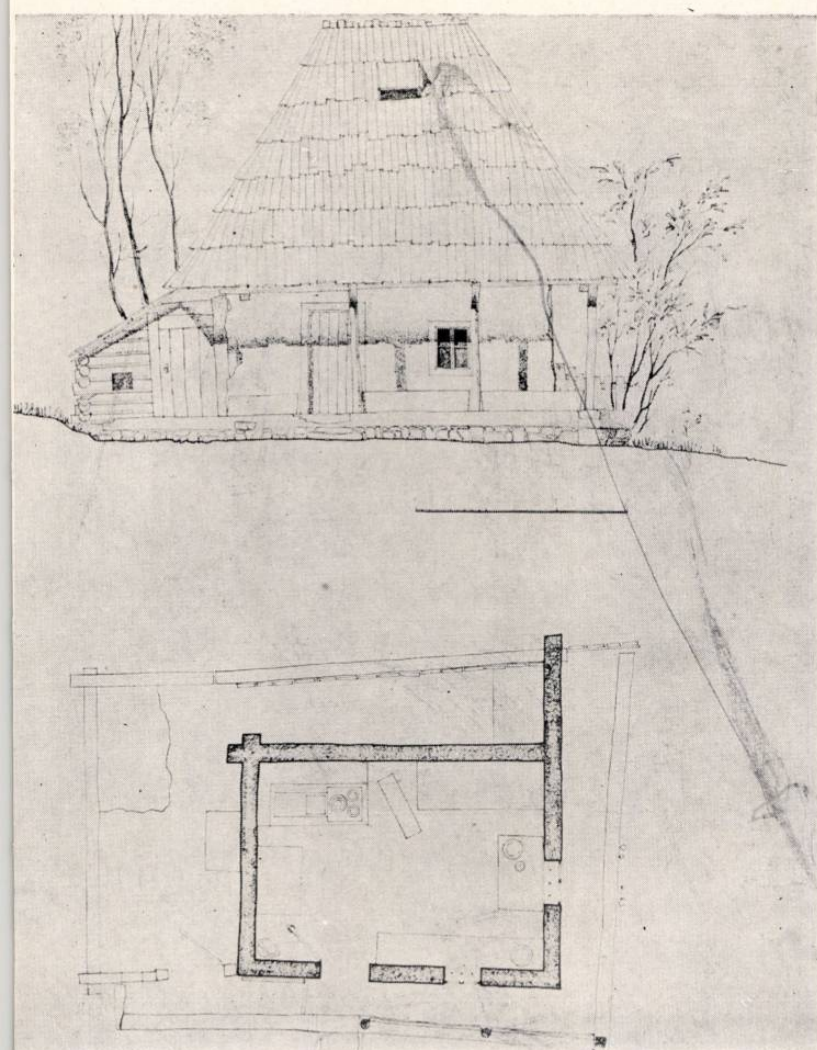
3. Casă cu o încăpere din satul Răpciuni, reg. Bacău. — Releveu întocmit de arhitecții Ludmila Cușcenco Eugenia Popescu și P. Rădulescu

1.

2.

3.

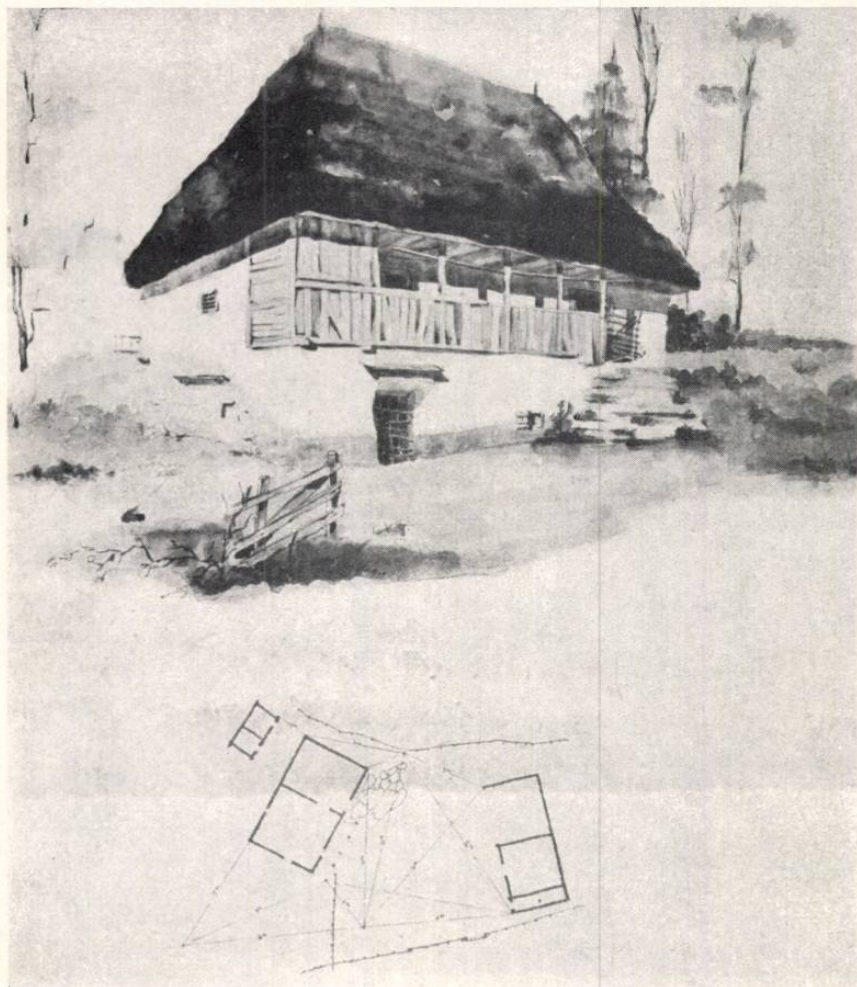
1.

CASA CU TINDĂ

cu una sau două încăperi de locuit, este tipul cel mai evoluat al locuinței populare. Tinda folosește ca vestibul și bucătărie. Casa cu tindă este cea mai răspândită pe întreg teritoriul țării.

În regiuni de deal găsim case cu soclu ridicat care folosesc denivelările terenului pentru a permite intrarea în pivniță prin intermediul unui girlici.

3.

2.

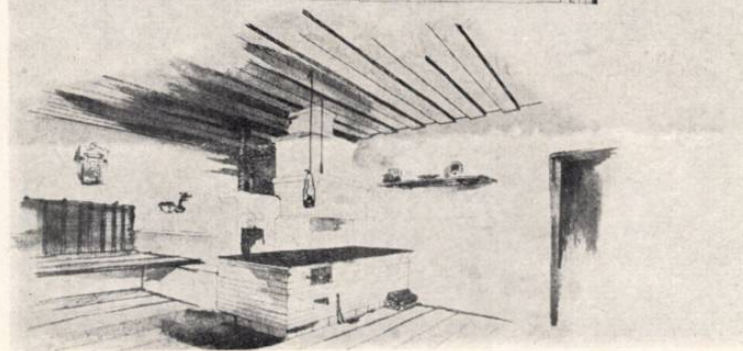
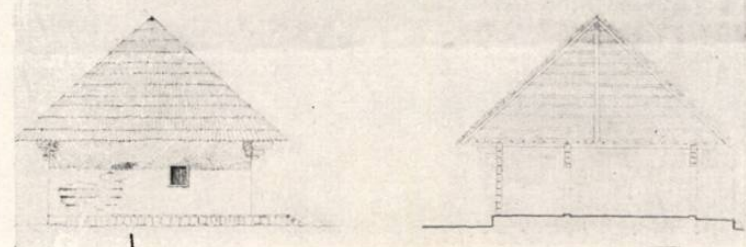
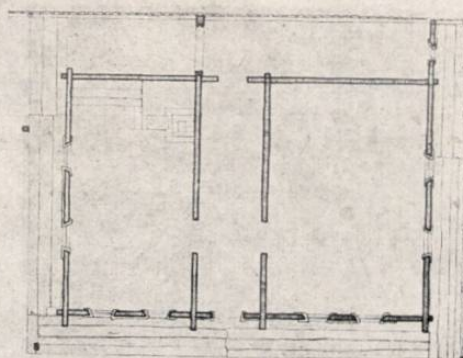
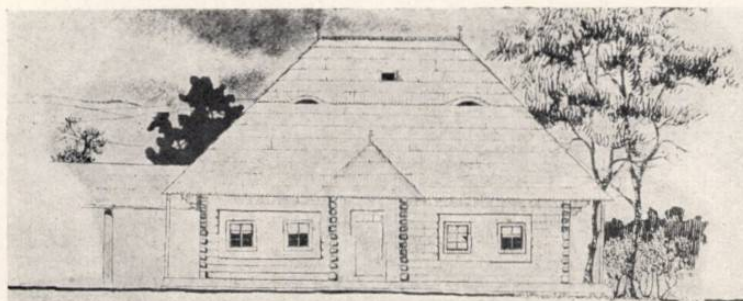
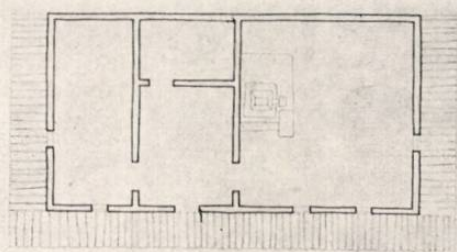
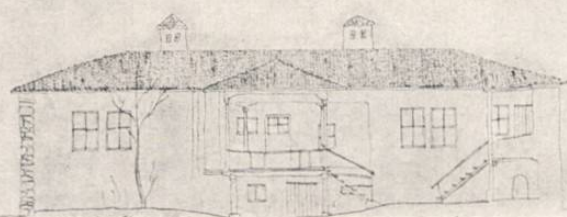
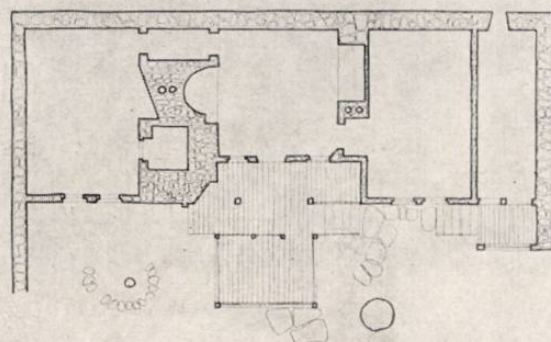
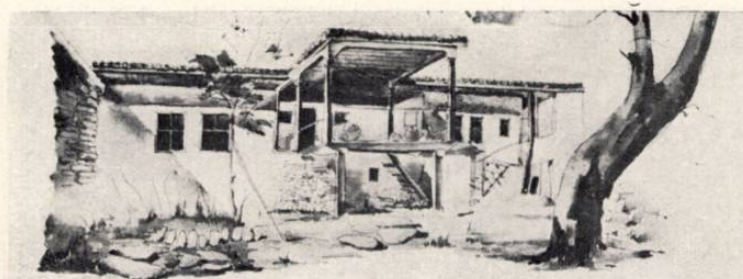
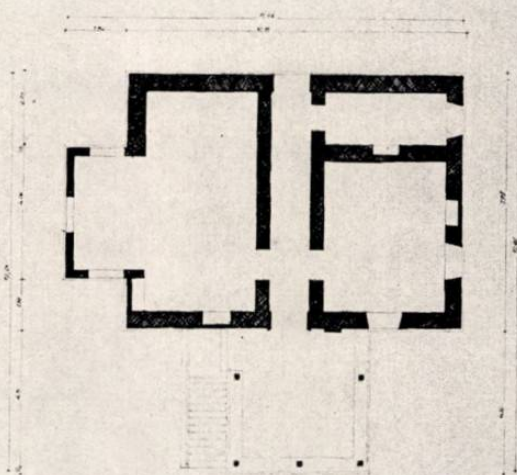
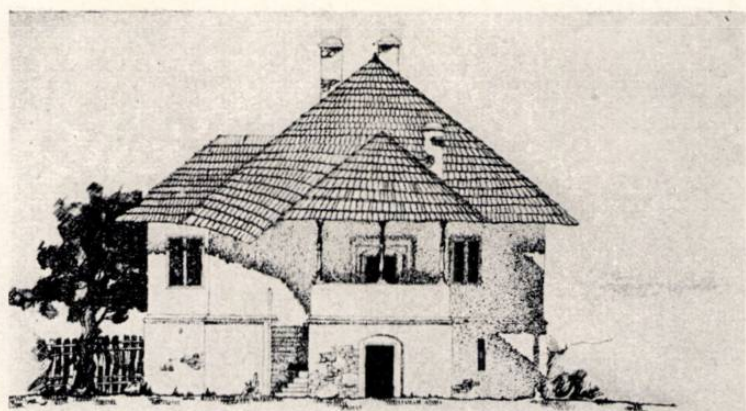
1. Casă cu tindă și o cameră din regiunea Pitești
2. Casă cu tindă și o cameră din Maramureș
3. Casă cu tindă și o cameră din regiunea Cluj (satul Vălișoara) — Releveu întocmit de arhitecții: C. Florea, Th. Gavrilescu, S. Ionescu, I. Muțiu, A. Weiner.
4. Casă cu tindă și o cameră din reg. Hunedoara

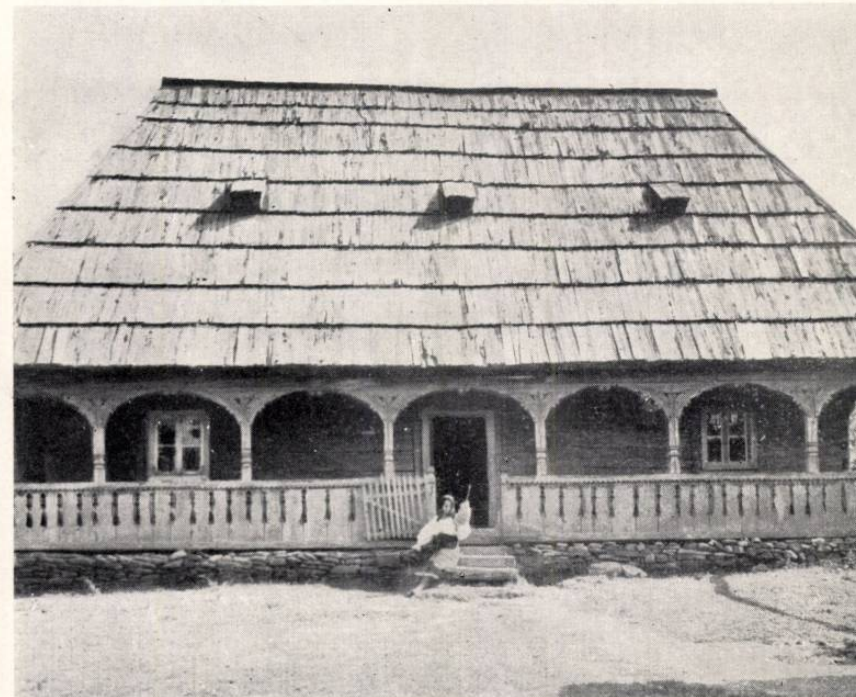
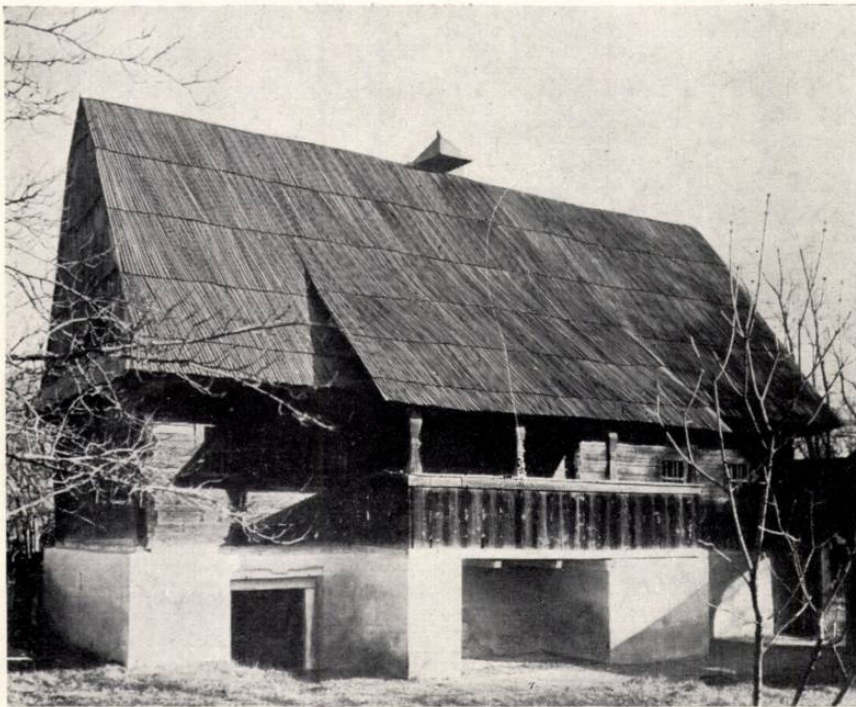
4.

5. Casă cu tindă și două camere din regiunea Pitești — Releveu întocmit de arhitecții: A. Eliescu, Fl. Enc, N. Negoescu.
6. Casă cu tindă și două camere din regiunea Bacău (satul Broșteni)
7. Casa cu tindă și două camere din Babadag (regiunea Constanța) — Releveu întocmit de arh. I. Papadache
8. Casă cu tindă și două camere din regiunea Suceava — Releveu întocmit de arhitecții: A. Iupceanu, M. Melicson, Dem. Stănculescu

→

1. Casă cu tindă și două camere din Iași — 2. Casă cu tindă și două camere din regiunea Stalin (azi la Muzeul Satului)
3. Casă cu tindă și două camere din regiunea București — 4. Casă cu tindă și două camere din regiunea Craiova (azi la Muzeul
Satului) — 5. Casă cu tindă și două camere din regiunea Stalin — 6. Casă cu tindă și două camere din regiunea Baia Mare

1. 4.
2. 5.
3. 6.

CASA CU DOUĂ CATURI

Repetă pe două niveluri planul casei cu tindă și una sau două încăperi, numai că încăperile de la parter au funcțiune de bucătărie de vară, depozit de materiale, grajd și mai rar de locuință.

Fațadele principale sînt de obicei precedate de un portic — numit, după regiune, prispă, sală, tîrnat, pridvor sau șatră — sau de un foișor.

Prispa și foișorul au o funcțiune utilitară și una artistică: ele apără locuința de arșiță și intemperii și constituie un loc de muncă și odihnă, alcătuiind în același timp o trecere armonioasă între clădire și natura înconjurătoare.

1. Casă cu etaj din regiunea Pitești — 2. Casă cu etaj din regiunea Ploiești — 3. Casă cu etaj din regiunea Craiova (azi la Muzeul Satului) — 4. Casă cu etaj din regiunea Constanța — 5. Casă cu etaj din regiunea Pitești

CASA CU DOUĂ ÎNCĂPERI INDEPENDENTE

cu intrări separate. Una dintre încăperi servește ca locuință și este înzestrată cu o vatră, iar cealaltă pentru păstrarea proviziilor. Exemple mai noi prezintă fie două încăperi cu intrări separate, dar legate între ele, fie două încăperi cu intrări separate, amândouă de locuit, ridicate la etaj, la parter fiind bucătăria și camera.

TIPURI EVOLUATE →

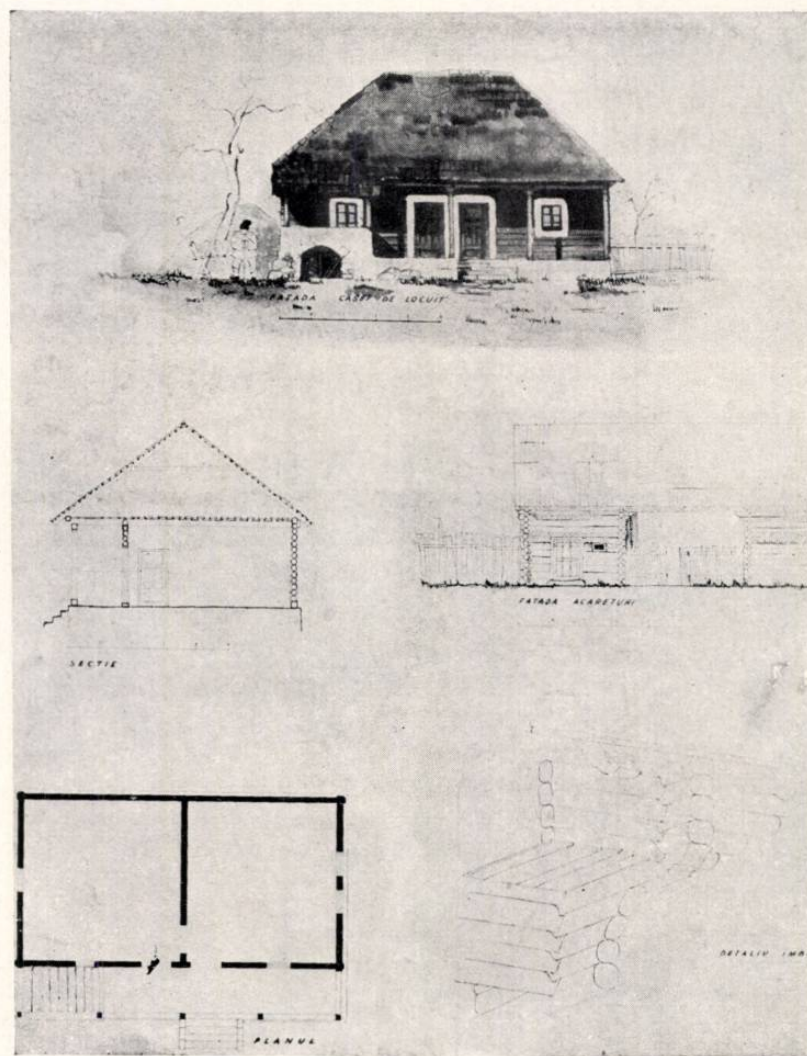
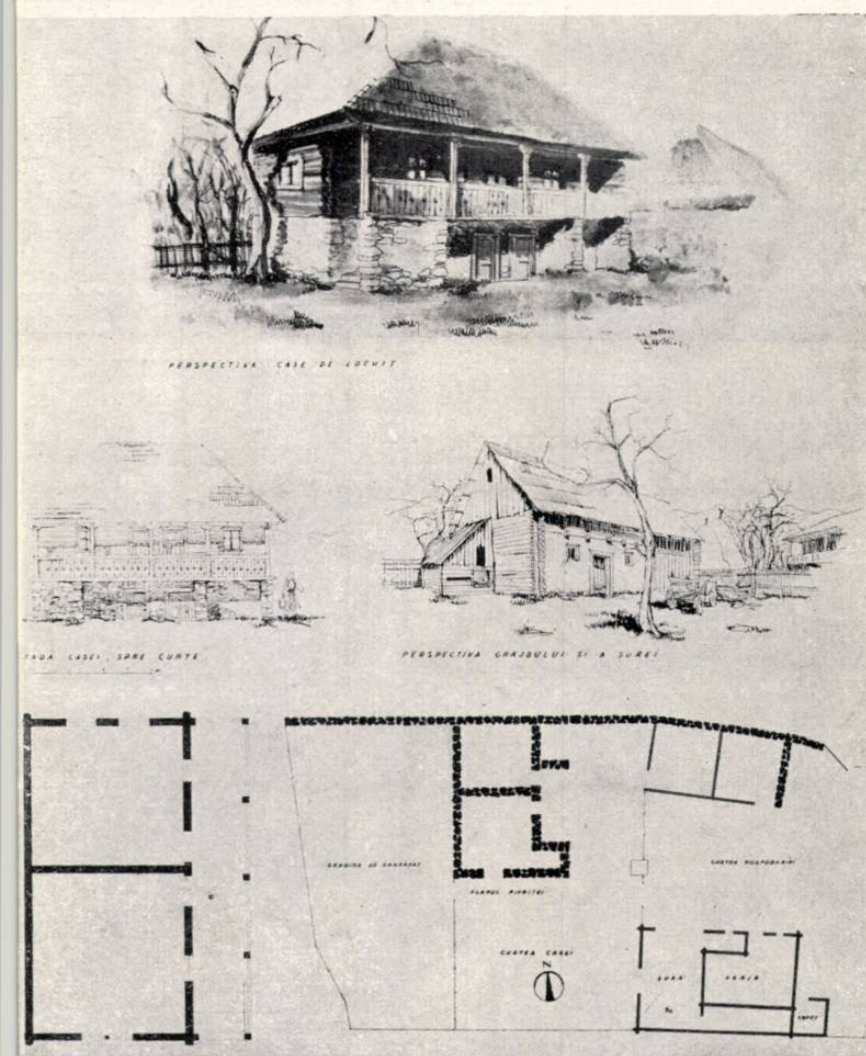
Construind locuințe pentru țigoveți și boieri, meșterii populari au dezvoltat planul casei țărănești cu tindă; ei au reluat formele pridvorului și foișorului locuinței populare, prelucrându-le la o scară mai amplă.

CULA este un tip de locuință boierească fortificată, cu mai multe caturi. Supunându-se programului acesteia, meșterii populari au introdus la ultimul cat motivul cerdacului inspirat de prispa casei țărănești.

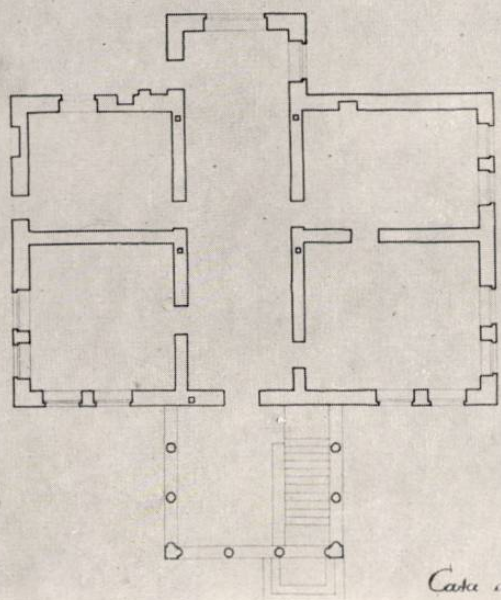
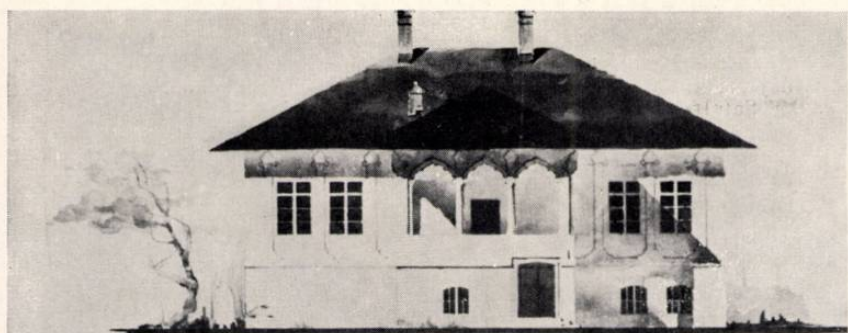

1.
2.

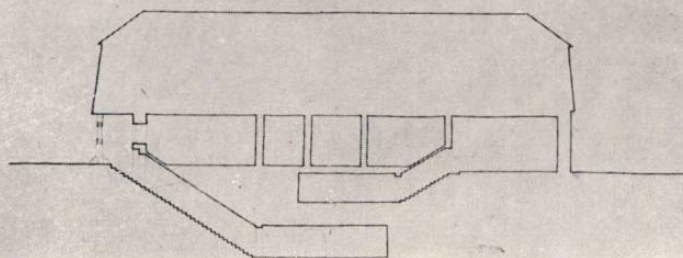
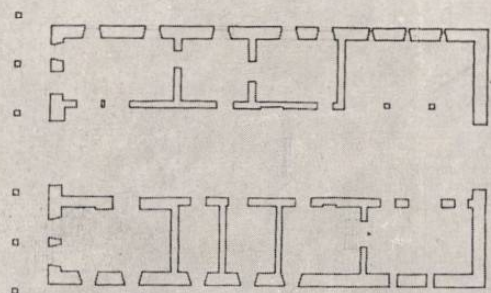
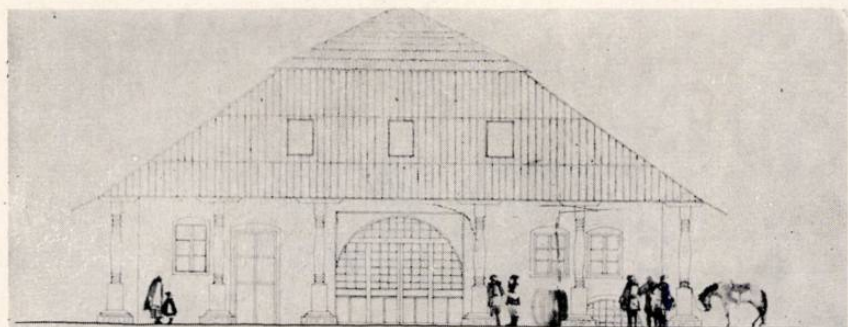
3.

1. Casă cu două camere independente din reg. Hunedoara — 2-3. Case cu două camere independente din reg. Hunedoara — Relevee întocmite de arhitecții S. Bercovici, I. Braunstein, Gh. Curinschi, N. Pruncu, V. Sebestyen

Casa din Borlești

1. 3.
4.
2. 5.

1. Casă din Borlești, regiunea Pitești — Releveu întocmit de arh. C. Niculin — 2. Hanul din Roznov, regiunea Bacău — Releveu întocmit de arh. P. Eremia — 3. Casă din Rimnicu Vilcea — 4. Casă din Ploiești — 5. Culă din Măldărești, regiunea Craiova

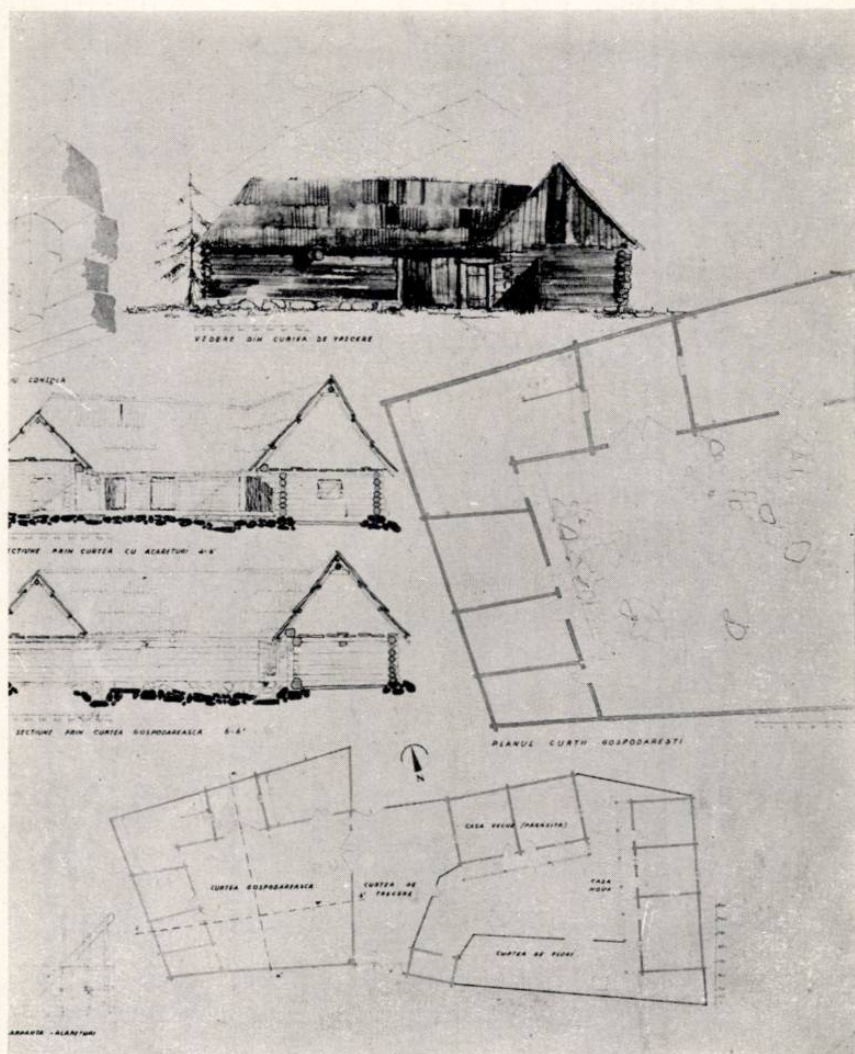
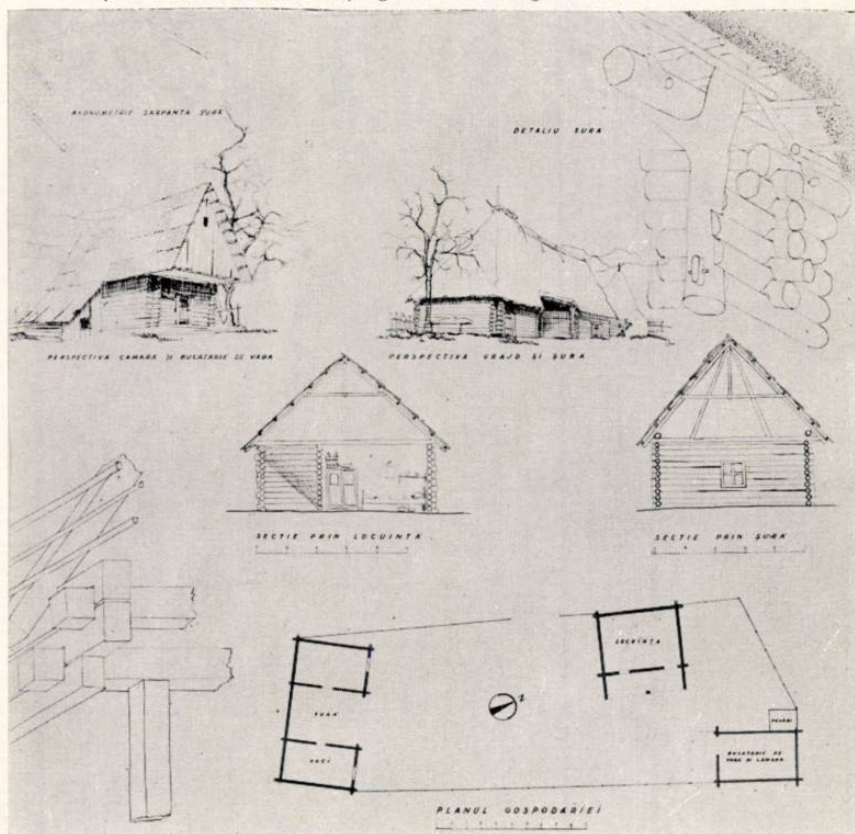

TIPURILE DE GOSPODĂRII

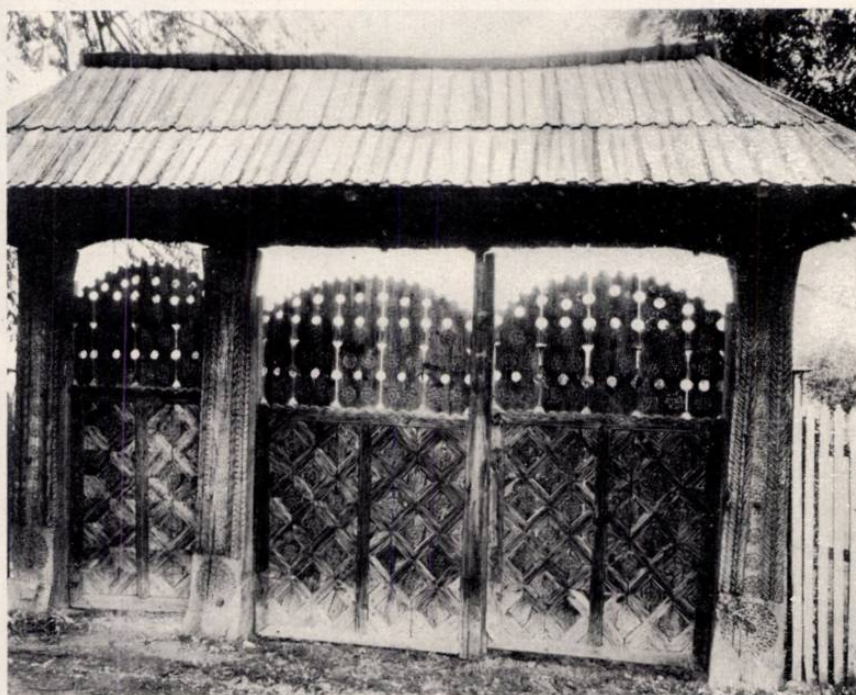
Fiecărui tip de sat îi corespunde un tip de gospodărie. Satele de tip împrăștiat au gospodării cu clădiri dispuse, fie izolat, fie grupate în jurul unei incinte închise numită ocolnic (Bran, Cîmpul lui Neag).

Satul de tip răsfirat are gospodării cu clădiri dispuse în jurul unei curți, casa fiind așezată obișnuit departe de stradă.

Satul de tip adunat are gospodăriile dispuse pe parcele înguste, cu locuințele către stradă și citeodată, ca în Transilvania, sub influența arhitecturii minorității germane, în regim închis.

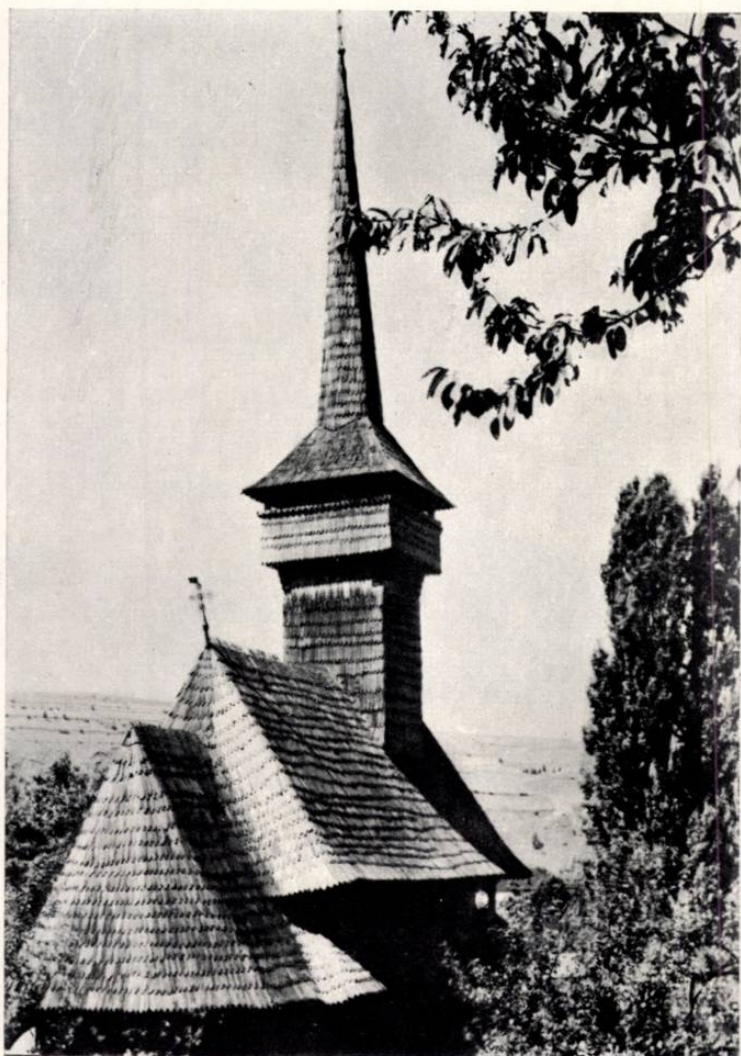

1. Tip de gospodărie cu curte închisă din regiunea Stalin — 2. Anexă la o gospodărie din Munții Apuseni — 3. Gospodărie din reg. Ploiești — 4—5. Gospodării din regiunea Hunedoara — Relevee întocmite de arhitecții S. Bercovici, I. Braunstein, Gh. Curinschi, N. Pruncu, V. Sebestyen.

1. 3.
2. 4.
5.

ELEMENTE DECORATIVE 1. Poartă din reg. Baia Mare — 2. Poartă din Reg. Autonomă Maghiară — 3. Fragment
al unei porți din Reg. Autonomă Maghiară — 4. Poartă din reg. Craiova — 5. Interior de casă din reg. Baia Mare.

*În arhitectura bisericilor de lemn, meșterii populari au reluat unele elemente de plan, cit și plastica prid-
voarelor locuinței populare, elaborând însă noi procedee de compoziție monumentală: spații boltite și turnuri*

SISTEMATIZAREA UNITĂȚILOR AGRICOLE ȘI STUDII DE FERME ZOOTEHNICE ÎN UNIUNEA SOVIETICĂ

Arh. G.H. OLARIU

Am avut fericita ocazie de a vizita Uniunea Sovietică, fiind trimis de Ministerul Agriculturii și Silviculturii pentru a studia modul de rezolvare a construcțiilor agricole în U.R.S.S. Prin construcții agricole înțeleg, în sens general, tot complexul problemelor de arhitectură și construcție din domeniul agriculturii, începînd cu sistematizarea regională și pînă la obiectele ce fac parte dintr-un complex de producție: S.M.T., sovhoz, colhoz, instituții științifice de cercetări în domeniul agricol.

În U.R.S.S., sistematizarea unităților agricole se face pe baza studiilor la scară regională sau unională. O comisie guvernamentală formată din specialiști din diferite ramuri de activitate (agronomi, economiști, medici, ingineri, arhitecți, geologi, topografi etc.) întocmesc o hartă regională cu dezvoltarea unităților de producție în conformitate cu posibilitățile de dezvoltare economică a regiunii respective. Pe această hartă se amplasează uzinele, fabricile, sovhozurile, S.M.T.-urile și colhozurile, viitoarele canale de irigație, barajele etc. După întocmirea acestei hărți regionale se trece la organizarea teritoriului agricol. La această acțiune iau parte și organele locale, care-și spun cuvîntul și dau detaliile necesare.

O temă-program întocmită de direcția beneficiară (sovhoz, colhoz, S. M. T.) stabilește profilul de dezvoltare al acestor unități agricole. Proiectul de organizare a teritoriului și tema-program, întocmite în conformitate cu directivele fixate de comisia guvernamentală, constituie bazele de proiectare pentru sediile construite ale unităților agricole. Proiectantul poate să-și spună cuvîntul asupra modului cum sînt amplasate sediile secțiilor față de centrul gospodăriei în funcție de deservirea terenului de producție, asupra rentabilității acestor sedii și dacă ele pot fi comasate sau nu.

Institutele de proiectare au întocmit scheme tip pentru sovhozuri, colhozuri și S. M. T.-uri, în funcție de specificul producției și de amplasament:

— sovhoz sau colhoz cerealier, cerealier și zootehnic, zootehnic;

— S.M.T.-uri în apropierea căilor ferate sau în regiuni îndepărtate.

Mai jos voi prezenta un sovhoz cerealier.

În afară de aceste scheme tip de plan general s-au întocmit scheme pentru subansambluri (ferme specializate de bovine, porcine sau avicole). Aceste scheme au fost publicate sub auspiciile Institutului de arhitectură pentru construcții sătești de pe lîngă Academia de arhitectură a Uniunii Sovietice, într-un album sub semnătura ing. B. V. Vedvidski, arh. M. I. Sobolev și a candidatului în științe L. A. Tîbulski, a ing. B. I. Nikandrov și a candidatului în arhitectură M. S. Osmolovski.

Voi încerca să prezint cîteva dintre aceste scheme extrem de interesante.

1. În *schema de plan general al unei ferme pentru 100 de vaci, specializată în producția de lapte*, se remarcă:

lăptăria anexată grajdului de vaci;

distanța de 60 m între grajdul de vaci și cel de viței și separarea lor printr-un spațiu verde de cca 20 m;

curtea grajdurilor distinctă de curtea anexelor, camera pentru prepararea hranei;

casa brigadierilor (care în toate schemele prezentate în acest album este amplasată în incinta fermei și nu separat); un punct de însămînțări artificiale.

Suprafața ocupată de această fermă pentru 100 de vaci este de 2,1 ha.

Orientarea optimă se arată a fi aceea a axului longitudinal al construcțiilor de grajduri pe linia nord-sud, spre nord fiind amplasat capătul pe unde se face alimentarea animalelor și unde se găsesc amplasate și cele două silozuri aferente pentru furaj.

2. *Schema de plan general al unei ferme pentru 200 de vaci, specializată în producția de lapte*. Ferma ocupă o suprafață de 3,6 ha. Se remarcă folosirea grajdului tip pentru 200 de vaci. Aici, lăptăria funcționează într-o clădire separată, amplasată la cca 50 m de grajdul de vaci și la cca 30 m de camera pentru pregătirea hranei animalelor, care face corp comun cu magazia de rădăcinoase. Orientarea este aceeași ca la ferma pentru 100 de vaci; axul longitudinal al grajdurilor este așezat pe linia nord-sud.

3. *Schema de plan general al unei ferme pentru 400 de vaci, specializată în producția de lapte*. Ferma se dezvoltă pe o suprafață de 4,4 ha.

Se remarcă maxima concentrare a construcțiilor. Grajdul pentru 400 de vaci este format din două grajduri pentru cîte 200 de vaci, între care se află o sală de mulș și lăptăria, care fac corp comun și comunică direct cu acestea. Camera pentru pregătirea nutrețului, amplasată la cca 30 m de grajduri, asigură o ușoară alimentare a animalelor.

Și în această schemă se păstrează aceleași caracteristici ca la cele prezentate mai sus.

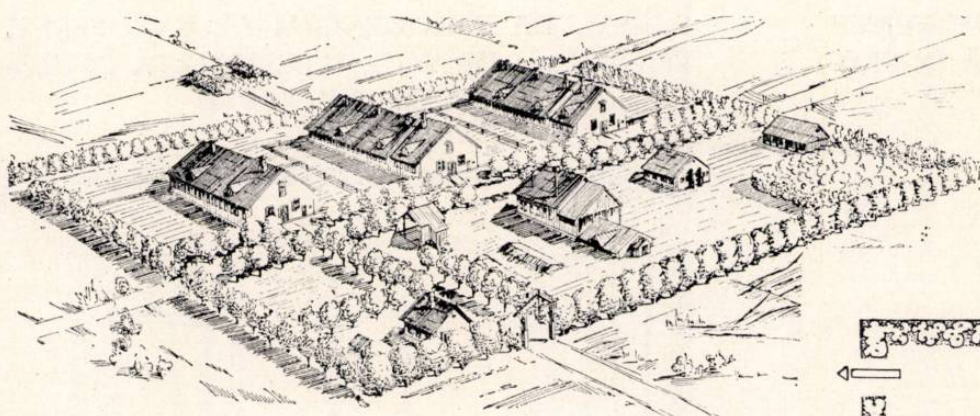
Separarea curților grajdurilor de curtea anexelor se face printr-un drum de acces cu două fire de circulație, despărțite printr-un rînd de pomi și verdeață. Casa brigadierilor este amplasată în incinta fermei și în apropierea intrării în fermă.

În vederea generală a fermei se vede amplasată, spre sud, platforma de depozitare a bălegarului. Această platformă este înconjurată de verdeață și pomi și are acces spre terenul agricol.

În afară de intrarea principală, ferma mai are două accese pentru scoaterea animalelor la pășune și alte două care se găsesc în prelungirea drumului ce desparte curtea grajdurilor de cea a anexelor. Orientarea grajdurilor este aceeași: nord-sud.

This is a detailed architectural floor plan of a large residential complex, likely a sanatorium or a large-scale housing project. The plan is rectangular, with overall dimensions of 99.0 by 237.0. It features a central courtyard area with a large oval-shaped feature, possibly a pool or a central green space. The complex is divided into numerous rooms, many of which are numbered (e.g., 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819,

- 1—2. Blocuri de locuințe cu 12 apartamente (cu parter și etaj)
- 3—6. Blocuri de locuințe cu 8 apartamente (cu parter și etaj)
- 7—12. Blocuri de locuințe cu 4 apartamente (cu parter și etaj)
- 13—22. Blocuri de locuințe cu 4 apartamente (numai cu parter)
- 23—32. Locuințe cuplate cu 2 apartamente (numai cu parter)
- 33—102. Locuințe individuale cu 1 apartament (numai cu parter)
- 103—104. Dormitoare comune cu 50 de paturi
105. Administrația sovhozului
106. Cămină — sală de mese
107. Magazie pentru 100 t legume și ghețarie
108. Construcție cu 3—4 magazine
109. Brutărie pentru 1—2 tone
110. Baie cu 16 locuri
111. Cămin de zi pentru 44 de copii și grădiniță pentru 50 de copii
112. Școală pentru 280 de elevi
113. Club cu sală de 250 de locuri
114. Stadion sportiv
115. Monument
116. Dispensar cu 10 paturi
117. Atelier mecanic pentru repararea tractoarelor (250 de reparații capitale pe an).
118. Garaj pentru 5 automobile și motopompă
119. Șopron pentru mașini
120. Garaj pentru 48 de tractoare și mașini agricole
121. Garaj pentru 32 de combine
122. Platformă pentru mașini agricole
123. Depozit de materiale
124. Uzină electrică cu sală de cazane
125. Atelier de tîmplărie
126. Gater
127. Fîntină arteziană cu stație de pompare
128. Castel de apă
129. Rezervoare de apă
130. Magazie de semințe pentru 3200 m³
131. Grajd pentru 40 de cai de muncă
132. Șopron pentru inventar de transport
- 133 — 138. Grajduri pentru vitele populației care locuiește în construcții cu etaj

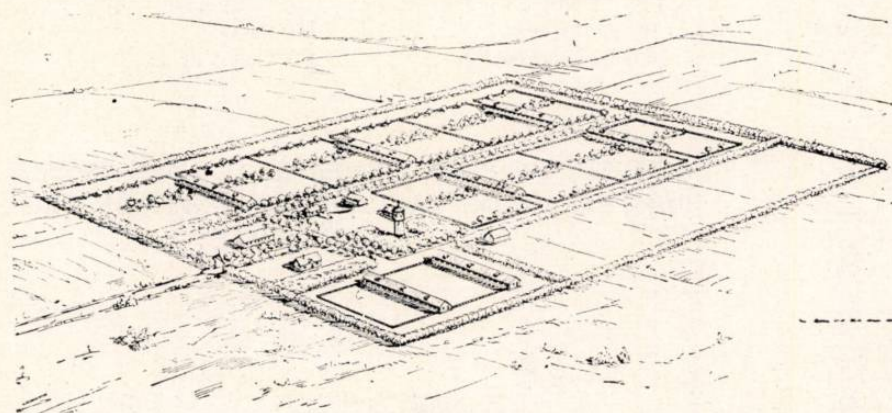
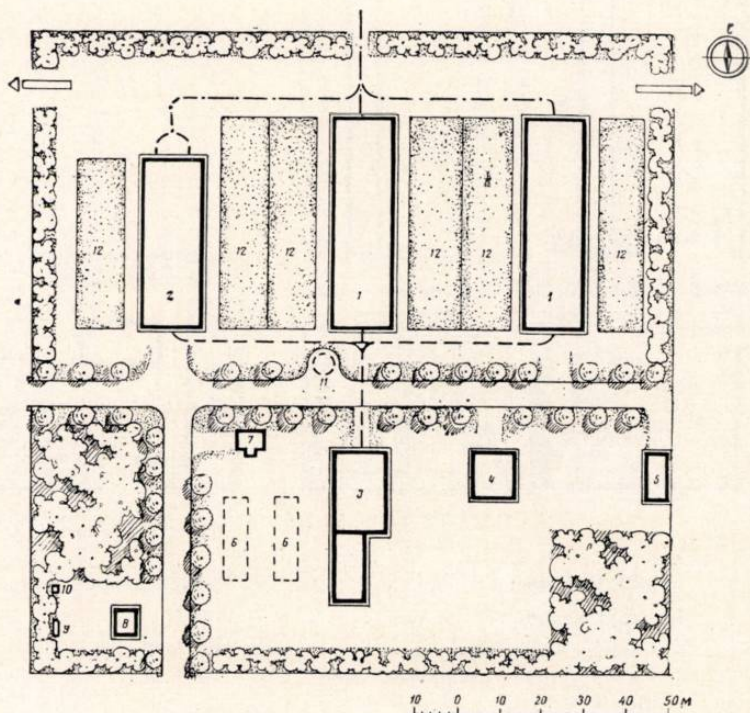

SCHEMA UNEI FERME CU 80
DE SCROAFE FĂTĂTOARE
(CU ÎNGRĂȘĂTORIE)

Suprafața fermei 2,25 ha

1. Grajd pentru scroafe fătătoare, pe patru rânduri
2. Grajd pentru îngrășare, pe patru rânduri
3. Cameră pentru prepararea nutrețului și magazie pentru rădăcinoase
4. Magazie de concentrate

5. Magazie pentru furaje și așternut
6. Silozuri în tranșee
7. Cîntar
8. Casa brigadierilor
9. Magazie gospodărească
10. Closet
11. Bazin pentru apă
12. Padoc

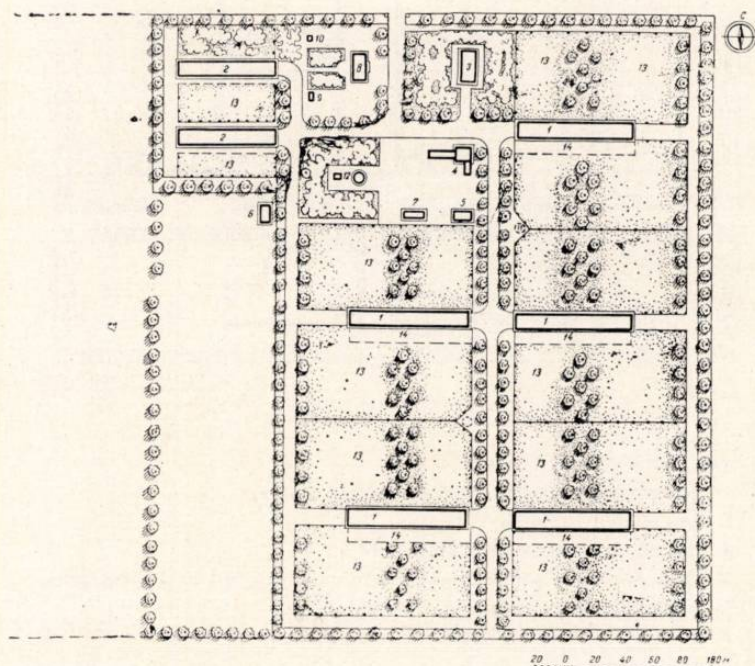

SCHEMA UNEI FERME PENTRU 10 000
DE GĂINI ȘI 15 000 DE PUI

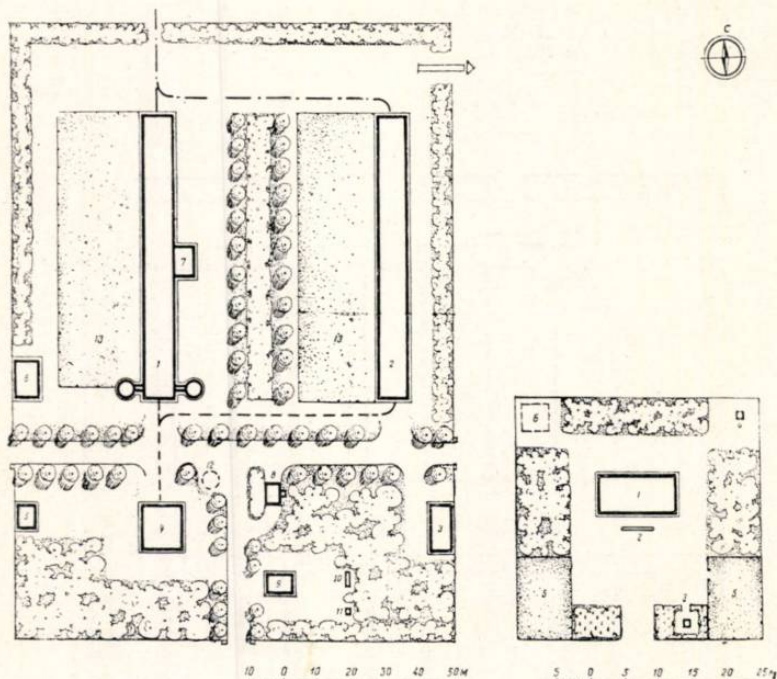
Suprafața fermei 15,5 ha

1. Coteț pentru găini
2. Coteț pentru pui
3. Îngrășătorie de păsări
4. Cameră pentru prepararea hranei pentru păsări și magazie pentru concentrate și legume
5. Magazie pentru minerale
6. Magazie pentru așternut
7. Magazie pentru ouă

8. Locuință colectivă
9. Magazie gospodărească
10. Closet
11. Bazin de apă pentru incendiu
12. Castel de apă cu fântină arteziană
13. Padoc
14. Platformă pentru hrana păsărilor
15. Solariu
16. Teritoriu pentru colonie

SCHEMA DE PLAN GENERAL AL UNEI FERME
PENTRU 100 DE VACI, SPECIALIZATĂ ÎN PRO-
DUCȚIA DE LAPTE

Suprafața fermei 2,1 ha

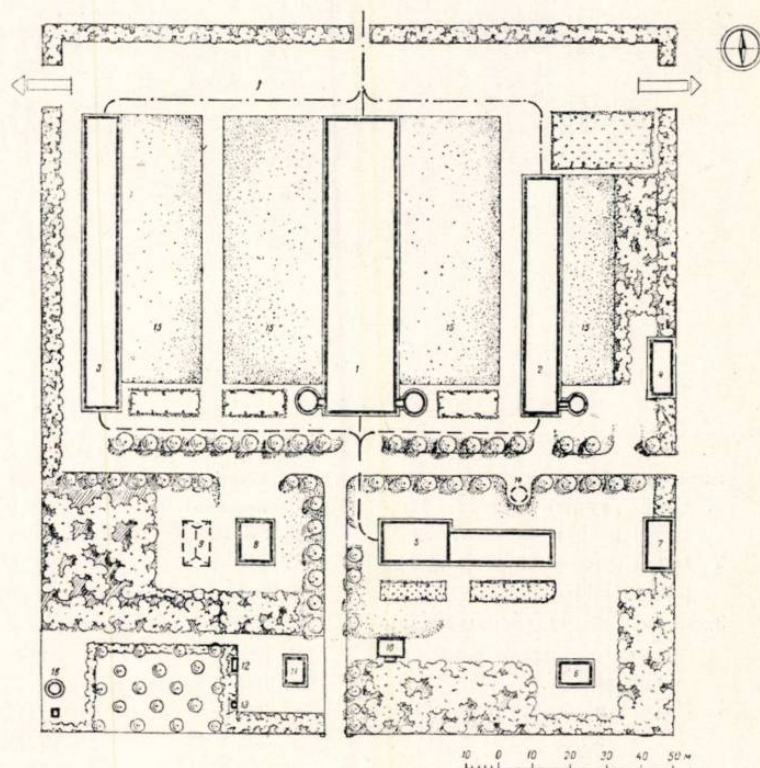
1. Grajd pentru 100 de vaci
2. Grajd pentru viței
3. Punct pentru însămînțări arti-
ficiale
4. Cameră pentru prepararea nu-
trețului
5. Magazie de concentrate
6. Magazie pentru furaje și așter-
nut
7. Lăptărie
8. Cîntar
9. Casa brigadierilor

10. Magazie gospodărească
11. Closet
12. Bazin de apă
13. Padoc

IZOLATOR

1. Izolator veterinar
2. Conovăț
3. Fîntînă
4. Closet
5. Padoc
6. Platformă pentru arderea
bălegarului

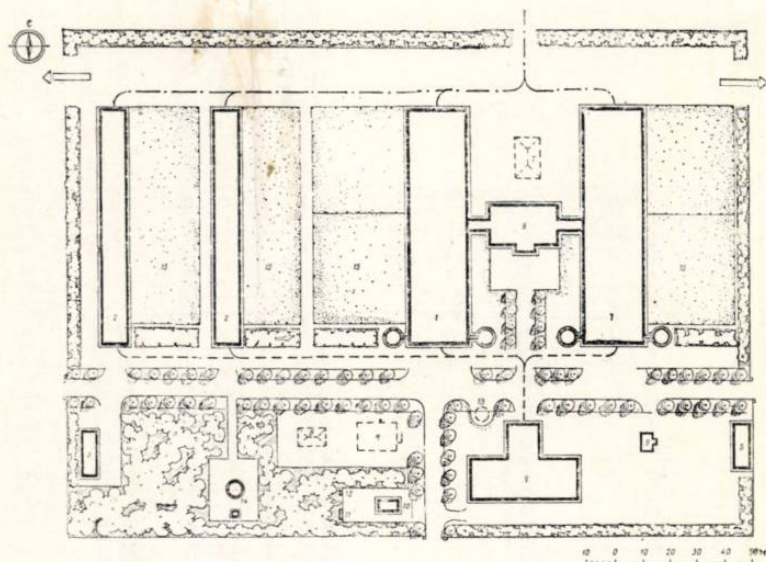
SCHEMA DE PLAN GENERAL AL UNEI FERME
PENTRU 200 DE VACI, SPECIALIZATĂ ÎN PRO-
DUCȚIA DE LAPTE

Suprafața fermei 3,6 ha

1. Grajd pentru 200 de vaci, pe
patru rînduri
2. Grajd pentru taurine tinere
3. Grajd pentru viței
4. Punct de însămînțări artificiale
5. Cameră pentru prepararea hra-
nei animalelor și magazie pen-
tru rădăcinoase
6. Magazie concentrate

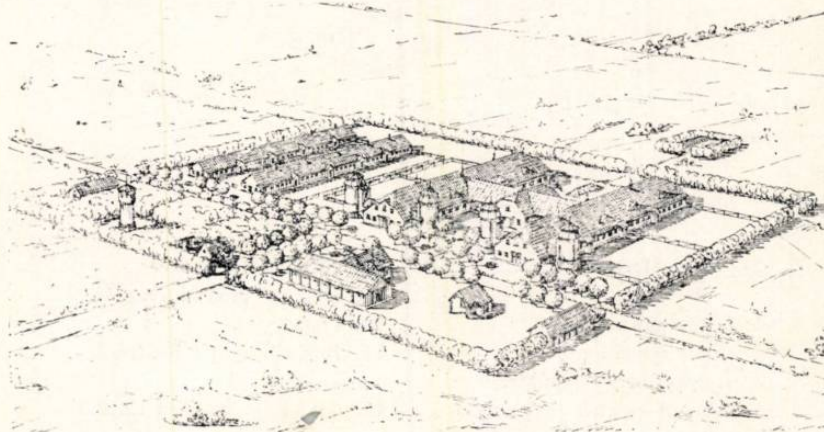
7. Magazie pentru furaje
și așternut
8. Lăptărie
9. Ghețarie
10. Cîntar
11. Casa brigadierilor
12. Magazie gospodărească
13. Closet
14. Bazin pentru apă
15. Padoc
16. Castel de apă

Suprafața fermei 4,4 ha

1. Grajd pentru 200 de vaci, pe patru rînduri
2. Grajd pentru viței
3. Punct de însămînțări artificiale
4. Cameră pentru prepararea nutrețului și magazie de concentrate
5. Magazie pentru furaje și așternut
6. Lăptărie și sală de muls
7. Ghețarie

SCHEMA DE PLAN GENERAL AL UNEI FERME
PENTRU 400 DE VACI, SPECIALIZATĂ ÎN PRO-
DUCȚIA DE LAPTE

8. Loc pentru depozitarea laptelui la rece
9. Cîntar
10. Casa brigadierilor
11. Magazie gospodărească
12. Closet
13. Bazin pentru apă
14. Castel de apă
15. Padoc